

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

סוכות תשפ"ב

היכל הקודש קרית ברסלב ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

**היכל הקודש ברסלב
בלומינג גראוו**
Heichal Hakodesh
Blooming Grove
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
1-845-238-0804

נדפס ע"י קרן הדפסה היכל הקודש
181 Huschke Rd. Hurleyville, NY 12747
718-387-2691

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

**חיוזק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169**

**קול
ברסלב
212-444-9191**

ביצה. פרק שני - יום טוב דף יט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 רלו תוספות

1 אי בעית אימא רבי קתני לה, וכולה מנתנית ביום טוב, כדאמרין: אין מטבילין את הכלי על גב מימיו לטרוח ביום טוב, הטבלה הוא רלא, הא השקה בכלי אבן - שפיר דמי. ובספרים
 2 שלנו לחלפה רישא לסיפא וסיפא לרישא, כדתיב בזה ברישא אין משקיף, הדרו אין מטבילין, ועל כן רוב ההלמדים שנו בפירושה של סוגיא זו, ואין אדם יכול לישבה על כנה, ועודכן
 3 מפני דוחק, ומנתנית רישא ביום טוב וסיפא בשבת, ומפרישין רישא דקתני משקים - ביום טוב קאמר, ותנא השקה הואו הדין להטבלה, וסיפא דקתני אבל לא מטבילין - איירי בשבת,
 4 ותנא הטבלה הואו הדין להשקה, ואין קראי לפרש כן לדרדקי דבי רב, דאם כן ליתני קולתא ושמענין אמירתא: לשמענין הטבלה דמותרת ביום טוב, ונאנא אמנא רכל שכן השקה.

5 אבל הטהור דאשמענין אין מטבילין, איכא למימר
 6 דוקא קתני, אבל הטבלה - אל, וכו' לענין שבת,
 7 דאשמענין אבל לא מטבילין - אי אהו הדין
 8 להשקה סבירא ליה, הוה ליה לאשמענין אין
 9 מטבילין אבן כשן דאין מטבילין, אבל
 10 השתא דאשמענין אין מטבילין - איכא למימר
 11 הא השקה שרי, וסיגי לרבי - ספר התוספתא
 12 דרז מצונו בו ומסכת שבת ובמסכת ביצה, אין
 13 מטבילין אבן ביום טוב השמשות - מפני שהווא ספק
 14 לילה, ונמצא מטביל ביום טוב, אף בחול - אם
 15 אנו רואין אדם מטבילין כלי בן השמשות, את
 16 עריבין ליהחירו ולמנות ביה, מפני שצריך
 17 הערב שמש, וזה המטביל כלי בלילה - האי
 18 דעתו להשתמש בו מיד, ולא להמתין הערב
 19 שמש לדמחר, ותנא קמא לא בעי כו' - בתמיד,
 20 אשבתיתא שמשו לרזנין רבי - לתלמידים שבבית
 21 המדרש, מעשיו - דקאו הוה במגוריה, מידע ידע
 22 דבי קורב שיש - והיני דרדיט, כסבור
 23 להספיק עתיד יצאת היום, וכשיראה שלא
 24 יספיק, הואיל ובה למקוה - גמר טבילתו,
 25 ומנתחן מלהשתמש בו עד שיעריב שמשו
 26 למחר, הלכך, בין השמשות ביום טוב - אסור,
 27 משום המשתמש ביום טוב שלא לצורך, אבל
 28 בחול - לא מחזין ביה, דמחשבתו נכרת
 29 אשבתיתא שמשו הוא מתבילין, מתוך מעשיו של
 30 מלרצות, דיכול עלמא לא פליגי - הדין נכרת
 31 באיניו דרעלמא, ודין גבירא דאפליגי ביה רבי
 32 שעתן שורוי ואמר דלא אמרינן ביה מחשבתו
 33 נכרת מתוך מעשיו, כגון דאיסרי ליה - ונא
 34 אדרינא בתתא כמדרשה מן השמיא וזאת
 35 לשלוי וכו', הא הוא דלא נביד - דלא כתיב
 36 בהדיא כבערש, אבל הערב שמש, דבהדיא
 37 תרומה, נמגרי גמיר, ודוק עסקן דמשתמש בו
 38 תרומה, ויתני עקשת ותו על גב כרו - מי
 39 שהו כליו טמאין, הטיבילן לדעת ריבית דהתי,
 40 תמלק לעשות גתו, קושה - גתו על גב טבילה
 41 זו והטביל שלם כרו, הוא צריך לחזור ולהטביל
 42 לשם גת, וההיא טבילה שניה - הבא להחמיר
 43 על צעמו ולהטביל, תתן מנתניתן שהווא מטביל
 44 ביום טוב, שאן כתיב כלי, ואינה טבילה

45 שדרי איה עריבה, בחבורי זו - פסחתי, והיה טמא או כלי טמאין, וטבל לדעת כן, הרישות בידו - ואין צריך לחזור ולטבול, וקאמר מנתניתן, דאם בא להחמיר ולהטביל כלי
 46 לשם חבורה האחרת - מטביל ביום טוב, **משנה** מביאין שלמים - ביום טוב, לפי שיש בהן אבילת אדם, ואין מופכין עליהן - שהסמיכה אסורה משום שבות, שבכל כזה היה סומק,
 47 ודעי ליה שמתמש בעבלי חיים, ותנן, ואין רובבין על גבי בהמה (לקמן לו.ב), אבל לא עולות - אין מביאין עולות, תרוץ מתימדין ומוספין שתו קרבן צבור חזקן קבור, אבל עולת חיד
 48 - לא יביא, לפי שאין בה אבילת חיות, וכתיב (שמות י"ג) "עשה לכם" - ולא לנבות, **גמרא** מחלוקת בשלמי הנינה לבפוח ועולת ראייה ליקרב - מנתניתן דמותר תרווייהו בשלמים
 49 להביא, ולא אפלוז בהו אלא בסמיכתן, בשלמי חגיגה מודו בית שמאי בהבאתן, מפני שהן חובות חיים, כדאמרין בתניגה (ט.א) מירוחתו אורו תו', ועולה שנחלקו אף בהבאתן -
 50 בעולת ראייה נתלק, וההיא הוא דקא שרו בית הלל - מפני שהיא של יום טוב, ונפקא לן מ'ולא יראו פני ריבן' (שמות ג.ג), אבל נדריים ונדבות - הואיל ואין זמן חיים ככל - ודבר
 51 הכל אין קרבן, ואפילו שלמים, וכל שכן עולות, דיכול להביאן לאחר זמן, ואף על גב דריגיהו ורהייה יש לוח השלמות כל בשעה - שרו בה, שמא יאנס ולא יקריבה בשאר הימים,
 52 ותנן: נבר הולל את גת - אלו חיים בחיותיו, והכי מפרש בברייתא לקמן, ומשום האי טעמא שרו לה, שאינה של יום טוב - כגון נדר ונדבה, שאינה קריבה - דאית בה תרתי
 53 לאסורא: אף בה אבילת אדם, ואפשר לאחר זמן, ועל שלמים שהן של יום טוב - כגון חגיגה ושלמי שמחה, שקריבין - דאיכא תרתי להתיירא, אבילת אדם, וזמן חזקן ברגל, ואם יעבור
 54 דרגל - טל קרנבו, ועל שלמים שאינן יופי - אלמא שלמים נדריים ונדבות לבית הלל קריבין, וקשיא ליעלא, תנא' שקלת מלמא - וכי לא משכחת תנא דאמר כעילא, דהינא
 55 עולא כי הוואו סבירא ליה, דאיצטריכא קל לשבושה לוך מתינתא ולתרוצה, תנא' היא - אשכות תנא אדרינא דקאי כעילא, מהמת יום טוב - חגיגה ושמהא,

אמר עולא מחלוקת כו' - ואם תאמר: לבית
 שמאי למה לזה למימר טעמא משום
 "וחזותי" הא קאמרין לקמן משום "לכם" ולא
 לנבותו ויש לומר: משום "למה לזה"
 כ - כל דלה, ומכל מקום קשיא לבית הלל: למה
 לזה למימר כל דלה? תישק ליה משום דאית ליה
 לבית הלל מתוך וכו', הווי שפיר צורך קצת, משום
 שלא יאמרו שלחן שלך מאל ועל רבך ריקן,
 כדפרשית ליעל (י.א.א) ויש לומר: משום שלא
 תטעה לומר "וחזותי תו" - חגיגה אין, עולה לא,
 רבי

אמר עולא מחלוקת כו' - ואם תאמר: לבית
 שמאי למה לזה למימר טעמא משום
 "וחזותי" הא קאמרין לקמן משום "לכם" ולא
 לנבותו ויש לומר: משום "למה לזה"
 כ - כל דלה, ומכל מקום קשיא לבית הלל: למה
 לזה למימר כל דלה? תישק ליה משום דאית ליה
 לבית הלל מתוך וכו', הווי שפיר צורך קצת, משום
 שלא יאמרו שלחן שלך מאל ועל רבך ריקן,
 כדפרשית ליעל (י.א.א) ויש לומר: משום שלא
 תטעה לומר "וחזותי תו" - חגיגה אין, עולה לא,
 רבי

אמר עולא מחלוקת כו' - ואם תאמר: לבית
 שמאי למה לזה למימר טעמא משום
 "וחזותי" הא קאמרין לקמן משום "לכם" ולא
 לנבותו ויש לומר: משום "למה לזה"
 כ - כל דלה, ומכל מקום קשיא לבית הלל: למה
 לזה למימר כל דלה? תישק ליה משום דאית ליה
 לבית הלל מתוך וכו', הווי שפיר צורך קצת, משום
 שלא יאמרו שלחן שלך מאל ועל רבך ריקן,
 כדפרשית ליעל (י.א.א) ויש לומר: משום שלא
 תטעה לומר "וחזותי תו" - חגיגה אין, עולה לא,
 רבי

1 רבי' שמעון אומר דרי' הוא בתר המצות וגר כל שבא בתר המצות בא בתר השבועות
2 ובת הסוכות - כי משמע מתוך פירוש הקנטרס דלמקן גרסיס דבי. ואם כן, לפירוש
3 זה מעיקרא דסלקא דעתך שבא לומר גדרים ותרבות אין קרבין בחול המועד, דבי פירושו:
4 כל שאינו בא בתר המצות, חוץ תורה ויזווא בה, דאלבאי תנאן קמא תורה אינה קרבה
5 בתר המצות ואפילו בחול המועד. ויזווא דהוה דרוחך,
6 דהכי משמע ממלחה גדרים ותרבות חול
7 מתורה אין באין בתר המצות וכי תימא כל
8 שאינו בא בתר המצות רוצה למצות ביום טוב - אם
9 כן לא הוי דומיא דתי' לתרבות. ועתה דאם כן
10 אמאי כתב 'בתר השבועות' לומר שאינן באין
11 בתר השבועות? והא דף בחול המועד הסוכות
12 אין באין ועד. כי אם לפי המסקנא לא אהי
13 פשיה, דקמא דלענין 'בל תאחר' קאמר, ותיב
14 קאמר: כל שראוי לבא בתר המצות, שנתייב בו
15 קודם תר המצות - כל בתר השבועות ובת
16 הסוכות, שלא יאחר מלביטאו או בעצרת או
17 בסוכות. ועתה איך יביאנו? והלא אין בו חול
18 המועד? וכי תימא גדרים ותרבות קרבין ביום טוב
19 - הא משמע דבתני תנאי לכתב מאן דסבר קרבין
20 ביום טוב רק רבי אליעזר ברי שמוען ודחוק הוא
21 לפירש בא בתר השבועות - כששיבא לרגל יביאנו
22 אך קודם לך, ולאו ביום טוב קאמר. על כן נראה
23 דגרס תיב: כל הבא בתר המצות ובת השבועות
24 - בא בתר הסוכות וכו'. והשתא מעיקרא סלקא
25 דעתך כל שאינו בא בתר המצות - כגון תורה, וכן
26 שאר גדרים ותרבות שאינן באין בתר השבועות
27 כדקאמר תנא קמא בהרי"א - אין באין בתר
28 הסוכות, ואפילו בחול המועד. לפי המסקנא הכי
29 קאמר: כל שבא בתר המצות ובת השבועות,
30 כלומר שראוי לבא ביום טוב, כלומר שעבר
31 שני גרלים כסדרן - בא בתר הסוכות. פירושו:
32 צריך שביאנו בחול המועד של סוכות. וכל שאינו
33 בא וכו' כלומר: שאינו ראוי לבא כשניהם. רק
34 בעצרת ולא בתר המצות - אינו רצוי להביא בתר
35 הסוכות זה, וירשא דוקא. פירושו: בא בתר
36 הסוכות, כלומר: חובה להביא משום כל תאחר.
37 וסיפא לאו דוקא, פירושו: סיפא דאינו בא - רוצה
38 לומר: אם לא ירצה, שרדי הוא יובל לדחות עד
39 סוכות של שנה הבאה. אבל לעולם, אם ירצה -
40 יקריב בחול המועד. וקל להביק.

1 אבל גדרים ותרבות כו' - ועלוא דקאמר כי היא תנא. והני תנאי - דלמקן, פליגי כי הני
2 תנאי דלעיל בגדרים ותרבות. מפני חמין שבה - 'על הלכות לתם חמין' וגו' (ויקרא ז). ולא
3 בעצרת מפני שהוא יום טוב - ותורה גדרים ותרבות היא. בתר הסוכות - בחולו של מועד.
4 רבי שמעון אומר כו' - כלמיהא מפרש ליה. מביא אדם תרונה בתר הסוכות - כלמיהא
5 מפרש: אפילו ביום טוב קאמר, ויזווא בה משום
6 שלמי שמחה. ואף על פי שבתמידי תורה זו
7 ועומדה, דהניא במסכת הנהגה (זאנ), 'ושמחת
8 בחגך' - לרבות כל מיני שמחות של בשד
9 לשמחה. מדלא כתבי 'והבאת שלמים ואבלת
10 שם ושמחת'. ומידה, פשיטא לך דכל זמן שבת
11 המקדש קיים אין שמחת אלא בבשר, שאמר
12 (זכרים ב) 'והבחת שלמים ואבלת שם ושמחת'.
13 הוא ארד ברד גרדים תיבוי. ולא בשלמי שמחת
14 יום טוב תיבוי. דשמחת יום טוב אם יש לו
15 כבודות ומעשר בהמה - אין צריך להביא
16 שלמים. ואי יזווא בה משום הנהיג - דרבר
17 שבוטבה הוא, וכל דבר שבוטבה אינו בא אלא
18 מן הדחילין. ותורה זו כבר מתיב הוא בה, ואין זו
19 מן החולין שיהא פוסט בה הנהיגה. אמר פ"ר -
20 השתא מהדר אמילתיה, פרישני מאי דאמר
21 לעיל: בהקרת גדרים ותרבות פליגי. לבית
22 הפסול - משמעט מן אבילות, שאינו יכול
23 לאכל חמין אלא עד ארבע עשות. ומתוך כך
24 חמין שבה בא לידי נותר. רבי שמעון אומר כי
25 קא סלקא דעתך למיסר גדרים ותרבות בחולו
26 של מועד אתא. השתא - לרבי שמעון דאמר
27 דהי' סולחין בספלתני - לוקטין עצים שיהיה מן
28 המחובר בחולו של מועד, דתנאי במועד קטן
29 (יבב). וקטן עצים מן המחובר במועדי לערוך
30 המועד. אמר אביי בהקרבא בולי עלמא לא
31 פליגי דרשי - בחולו של מועד. כי פליגי למיקם
32 עליה בכל תאחר - ומהדה חזק מתינתק לענין כל
33 תאחר איירי. תנא קמא סבר: לא בהתאחר נרו
34 שלש גרלים, אפילו לא כסדרן - עובר ביבל
35 תאחר'. ועטמא יליף בראש השנה (זב). מהאי
36 קרא: 'שלש פעמים בשנה' וגו', למה לו למיתב
37 'בתר המצות ובתר השבועות ובתר הסוכות',
38 כיון דתיבוי שלש פעמים פשיטא דרדי גתיה,
39 דהא מתידיהו סלקי, דלעיל מניה תיבוי 'שמור'
40 חזק חשב האביב, שבעה שבועות תספור לך. חז
41 הסוכות תעשה לך, שמע מנה: לכל תאחר,
42 לומר: אלה קבעתי לך להשלום מתנותיך
43 ונדריך. רבי עילוי דקא אתא לאשמעיה עצה טובה
44 כל מי שיש עליו תורה - יביאנה בתר הסוכות,
45 ואפילו הוא רגל ראשון אחר נדה, שאם לא
46 יביאנה עכשו - יצטרך לבא בשביעה
47 לירושלמי, שרדי בעלותו רגל בפסח לא
48 יביאנה מפני חמין שבה, ולא בעצרת - מפני
49 שיש יום טוב, נמצא שאיחדה שלשה גרלים
50 שלא כסדרן. ואתא רבי שמעון למימה: הרי הוא
51 אומר, כו' כסדרן - אין, שלא כסדרן - לא.
52 הלכך, הנהודה לפני סוכות - יש לו שהות עד
53 לשנה הבאה. ודף: כל שבא בתר המצות, כגון שער קודר הפסח, ודיה עליו להביאה בתר המצות - בא בתר השבועות שלאחריו, או בתר הסוכות, וכן על שיש לו שהות עד הסוכות
54 של שנה המצות, שלא יחול עליו להביאה בפסח, כגון שער אחר הפסח - אינו בא, כלומר: אינו צריך להביאה, לא בתר השבועות ולא בתר הסוכות, שיש לו שהות עד הסוכות
55 של שנה המצות, שבה עליו להביא כסדרן. אלא ביום טוב וקפסר בו' - והיינו תנאי: לא יאמר גת הסוכות - כשהחזיר הכתוב להחזיק לשלש גרלים ליל שיש לו, לא היה צריך
56 לכתוב 'ובתר הסוכות', כיון שבתוב 'שלש פעמים בשנה', ובת' 'בתר המצות ובת' השבועות', דממילא ידענא דבו הדיה הכתוב מדבר, כשפירש סוכות הוא עסקי, וכו' ובת' בתוב זה
57 שזה אחריו - דבענין כסדרן, שיה שריש - את כל תאחר. אפילו נרד לפני החג, כיון שעבר עליו בת הסוכות - עובר. דרבי שבוטבה הוא - דתיבוי 'והבאת' מן החולין - ולא נמעת
58 מעשר שני, ולא נגדרים ותרבות שהוא מחויב ועמד בוק. דאף על גב דרשיש - דכשנדר החרדה פירש על מנת שירצא בה ידי התיגתו.

ביצה. פרק שני - יום טוב דף כ עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 רש"י
 תוספות

1 ואגלה מַפְעוֹת מַעֲשֵׂי שָׁנִי - בקרבנות שגור עליו הבחוב ביום תגלחתו, אקנה ממעות
 2 מעשר שני - נדון - על הנהדה, ואינו יוצא בו ידי חובתו. נזיר ואינו מגלח - ממעות
 3 מעשר אלא מן החולין, דכיון דאמר "דורי עלי" - נתחייב, דאמריה לגבוה במסירה
 4 לחיותו, וכי דריר האור על גמט - לאו מילתא היא. תהוא נברא - מצוה נחמת מיתה

5 **וַיִּקְרַב** את העולה וכו' - פירש רש"י דקאי
 6 אשלה על אחרון שבאמרי בפרשת
 7 שמני - ולא נדריא. דהא קאי אשלה צבור,
 8 והדבתי "שעיר העזים" ומדי אחר כך כתיב "ויקרב
 9 את העולה" ועלה על אחרון שפרשת בפקוק
 10 אחר בפרשה. לכך נראה דאין הכי נמי, דקאי
 11 אשלה של צבור.
 12 **לְמַד** על עלות חובה שטעונה סמיכה - ותמיד
 13 דאמר רחם דאין טעונן סמיכה בקרבנות
 14 צבור אלא בשתי קרבנות, וזו אינה מן המנין אלא
 15 (רש"י) על עבודה וזהו הפה של העלם דברו ולפירוש
 16 "שעיר העזים" דאבא מייירי מקרבן על אחרון שהוא
 17 קרבן יחיד - נראה. וזו לומר. דהא דקאמר דאין
 18 צריכין סמיכה אלא בשתי קרבנות - היינו דוקא
 19 בקרבנות שחן לדורות, ולא הבא מייירי בקרבן
 20 המלואים. שהיה לפי שעה. ומכל מקום קשה
 21 הדיכי ליתנין דורות משעה דקא לומר על עלות
 22 חובה שטעונה סמיכה. ועוד: דאין ליתנין יחיד
 23 מצבור. דהא פירוש אחרון דיידיעה במשפט
 24 מייירי מקרבן צבור. ולפירוש רש"י נראה. ועוד: ש
 25 לומר שניא השה לענין: הואיל ולא עלה קרא
 26 ודיקרב את העולה וגו' דליכנין שעה מהדורות,
 27 וקרבן צבור מקרבן יחיד, דכתיב "אדם כי יקריב"
 28 לדורות - והוא דחין דליפני חרות משעה ויחיד
 29 מצבור. ועוד אמר רבי רב מאיר: שיש לשב
 30 פירוש רש"י, ולעולם פשיטה דריקרב
 31 העולה" מייירי מקרבן צבור. ואי קשאי את איזה
 32 טענה סמיכה. בדקאמר שתי סמיכה בצבור - ש
 33 לומר: דהא חבי נמי, אלא אם אינו עליו בקרבנות
 34 צבור. דאין קיימאן כל אבא אינו סמיכה אלא
 35 בשתי קרבנות צבור, וזו אינה מן המנין - תנוד
 36 ענין לקרבנות אודין שהוא קרבן יחיד.
 37 **וְלֹא** גמרי שלמי חובה - א"ל, השהא אית ליה
 38 לרבי יוחנן בר אבא ושלמי דבית שמאי דאמרי
 39 אין תומכין היינו משום דאין טעונן סמיכה, ולא
 40 רובי יודי דקאמרי בסמוך חובת חובתן בו, ורובי
 41 פירש במבחינתן טעמא משום שביה, ששמשמש
 42 בבעלי חיים. ויפה פירש. דברפיך "אין דורשיך"
 43 (תנינה טב) משמע דבדכחי פליגי לרבי יוחנן.
 44 **דְּלִמְאָה** מעולת חובה גמרי - ואם האמר. א"ל
 45 דבר ובהא גמרי דהיקשך, דעלמא דעולת חובה
 46 לא ידעינן אלא מנדרב דיבמשפט, ודבר הלמד
 47 בהקשאי אינו חורר ועלמא בבנין אבו שבי לומר:
 48 דבעיא היא בבוחם (א.א.) אם חורר ועלמא בבנין
 49 בא ואם לאו. והבא קאמרי: אם מצינו חורין
 50 ומלמדן בבנין בא דבר הלמד בהקש - מעולת
 51 חובה גמרי לך, דחובה מחובה לפיך.
 52 והביא

1 **וַאֲגַלְתָּ** מַפְעוֹת מַעֲשֵׂי שָׁנִי מהו? אָמַר ליה: נְזוּר וְאִינוּ
 2 יוֹצֵא, נְזוּר וְאִינוּ מְגַלְתָּ. הוּא אָמַר נְבִירָא דְאָמַר ליה: הֲבֵי
 3 לִיָּה אֲרֵבַע מָאָה זָוִי לְפִלְגִי, וְלְנִסְיֵי בְרִיתִי. אָמַר רַב
 4 פְּפָא: אֲרֵבַע מָאָה - שְׁקוּל, וּבְרִיתִי, אִי בְּעֵי - נְסִיב,
 5 אִי בְּעֵי - לֹא נְסִיב. מַעֲמָא דְאָמַר: הֲבֵי לִיָּה וְלְנִסְיֵי,
 6 אָבָל אִי אָמַר לְנִסְיֵי וְהֲבֵי לִיָּה, אִי נְסִיב - שְׁקוּל, וְאִי
 7 לֹא נְסִיב - לֹא שְׁקוּל. יְחִיב מְרִירָא וְאָמַר לִיָּה לֵאמֹר:
 8 מַשְׁמַתָּ מַשְׁמִימָה דְנִפְשֵׁיהּ. אָמַר לִיָּה רַבִּינָא לְמְרִירָא:
 9 אַתּוּן חָבִי מְחִירוֹתֵי לֵהּ, אֲנִן בְּרַבְרָא מִיָּהּ רִישׁ לְקִישׁ
 10 מְרִיבֵי יוֹחֲנָן מְתִינֵי לֵהּ. תַּנּוּ תַנּוּן קְמִיָּה דְרַבִּי יַעֲקֹב קָשׁ
 11 אָבָא: "אֲקַרֵּב אֶת הָעוֹלָה וְנַעֲשֶׂה בְּמִשְׁפַּטִּי" - בְּמִשְׁפַּט
 12 עוֹלַת נְדָבָה. לְמַד עַל עוֹלַת חוֹבָה שְׁמֻעוֹנָה סְמוּכָה.
 13 אָמַר לִיָּה: דְאָמַר לָךְ מִנִּי - בֵּית שְׁמַאי הֵיא, דְלֵאָ אָמַרִי
 14 שְׁלָמִי חוֹבָה מְשַׁלְמִי נְדָבָה. דְאִי בֵּית הַלֵּל מִיּוֹן דְהִמְרִי
 15 שְׁלָמִי חוֹבָה מְשַׁלְמִי נְדָבָה - עוֹלַת חוֹבָה נְמִי לֹא תַפְעִי
 16 קְרָא, דְהִמְרִי מְעוֹלַת נְדָבָה. וּמִמָּאִי דְבֵּית הַלֵּל שְׁלָמִי
 17 חוֹבָה מְשַׁלְמִי נְדָבָה גְמִירָ? דְלֵמָא מְעוֹלַת חוֹבָה גְמִירָ,
 18 וְעוֹלַת חוֹבָה גּוּפָא בְּעֵינָא קְרָא! מָאִי שְׁנָא מְשַׁלְמִי נְדָבָה
 19 דְלֵאָ גְמִירָ - שְׁבִין מְצוּוִי, מְעוֹלַת חוֹבָה נְמִי לֹא גְמִירָ -
 20 שְׁבִין כְּלִיל (אָלָא) אַתָּא מְבִינִינָא. וְסָבְרִי בֵּית שְׁמַאי
 21 שְׁלָמִי חוֹבָה לֹא בְּעֵי סְמוּכָה? וְהִתְנַיָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 22 לֹא נַחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵּית הַלֵּל עַל הַסְּמוּכָה עֲבִיבָה:
 23 שְׁצָרִי, עַל מַה נַחְלְקוּ - עַל "הַתָּפַח לְסְמוּכָה שְׁחִיבָה".
 24 שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אִינוּ צָרִיד, וּבֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים:
 25 צָרִיד - הוּא דְאָמַר כִּי הָאִי תַנּוּ. דְתַנּוּנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 26 רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נַחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵּית הַלֵּל עַל הַתָּפַח
 27 לְסְמוּכָה שְׁחִיבָה שְׁצָרִיד, עַל מַה נַחְלְקוּ - עַל הַסְּמוּכָה
 28 עֲצֻמָּה, שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אִינוּ צָרִיד, וּבֵּית הַלֵּל
 29 אוֹמְרִים: צָרִיד. תַּנּוּ רַבְנֵי: מַעֲשֵׂה כְּתִיל הִתְקַן שְׁהִבִּיא
 30 עוֹלָתוֹ לְעֹרָה לְסֻמוֹךְ עֲלֶיהָ בְּיוֹם טוֹב. הַכְּרוּ עֲלִיו
 31 תְּלַמְדִי שְׁמַאי הִתְקַן, אָמְרוּ לוֹ: מַה טּוֹבָה שֶׁל בְּהֵמָה
 32 זוֹ? אָמַר לְהֵם: נְקָבָה הִיא, וְלִקְבֵי שְׁלָמִים הַבְּאֵתָהּ.
 33 מִשְׁפַּח אָמַר עֲנֹבָה, וְהִלְכּוּ לָהֶם, וְאוֹתוֹ הִלְכּוּ גְבֵרֵי יָם
 34 שֶׁל בֵּית שְׁמַאי וְלֵב בֵּית הַלֵּל, וּבְקִישׁוֹ לְקַבְּעוֹ הַתָּפַח
 35 כְּבוֹתָן, וְהָיָה שֵׁם וְזֶן אַחַד מִתְּלַמְדֵי שְׁמַאי הִתְקַן, וְכָבַד
 36 כֶּן בּוּמָא שְׁמוֹ, שְׁהָיָה יוֹדֵעַ שְׁהִלְכָה כְּבֵית הַלֵּל, וְשִׁלְמִי

1 ואלה
 2 מעשר שני - נדון - על הנהדה, ואינו יוצא בו ידי חובתו. נזיר ואינו מגלח - ממעות
 3 מעשר אלא מן החולין, דכיון דאמר "דורי עלי" - נתחייב, דאמריה לגבוה במסירה
 4 לחיותו, וכי דריר האור על גמט - לאו מילתא היא. תהוא נברא - מצוה נחמת מיתה
 5 דהא
 6 ואלה
 7 ואלה
 8 ואלה
 9 ואלה
 10 ואלה
 11 ואלה
 12 ואלה
 13 ואלה
 14 ואלה
 15 ואלה
 16 ואלה
 17 ואלה
 18 ואלה
 19 ואלה
 20 ואלה
 21 ואלה
 22 ואלה
 23 ואלה
 24 ואלה
 25 ואלה
 26 ואלה
 27 ואלה
 28 ואלה
 29 ואלה
 30 ואלה
 31 ואלה
 32 ואלה
 33 ואלה
 34 ואלה
 35 ואלה
 36 ואלה
 37 ואלה
 38 ואלה
 39 ואלה
 40 ואלה
 41 ואלה
 42 ואלה
 43 ואלה
 44 ואלה
 45 ואלה
 46 ואלה
 47 ואלה
 48 ואלה
 49 ואלה
 50 ואלה
 51 ואלה
 52 ואלה
 53 ואלה
 54 ואלה
 55 ואלה
 56 ואלה
 57 ואלה
 58 ואלה

1 והביא כל צאן קדר בעורה - ותמנה זה אין מביאין חליץ בעורה ויש לומר: דלאו דוקא
2 בעורה, אלא בדר הבית.
3 **שבירתך** - פתחה - פירש הקונטרס: לשון כירה ממש ונראה דרצה לומר כוונת ויכיר להם
4 כירה גדולה (מלכים ב א).
5 **נדרים** ונדבות יוכיחו - פירש הקונטרס:

6 שמונת להודיע במקום שמונתים;
7 להודיע לעשות כל צרכו כגון ביום טוב - אסורין
8 לקרב לגובה אפילו שלמים, וכל שכן עולות.
9 במאי קא מפליגי? אמר טבר, נדרים ונדבות אין
10 קרבין, פירש רש"י: תנא קמא דאמר נדרים ונדבות
11 יוכיחו, ומו טבר, אבא שאול, נדרים ונדבות קרבין
12 ביום טוב. מלא קאמר נדרים ונדבות יוכיחו.
13 הורב רבנו שמואל היה מפרש פירוש אורי: נדרים
14 ונדבות יוכיחו - במקום שיש חלק להודיע כגון
15 שלמים, ואסורין לגובה כגון עולות. במאי
16 נקטבלוג? תנא קמא טבר נדרים ונדבות קרבין ביום
17 טוב, מוקאמר במקום שמונת להודיע כגון
18 שלמים דהו נדרים ונדבות, אלמא דסבירא ליה
19 לתנא קמא נדרים ונדבות קרבין ביום טוב.
20 ואסורין לגבה - כגון עולות, אבל אבא שאול,
21 דאמר ומה במקום שבירתך סומנה כו - משמע
22 אפילו דשלמים. אלמא דסבירא ליה נדרים
23 ונדבות אין קרבין ביום טוב, וקשה להאי פירושא:
24 דברכי "אלו עוברין" (ספדים מ"א ושם) אמר
25 בהריא: וסבר ליה באבא שאול, דאמר: "לכס" ולא
26 לנים. משמע: אבל נדרים ונדבות - קרבין ביום
27 טוב. מלא מוקי ליה לומר, "לכס" - ולא לגבה.
28 אלמא דסבירא ליה לאבא שאול נדרים ונדבות
29 קרבין ביום טוב, לכן נראה בפירוש ראשון.
30 **לכס** ולא לנים - בית הלל בני דרש"י.
31 ולא לגובה למעט נדרים ונדבות,
32 כדפירש בפרק קמא (י"ב, א) בדבור המתחיל
33 "השחט" אלא נקט גיסם וכלבים דפסיקא לה.
34 **מאי** בנייהו כגון שנטמא - ואם תאמר: ניה
35 דאיכא בנייהו כגון שנטמא אימורים או
36 שנאבדו, ודברא קרי - הואיל ואיכא ביה
37 גובה רב וכו' שנטמא - ואם זרקו ביה שנטמא
38 האימורין, הורב הרב רבנו שמשון מקוצי: דרבה
39 בר רב הונא מודה ליה דברא דזרקת את הדם על
40 מנת להתייר באכילה, והוי צורך אוכל נפש
41 ושמתו זים טוב, אבל הוא דוסף עליה, דקאמר
42 אפילו נטמא בשר - וזרק את הדם על מנת
43 להבשר אימורין לרשב. אמר ר' יהאן הלא
44 הקשר מותר באכילה לא אמר דהם: אימורין כל
45 כמה דלא מקשרו בשר לא תחאילי, דהא
46 הדקרת אימורין כל מטמא - הני מילי היכא
47 דליהנהו, שנטמאו או נאבדו, אבל היכא דאינהו
48 - נמכבוזו ויש עומדין, דברא מדידי שנטמאו או
49 נאבדו, ולא נהריא, דאם כן לימא דאיכא בנייהו
50 דהכל קרי, דלרבי לא זרק ולרבה זרק, ועוד:
51 דבסמוך משמע אף על גב דאתהוה, דקאמר ביה
52 עצרת כו' רבה דיום חוקר הובשר יאכל, ואם היכא
53 שבת - לא זרוק, ואם זרק הורעה, על מנת
54 להקטיר וכו'. אלמא דמדיד דאינהו, ואף על פי
55 כן ביום טוב היה חוקר הובשר יאכלו זה לומר:
56 דהוא הואיל ואין יכול להקטיר האימורין מבעד
57 זים - הוי כאילו נאבדו או נטמאו.

1 והביא כל צאן קדר שביורשלים והעמידן בעורה,
2 ואמר כל מי שרצה להסמוך - יבא ויסקמוהו. ואותו
3 היום נבחרה דין של בית הלל וקבעו הלכה כמותן,
4 ולא היה שם אדם שיערער בדבר כלום. שוב מעשה
5 בתלמוד אהד מתלמידי בית הלל שהביא עולתו
6 לעורה הסמוך עליה. מצאו סמיתא אהד מתלמידי
7 בית שמיאי. אמר לו: מה זו סמיתא? אמר לו: מה
8 זו שתיקה? שיתקו בנייהו, והלך לו. אמר אבוי:
9 הלךך, האי צורבא מבינה דאמר ליה חבירה מלאה -
10 לא להדר ליה מלאה מפי ממיא דאמר ליה חבירה,
11 דיהוה אמר ליה "מה זו סמיתא?" קא מתהדר ליה:
12 "מה זו שתיקה". תניא: אמרו להם בית הלל לבית
13 שמיאי: ומה במקום שאסור להרויט - מותר לגבוה,
14 מקום שמוותר להרויט - אינו דין שמוותר לגבוה?
15 אמרו להם בית שמיאי: נדרים ונדבות יוכיחו, שמוותר
16 להרויט ואסור לגבוה! אמרו להם בית הלל: מה
17 לנדרים ונדבות - שאין קבוע להם זמן, האמר בעולת
18 ראייה - שקבעו לה זמן. אמרו להם בית שמיאי:
19 אף זו אין קבוע לה זמן, דתנין: מי שלא כל ביום
20 טוב ראשון של חג - חוגג דתנין: כל היתגל פולח,
21 ויום טוב מתארחן של חג. אמרו להם בית הלל:
22 אף זו קבוע לה זמן, דתנין: עבר היתגל ולא חג -
23 אינו חייב באחריותו. אמרו להם בית שמיאי: והלא
24 כבר נאמר "לכס" - ולא לגבוה! אמרו להם בית
25 הלל: והלא כבר נאמר "לרו" - כל דלה". אם כן
26 מה תלמוד לומר "לכס" - לכס ולא לגוים, לכס
27 ולא לכלבים, אבא שאול אמרה בלשון אחרת: ומה
28 במקום שבירתך סומנה כורת רבך פתוחה, במקום
29 שבירתך פתוחה - אינו דין שבירת רבך פתוחה? וכן
30 בדיו שלא רה שולחנד מלא והולחן רבך ריקן. במאי
31 קא מפליגי? מל סבר: נדרים ונדבות קרבין ביום טוב,
32 וקר סבר: אין קרבין ביום טוב. אמר רב הונא: לדברי
33 האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביום טוב, לא מימא
34 מדאורייתא מהוא חזו, ורבנן הוא דגזרו בהו, מידה
35 שמא ישעה, אלא אפילו מדאורייתא נמי לא חזו.
36 דהא שתי הלחם החובת היום ניהוה, ולפיא למגור
37 שמא ישעה, ואינו הוזהר לא את השבת ולא את יום
38 טוב. איבעינא להו: לדברי האומר נדרים ונדבות אין
39 קרבין ביום טוב, עבר ושחט מאי? רבא אמר: זרק
40 את הדם על מנת לתתו בשר פאכילה. רבה בר רב
41 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
42 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
43 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
44 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
45 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
46 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
47 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
48 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
49 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
50 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
51 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
52 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
53 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
54 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
55 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
56 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
57 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו

1 אמן קדר - מעולם היו. שוב מעשה בו' - לאור המעשה הזה היה מעשה בתלמוד אחד
2 בו. מה זו סמיתא - שאתה רוצה לסמוך ולעבור עד דברי בית שמיאי? הלא אנו חלוקין
3 עליכם אמר לו מה זו שתיקה - שהיה לך לשתוק, ואינו שותק, שתק בנייהו - בעגרת
4 מקום שאסור להרויט - שבת שאסור לעשות להרויט כלום, מותר לגבוה - תמידין
5 ומוספי. מקום שמוותר להרויט - זים טוב,
6 דכתיב (שמות יב) "הוא יבדו ועשה לכם", כל
7 עד צרכי אכילה, אינו דין שמוותר לגבוה - כל
8 צרכי אכילה מובה, ואפילו עולת אריה. נדרים
9 ונדבות יוכיחו - שיום טוב מקום המותר להודיע
10 הוא, ואדם מודים לנו שאסורים להקריב, והן
11 צרכי גבוה. אף זו בקוב על זמן פני - ויש לחוש
12 שמתן פיעש או יאנס בשאר ימי המועד, ולא
13 יביא. והלא כבר נאמר לה' - "חגותם אותו חג
14 לה'", אופרת בלשון אחרת - להאי קל דומר
15 דבית הלל, דלעיל: ויהי - יש ליה בית קבול
16 לקבל שתי קורות, ויהי למיניה ב סומנה
17 ופתוחה. במאי קפסלי - אבא שאול ותנא
18 קמא. אבא שאול דלא אמר אסור להם בית
19 שמיאי נדרים ונדבות יוכיחו - סבירא ליה נדרים
20 ונדבות קרבי לבית הלל. לא תימא מדאורייתא
21 מחזו חזו - דלה"י משמע כל דלה, אפילו
22 נדרים ונדבות, ושמיאי - עד המועד, שיא
23 לו שבו מצרז ברבל, נמטאו בשבאי המותר
24 לו אונס, ומצנא מאזר נדרו. מדאורייתא נמי -
25 סבירא ליה דאסור, וכי כתוב "לה" - דמיא
26 ד"חגותם" קאמר: עולות הדומות לחגיגה, זמן
27 קבוע ברבל מבוהת. דהא שתי הלחם - בעצרת,
28 הדובת היום, ואינו ראויין לבא קודם לבן
29 לדגור ברו שחטא. הואיל ויכול לאפתון
30 מעבר זים טוב - אמור רבנן במסכת מנחות
31 (צה"ב) דאין דרוזן לא שבת כו' באפוקיה, דלאו
32 דמיא דחגיגה הוא, וזמןן שחטא קבוע ברבל
33 ואינו יכול להקדים לאורו. עבר ושחט מאי -
34 מזה שירוק את הדם. על מנת להתייר בשב
35 באכילה - כלומר: אם הובשר קיים, שתהא
36 זרוקת צורך זים טוב, שיאכל בלחם היום -
37 זרוק, אלא - אינו זרוק. על מנת להקטיר
38 אימורין לערב - אפילו אין אלא לצורך
39 הובשר קרבין, להבשר קרבין שאין יכול לזרוק
40 בלילה. והקטרת האימורין כשרה כל הלילה
41 ומתוך עד שתחשך, הקטירה. לרבא לא זרוק -
42 אף על גב דלאו מלאכה היא - גזר בה משום
43 שבות. בכשי עצרת - הבאים עם שתי הלחם,
44 דכתיב בפירש"ת "שור או כשב בעצרת:
45 ויעשהם עשיר עדים אחד לשבת", ושני
46 בכשים" נהי ויקרא (בג), שלא לשמן - שצריך
47 לשחטן לשם שלמי צבור, ושחטן לשם עולה.
48 לפני אמן - קודם בעצרת, והם הופיעו לשם
49 בכשי עצרת. היום ירוק והובשר יאכל - דקמיא
50 לך כל החובים שנובחו שלא לשמן - כשרים
51 לקרב, ואבלקן, אלא שלא עלו כבעלי לשון
52 וזבחו. אלא היתה שבת לא זרוק - שהיו אסור
53 לבשל ולצלוח היום, ולא יאכל מן הובשה. ואם
54 זרוק - ולא נמלך.
55 הורבה

1 והביא כל צאן קדר בעורה - ותמנה זה אין מביאין חליץ בעורה ויש לומר: דלאו דוקא
2 בעורה, אלא בדר הבית.
3 **שבירתך** - פתחה - פירש הקונטרס: לשון כירה ממש ונראה דרצה לומר כוונת ויכיר להם
4 כירה גדולה (מלכים ב א).
5 **נדרים** ונדבות יוכיחו - פירש הקונטרס:

6 שמונת להודיע במקום שמונתים;
7 להודיע לעשות כל צרכו כגון ביום טוב - אסורין
8 לקרב לגובה אפילו שלמים, וכל שכן עולות.
9 במאי קא מפליגי? אמר טבר, נדרים ונדבות אין
10 קרבין, פירש רש"י: תנא קמא דאמר נדרים ונדבות
11 יוכיחו, ומו טבר, אבא שאול, נדרים ונדבות קרבין
12 ביום טוב. מלא קאמר נדרים ונדבות יוכיחו.
13 הורב רבנו שמואל היה מפרש פירוש אורי: נדרים
14 ונדבות יוכיחו - במקום שיש חלק להודיע כגון
15 שלמים, ואסורין לגובה כגון עולות. במאי
16 נקטבלוג? תנא קמא טבר נדרים ונדבות קרבין ביום
17 טוב, מוקאמר במקום שמונת להודיע כגון
18 שלמים דהו נדרים ונדבות, אלמא דסבירא ליה
19 לתנא קמא נדרים ונדבות קרבין ביום טוב.
20 ואסורין לגבה - כגון עולות, אבל אבא שאול,
21 דאמר ומה במקום שבירתך סומנה כו - משמע
22 אפילו דשלמים. אלמא דסבירא ליה נדרים
23 ונדבות אין קרבין ביום טוב, וקשה להאי פירושא:
24 דברכי "אלו עוברין" (ספדים מ"א ושם) אמר
25 בהריא: וסבר ליה באבא שאול, דאמר: "לכס" ולא
26 לנים. משמע: אבל נדרים ונדבות - קרבין ביום
27 טוב. מלא מוקי ליה לומר, "לכס" - ולא לגבה.
28 אלמא דסבירא ליה לאבא שאול נדרים ונדבות
29 קרבין ביום טוב, לכן נראה בפירוש ראשון.
30 **לכס** ולא לנים - בית הלל בני דרש"י.
31 ולא לגובה למעט נדרים ונדבות,
32 כדפירש בפרק קמא (י"ב, א) בדבור המתחיל
33 "השחט" אלא נקט גיסם וכלבים דפסיקא לה.
34 **מאי** בנייהו כגון שנטמא - ואם תאמר: ניה
35 דאיכא בנייהו כגון שנטמא אימורים או
36 שנאבדו, ודברא קרי - הואיל ואיכא ביה
37 גובה רב וכו' שנטמא - ואם זרקו ביה שנטמא
38 האימורין, הורב הרב רבנו שמשון מקוצי: דרבה
39 בר רב הונא מודה ליה דברא דזרקת את הדם על
40 מנת להתייר באכילה, והוי צורך אוכל נפש
41 ושמתו זים טוב, אבל הוא דוסף עליה, דקאמר
42 אפילו נטמא בשר - וזרק את הדם על מנת
43 להבשר אימורין לרשב. אמר ר' יהאן הלא
44 הקשר מותר באכילה לא אמר דהם: אימורין כל
45 כמה דלא מקשרו בשר לא תחאילי, דהא
46 הדקרת אימורין כל מטמא - הני מילי היכא
47 דליהנהו, שנטמאו או נאבדו, אבל היכא דאינהו
48 - נמכבוזו ויש עומדין, דברא מדידי שנטמאו או
49 נאבדו, ולא נהריא, דאם כן לימא דאיכא בנייהו
50 דהכל קרי, דלרבי לא זרק ולרבה זרק, ועוד:
51 דבסמוך משמע אף על גב דאתהוה, דקאמר ביה
52 עצרת כו' רבה דיום חוקר הובשר יאכל, ואם היכא
53 שבת - לא זרוק, ואם זרק הורעה, על מנת
54 להקטיר וכו'. אלמא דמדיד דאינהו, ואף על פי
55 כן ביום טוב היה חוקר הובשר יאכלו זה לומר:
56 דהוא הואיל ואין יכול להקטיר האימורין מבעד
57 זים - הוי כאילו נאבדו או נטמאו.

1 והביא כל צאן קדר שביורשלים והעמידן בעורה,
2 ואמר כל מי שרצה להסמוך - יבא ויסקמוהו. ואותו
3 היום נבחרה דין של בית הלל וקבעו הלכה כמותן,
4 ולא היה שם אדם שיערער בדבר כלום. שוב מעשה
5 בתלמוד אהד מתלמידי בית הלל שהביא עולתו
6 לעורה הסמוך עליה. מצאו סמיתא אהד מתלמידי
7 בית שמיאי. אמר לו: מה זו סמיתא? אמר לו: מה
8 זו שתיקה? שיתקו בנייהו, והלך לו. אמר אבוי:
9 הלךך, האי צורבא מבינה דאמר ליה חבירה מלאה -
10 לא להדר ליה מלאה מפי ממיא דאמר ליה חבירה,
11 דיהוה אמר ליה "מה זו סמיתא?" קא מתהדר ליה:
12 "מה זו שתיקה". תניא: אמרו להם בית הלל לבית
13 שמיאי: ומה במקום שאסור להרויט - מותר לגבוה,
14 מקום שמוותר להרויט - אינו דין שמוותר לגבוה?
15 אמרו להם בית שמיאי: נדרים ונדבות יוכיחו, שמוותר
16 להרויט ואסור לגבוה! אמרו להם בית הלל: מה
17 לנדרים ונדבות - שאין קבוע להם זמן, האמר בעולת
18 ראייה - שקבעו לה זמן. אמרו להם בית שמיאי:
19 אף זו אין קבוע לה זמן, דתנין: מי שלא כל ביום
20 טוב ראשון של חג - חוגג דתנין: כל היתגל פולח,
21 ויום טוב מתארחן של חג. אמרו להם בית הלל:
22 אף זו קבוע לה זמן, דתנין: עבר היתגל ולא חג -
23 אינו חייב באחריותו. אמרו להם בית שמיאי: והלא
24 כבר נאמר "לכס" - ולא לגבוה! אמרו להם בית
25 הלל: והלא כבר נאמר "לרו" - כל דלה". אם כן
26 מה תלמוד לומר "לכס" - לכס ולא לגוים, לכס
27 ולא לכלבים, אבא שאול אמרה בלשון אחרת: ומה
28 במקום שבירתך סומנה כורת רבך פתוחה, במקום
29 שבירתך פתוחה - אינו דין שבירת רבך פתוחה? וכן
30 בדיו שלא רה שולחנד מלא והולחן רבך ריקן. במאי
31 קא מפליגי? מל סבר: נדרים ונדבות קרבין ביום טוב,
32 וקר סבר: אין קרבין ביום טוב. אמר רב הונא: לדברי
33 האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביום טוב, לא מימא
34 מדאורייתא מהוא חזו, ורבנן הוא דגזרו בהו, מידה
35 שמא ישעה, אלא אפילו מדאורייתא נמי לא חזו.
36 דהא שתי הלחם החובת היום ניהוה, ולפיא למגור
37 שמא ישעה, ואינו הוזהר לא את השבת ולא את יום
38 טוב. איבעינא להו: לדברי האומר נדרים ונדבות אין
39 קרבין ביום טוב, עבר ושחט מאי? רבא אמר: זרק
40 את הדם על מנת לתתו בשר פאכילה. רבה בר רב
41 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
42 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
43 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
44 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
45 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
46 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
47 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
48 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
49 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
50 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
51 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
52 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
53 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
54 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
55 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו
56 נמטאו בשר או שאבדו, לרבא לא זרוק, לרבה בר רב
57 הונא אמר: זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב. מאי בנייהו

1 הורעה על מנת להקריב בו' - כלומר: הקריב אמורין לערב, ולא קטירים היום. לכתחלה
 2 לא - הואיל ולא יאכל בשר היום. שאני שבות שבת - החמירו בתבנים ברבריהם בשבת
 3 מבינים טוב. בין זה לנדר ונרבה - שתחץ לו וחצץ לגבהו, ואסור לשוחטין מפני חלק
 4 גבוה. וקרבא פרח - שרוב החרץ למעלה. ושיאו לדבר אחר. כי נפק - רב אריא. אמר
 5 ליה רבא דיהוה ודחך לו דתנא לאבאה. לאו היט
 6 בו' - ולמה דחיהו והדך לו בכלימה? אני היום
 7 סכנתי כמשיבות - יום טוב הוא. ודרשתי
 8 לדבים, וחליתי מטרח הדרשה. וקורא אני על
 9 "סוכנו באשמות" - דהבאו לו שטרדה ואסנע.
 10 דבעיא ספקא - ופרץ אני להרדך ולענין בה.
 11 נפוח קא - סוגיא דגמירא הוא. כתיב משלח
 12 גבוה קא וכו' - בחוה וטוקל הואו דרין לכלבס
 13 כבשר דבשר, כעב דהוה חרס פריס רוב,
 14 נמצאת כל השטחה לשם גבוה. חיבת בחלה -
 15 דלחם קרינא ביה. ויערבין בה - ערובי חצות,
 16 להציא מילתא דחצר. שיתבאר רשות לכל
 17 יחד ויחד, והחצר רשות כולו, ורמיכס ערב
 18 להציא לא אחר מבינה לחצר. ומשתתפס בה
 19 - שתוף קרי מבניו שחצרות הרבה פתוחין לו,
 20 וכל חצרות שבתלמוד לפי בתבנים ורואים
 21 דרך חצר לרשות הרבים או לגבוה. ופרכין
 22 עליה - "ומציא". ומכניס עליה - שלשה
 23 שאכלו באחור. ונאפת ביום טוב - משום חלק
 24 הרדעים. ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח -
 25 לילה דראשון של פסח. שהוא מצוה לאכול
 26 מצה, דכתיב "בערב תאכלו מצות" (שמות יב).
 27 ושרא הימים. אמר רבא לאכול שאר הדברים שלא
 28 לחם - הרשות בידו. לפיכך נגבלה - ותמצאת
 29 כולה קרינא לאדם. ופי אית ליה הוואיל - סוף
 30 סוף פנחס הכלבים מננה, שהיא איך לו נבלה
 31 ומשום אסמכתא דרוביא ואילו היה לו נבלה
 32 קא שריה. ליה מיום טוב לחול - לאחר ששע
 33 אפה, דהא ראי לחול הוא. בני כמא - ישראל
 34 הדרים בכפרים. דרובי ערובי קמא רבני ישראל
 35 - המלך הטיל עליהם לאפות ולבשל לבני חילו,
 36 אנשי מלחמתו. כל היא וחרא בו' - ופליג רב
 37 הונא ארד סהדא. דאמר חציה של גוי חציה
 38 של ישראל אסור לאפתה. ותיבני - שמשוך חתן
 39 היה, כדכתיב (שופטים טו) "שמשוך חתן
 40 החמירי" - מנמנה. אפש - כלומר: בין הרעבים
 41 של יום טוב. בלשת - דלך גדול של גורדי גוים
 42 שמתפשם ובושץ לשלול שלל. יא שרבים -
 43 שמתפרנסים בממוץ, ויאל ואבר בשבול הפסד
 44 עונש שתעשוש על חציה ליה יום טוב. ולא לכלבים
 45 - לא גרסין. והא חזי למיכל עניה - ולא
 46 יקפידו. שהרי משלחן היה. הייתי רקאמר ליה -
 47 בו לא גרס. והכי סרס. חזי ודא לכלבים. תנא
 48 היא - דאיסא דתבא דאסר לכלבים לכל נפש -
 49 "יאך אשר יאכל לכל נפש".
 50 הוי

1 אכל נדרים ונודת כי אכ זכו משלחן גבוה אכז - כתיב בחוה וטוק, והישראל בבשר,
 2 משלחן גבוה - כעבד שנטל פרס מרוב, כן פירש רש"י, ואפילו לרבי יוסי הלילי,
 3 דקאמר: קרשים קלים ממון בעלים הו, בבבא קמא (ב.ב.ב.) ואפילו לאחר וירקה קאמר דמזון
 4 בעלים הו רק במזנות כהונה - מכל מקום אותו זכב משלחן גבוה, דהא עיקר חקרין
 5 בשביל גבוה. הלכך, נהו דרובי ממוני לרין גבא טא
 6 דאשת - כן פירש מלא. משלחן מוקם כל העבודת לרין גבוה הם
 7 עשיתם. עינא חציה של גוי חציה של ישראל
 8 ואם תאמר: האמר רבי שמעון בן אלעזר
 9 אומר: מלאא אשה תנור פת, ואף על פי שאניה
 10 צריכה אלא לפת אחת - מפני שהפת נאפת יפה
 11 בזמן שהתנור מלא. ושרי לאפות ביום טוב אפילו
 12 לכתחלה. וכי תיטא דאיתא לתנא קמא - דהא
 13 הלכתא כרבי שמעון דמותרו ואף על פי דשאני
 14 דתנא. דכל הפת של ישראל, שהרשות בידו
 15 לאכול כל אחר ואחר או זה או זה. ועוד: דלמא
 16 מקלע ליה לאורח. אבל הבא. חציה של גוי -
 17 אסור לאפתה ביום טוב.

18 חוינא אי הניבין לינקא ולא קפיר כל דהא
 19 חדא וכר - פירש רש"י: ופליגא אהדא
 20 דלעיל דרב הסוטה דקאמר עיסה חציה של גוי וכר
 21 דאפשר למפלה בלישה. ואומר רבינו יתחקר: דלא
 22 פליגי, דשאני עיסה חציה של גוי חציה של
 23 ישראל דישאל דמפלה מעל למפלה לאפת חלק. אבל
 24 הבא מיירי שהיה הקמח לבני חילא. אלא שסוחר
 25 אפיה היה רמז אבני כמא - הלכך לאו הוי כליחין
 26 ליקח כלל מן הקמח קודם האפיה לאפתו לרין
 27 דחציה, אבל אחר כך, שאפא בשביל החול - גב
 28 לא קפיר. וכן בעל דבסמוך - לא שייך אפשר
 29 דחציה דתנא דאפשר. ומשום הכי, אם הוי
 30 לוקחין מננו - הוי מקפדין. ואם לא הוי יורד
 31 בחבול, כדרך מבשלים שואכלין מעט מן הבשול.
 32 להכי פריך ארד הונא מנכא.

33 הוואיל מקלעי אורחיס וכי - ותימה. הא אמר
 34 בשבת פירק "ומציע" (א.א.א. ושם)
 35 הרודה חלות דבש ביום טוב סופא ארבעים. ואמאי
 36 לוקח לרבה. דאמר הבא: הוואיל וכו'. הנתן נמי
 37 נטא: הוואיל דמקלעי אורחיס וכו' ואין לו מנר
 38 דשאני דתם דאפשר לעשות מערב יום טוב,
 39 דלענין אוכל נפש אכ לחלק בין אפשר ללא
 40 אפשר. כפרשיש רבי שמלחין (א.א.א.) גב
 41 ספק דאמר משום פירות מותרין ויש לומר
 42 דמירי שהדבש הרבש ואינו ראוי לאכילה אלא
 43 לכתשה דגמלי. אי נמי שתלש חלות דבש סמוך
 44 לחבכה, ולא היה שדות. אפילו באו אורחיס,
 45 לאכלו.

לכם
 37 והתניא: מעשה בשמעון התימני שלא בא אמש לבית המדרש, בשחרית מצאו רבי יהודה בן
 38 בבא, אמר לו: מפני מה לא באת אמש לבית המדרש? אמר לו: בלשת פאה לעירו ובקשה לתסוף את כל העיר, ושחמנו להם עגל
 39 והאכלנו, ופטרנום לשלום. אמר לו: תמה אני אם לא יצא שרכם בהפסדכם, שהרי אמרה תורה "לכם" ולא לגוים. ואמאי? הא חזי
 40 למיכל מיניה! אמר רב יוחנן: עגל מרפה הוא. והא חזי לכלבים! תנאי היא, דתנאי: "אף אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם"
 41 ממשמע שצאמר "לכל נפש" - שומע אני אפילו נפש בהמה כמשמעו, כענין שאמר "מיפה נפש בהמה ישלמה", תלמוד לומר "לכם"
 42 "לכם"

1 **לכם** ולא כלבים דברי רבי יוסי הגלילי - אומר רבי רבנא שמואל מאיירא בשא אחיו
2 הרב רבנא משה הדלמבר כרבי יוסי הגלילי, ואף על גב דקיימא לן הדלמבר כרבי עקיבא
3 ומחברו - הדיא אשכחנא סתמא דמשנה כותיה במסכת חלה (פרק א משנה ה) בהדיא דמיתיה
4 לעיל: עיסת כלבים בומן שדורעים אובלין בומן אמתא כנפית ביום טוב. ודוקא בומן שדורעים
5 אובלין ממנה, ולא לא דרבי - לא. ורבי איתא
6 (בספרי) בהדיא: אבל אין הדורעים אובלין ממנה -
7 אין אופין אותה ביום טוב.
8 **הני** סופלי לזויתא דרבי שדיין - ואם תאמר: ומה
9 ענין משקא להו לאסרוהו? הדיא אמתא טרזא אלו לאסרוהו אי
10 משום טרזא - מהא לא משני מיד, דמה בכך
11 משום חזייה לזוסק? הדיא אמתא טרזא ותרזא ואי
12 בעי לאסרו משום מוקצה, דאית להו דמאכל
13 לבחמה דמאכל טרזא - לא ודיא. דאם כן תיסק
14 הדיא אנו תבין חזן בלבמה ועוד חזן מוטלטל
15 שער של אפונים הואיל שהוא ראוי למאכל
16 בבהמה ועוד דאמר: בשר תפוח מטלטלין אותה
17 מפני שהוא ראוי למאכל כלבים. ויש לומר: דהני
18 גרעני מזהר אין ראויין לבחמה אלא על ידי
19 תקן גדול לחכך, ומורבב הויא מלאכה. ומכל
20 מקום ראויין בומן שרע על ידי הרוק. והואיל ואינן
21 ראויין לזוח עיקר מאכל בבהמה אלא על ידי תקן
22 גדול, דרבי שדיין לזח. לטאן דרדש "לכם" ולא
23 כלבים, משום דהויא מלאכה ומשני בתורתך
24 לטלטל ליתגמ לחיות, מפני דחוו לזוסק.
25 **עושה** ארס כל ערבו בפת - ותימה: דאמר
26 בשבת (קמ"ב) ולא אמרו היתר כבר או
27 תיעוק אלא למת לבבוח ויש לומר: דבר שכיול
28 לעשות מבעוד יום אמר התם ולא אמר היתר
29 אלא למת לבבוח, אבל בני סופלי - לא היה יכול
30 לעשותם מבעוד יום טוב.

31 **בנוטא** אבן קטמיה אף על גב דאיכא עליה
32 שברי עצים - ואם תאמר: מאי מיתיה
33 מדבא? דלמא שניי אבן שיש בו דבר המוטלטל,
34 כגון קטמא שדורעים לבחמת בו צואה או רוק, אבל
35 בלא קטמא - לא שרי, משום דהוי בסיס לדרב
36 האסור, ואם כן הוא אבס שיש בו דבר שאסור
37 לטלטלו - לא ודיא לטובתא דודא לירעיתא. שכל
38 אדור שי בו דודא לטובתא דודא לירעיתא, אבסל
39 הבסו שרי לטלטל, ומה שיש בתוכו אסור. ונב
40 בנוטא - יש בתוכו דבר המותר - והבנוטא עצמו
41 אסור לטלטל, דמלאכתו לאיסור. דרבי פרוש: כי
42 הדיכ דמטלטל בנוטא אבס קטמא - הכי הוה לך
43 לטלטל השיריין עצם הבס. ואין נראה, דלפס
44 דאמתא משמע דרבי דקאמר מטלטלין בנוטא אבס
45 קטמא? דלאו במח הקטמא אלא היינו לצורך
46 גופו ולצורך מקומו ולא דמי לטמא, ואם כן אף כי
47 הוי מלאכתו לאיסור - שרי לטלטל. אלא נראה
48 דטובתא דרסו דודא משום דשיריין כותיה ניע
49 טפי, וראויין להתבטל אבס הבס, כמו שברי עצים
50 אבס קטמא. ורבינו חם פירש: ולא מקרי בסיס
51 לדרב מועט שאינו נקבע, כגון שברי עצים ושיריין
52 כוסות. ודאמרין דבעיבין קטמא - היינו משום

53 שמשלטל שברי עצים חך הבנוטא, והדיה לו לנרעם, אבל אי איכא קטמא - לא היה יכול לנרעם שלא יפיל הקטמא, וכל שכן שיריין כוסות, אף על גב דליכא היתר עמון - מכל מקום שרו
54 לטלטל אבס כסא. לפי שאי אפשר לנרעם.
55 **לא** יום אחי אלא אם כן ראויין לשתה - ואם תאמר: מאה טעם שר ביה בשנא, ואפילו ראויין לשתיה? הוה ליה חזן מתוך ויש לומר: דמיתר לרחין רגלי.
56 דרבי איתא בהדיא בירושלמי, דלביט שנאי צריך לשתות מוקן, וביט חזן מתירין. ודוקא רגלי, אבל לכל גופו - מודה דאסור, דרבר השוה לכל בעיש בעיש, הוה איש ראוי אלא לבני
57 אדם מנוגנין, אבל דיו רגליו - שוה לכל נפש.

1 הני סופלי - גרעני תמרון. דרבי שדיין לזח - כיון דלארס לא חזו, ומאכל לבחמה לא
2 מותרו - אסירי מטלטלו. עושה ארס כל ערבו בפת - ומטלטל על ידי הפת, ולא חיישין
3 לביון דאובלין, ופליגי דרבי יהושע בן לוי - הא דרב הונא דלעיל, דאמר אי כי דביקן
4 רפתא ליעקא בר, שיריין כוסות - של יין, ששהה ביון פתו, ומטלטלן השמש הלצניע
5 דבסו. דיון דמי - הא לא חזו, ומנאי, כנוטא -
6 כלי שמשמשים בו הגתלים. אבס קטמיה - שהיינו
7 ערובין לאפרי, והיון מעיב שבת לבחמת רוק או
8 צואה, ואף על גב דאיכא עליה שברי עצים -
9 דלא חזו, ומטלטלן להו ענין בנוטא. ומאי איתרי
10 הנאה ניהו - ומוקצה טפי. ולחוי בנדה של ריח
11 שמונתו לטלטלו ולפגורו לאשפה מחמת
12 מאסו. כדאמרין בפרק בורא (ל"ב), וכו עושין
13 נדה של ריח לבתחילה - והו דכי איתיה קמן
14 מסלקינן ליה, אבל לאתויי קמן, או למולד אבן
15 לבניה בו דרבי דנאסא עלן ומטלקיה - מי שרו?
16 **משנתה** דיה יום אחי חזין - לרחין רגלי.
17 אוכל נפש תחיר הכתוב, ולא להבעיר אור
18 בשביל רחיצה. מודה - הדיסק גדול, **גמרא**
19 האת כל גופו - דמאי לאוכל נפש. **משנה**
20 שילשה דברים בו - מפרש טעמא בגמרא. אין
21 זוסקין - משמע: אם נפלה מנורה של מחבת -
22 אין זוסקין ומשיבין אותה. פתין נרצין - בכרות
23 עבים, משום טרזא. חזיין - שאופס על
24 הגתלים.

25 **גמרא**
26 **גמרא**
27 **גמרא**
28 **גמרא**
29 **גמרא**
30 **גמרא**
31 **גמרא**
32 **גמרא**
33 **גמרא**
34 **גמרא**
35 **גמרא**
36 **גמרא**
37 **גמרא**
38 **גמרא**
39 **גמרא**
40 **גמרא**
41 **גמרא**
42 **גמרא**
43 **גמרא**
44 **גמרא**
45 **גמרא**
46 **גמרא**
47 **גמרא**
48 **גמרא**
49 **גמרא**
50 **גמרא**
51 **גמרא**
52 **גמרא**
53 **גמרא**
54 **גמרא**
55 **גמרא**
56 **גמרא**
57 **גמרא**

58 **גמרא**
59 **גמרא**
60 **גמרא**
61 **גמרא**
62 **גמרא**
63 **גמרא**
64 **גמרא**
65 **גמרא**
66 **גמרא**
67 **גמרא**
68 **גמרא**
69 **גמרא**
70 **גמרא**
71 **גמרא**
72 **גמרא**
73 **גמרא**
74 **גמרא**
75 **גמרא**
76 **גמרא**
77 **גמרא**
78 **גמרא**
79 **גמרא**
80 **גמרא**
81 **גמרא**
82 **גמרא**
83 **גמרא**
84 **גמרא**
85 **גמרא**
86 **גמרא**
87 **גמרא**
88 **גמרא**
89 **גמרא**
90 **גמרא**
91 **גמרא**
92 **גמרא**
93 **גמרא**
94 **גמרא**
95 **גמרא**
96 **גמרא**
97 **גמרא**
98 **גמרא**
99 **גמרא**
100 **גמרא**

ביצה. פרק שני - יום טוב דף כב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

תוספות

1 **ומדלוקין** לו נר - מכאן משמע שצריך לחזיקו בברכת תערוכה בשלוקו. היא שרי לבשלו
 2 ולאפיו ולאדוקו וכו'. ואם בשבול להקלע לא התנו - משמע ובהא היא
 3 אסור להחליק לו רק נר אחד. ומדועין הודיעו לחזקו אדוקיו ותר. משמע דאסור למו שלא
 4 תעיר להחליק לו רק נר אחד.

5 **ובית** הלל סביר אין בנין וסתירה בכלים - ואם
 6 תאמר. והא בשבת (מוא), במנורה של
 7 הליות. כולי עלמא לא מליגי דאסורו וש לומר:
 8 הדהנת והנמים הואיל ואין בנין בכלים. אי נמי יש
 9 לומר. הדהם מירי שכולה של הליות. ומפקחן
 10 אותה אברים אברים. ולא הבא מירי שאין סוד
 11 כאן רק להקטנה קעת. ואולי בעלת אברים.
 12 דכולה מחוברת היא.

13 **והמסתפק** ממנו חיוב שישום מכה - אינו
 14 רוצה לומר מפני שממדר כבוי
 15 דלא חיי אלא גורם רבו, ורבו כבוי מיטע שבו טוב,
 16 אף על פי שממדר כבוי. ובשבת נמי אינו חייב.
 17 אלא חיוב עמום: הואיל דבאותה שעה שהוא
 18 מסתפק מנמה מכה קעת. ומכסה אורו לכל איכל
 19 לאתרוי כולי האי, כי איכא בעי מיעט בגר. ולכך
 20 נראה כבוי. ומכאן כי לתרוי קנדילאי של
 21 עשה גרולה לתרוי למטה ממנה. כיון בדבשה
 22 שותרוי אותה אינו מבטיח שיהא כלי כלל. אף
 23 על גב שהוא גורם לגורם כבוי - שרי. ודוקא
 24 לתרוי אותה אור. אבל בסבין אסור אליבא
 25 דכולי עלמא. דאמר לקמ בנינתין (כאמ).
 26 תוחבה כבוי בשר נרות.

27 **קנבא** שרי - פירש רש"י מקוריהו בלעז. למתע
 28 ראש הפתילה. ועשה פחם. ולא נהירא:
 29 דלקמן פיר' דמביאי (כאמ) קרי לה מחטין את
 30 תר. מאי מחטין - ערודי תושבא ולא קאמר הבא
 31 כי יהיה לישנא דהתם. לכן נראה דתרי חטויי יש
 32 אחד - בשעה שדולק. והיינו הוא דולקמן. וש
 33 אורו לאורו כבכה - ומשקטין אותה דיו שילוק
 34 מדר. ומסיר הפחם שבראש הפתילה ובכך נחה
 35 כשדליק אותה. היינו הוא דאור דשרי.
 36 **אין** מכבין את הפקעת יכו - מכאן יש למתוח
 37 את הנשים שריגולות לחסרי הפתילה מתוך
 38 השמן כשהיא דולקת. ומשיטין אותה על הקרקע
 39 וכן שלא לבסות את האור. ומה שתנו הגולם
 40 להחליק תר מיטע טוב לחברו. ואין מותרקין אם
 41 הוא לילה. ולעיל פירשתי דהוי הכנה. ואין יום
 42 טוב מבין אביביר - דרי. לומר. דאף על גב שאינו
 43 לילה. מכל מקום הוא סמוך לחשיכה אף הוא
 44 יום צורך הוא אותה חלקה.
 45 **ההיא** רבי יהודה היא - דאית לה לכל
 46 צריכים. ואנן עבדין כרבנן. ואם תאמר:
 47 והא אנן פסקתן לקמ רבנן כדבי דתדושו יש
 48 לומר. דמסיק עליה. ואין מורין כן. אי נמי. יש
 49 לומר: דהא רשותין מורשה רלבין - היינו דוקא
 50 דבר שהוא אוכל נפש. אבל דבר שאינו אלא
 51 לתשמש בעלמא. וכן הוא תלשין הקהרה -
 52 אסור.

53 **דנפישא**
 54 **עניא מגוי בשבתא.** איפא דאמרי: גופיה פחל עינא מגוי בשבתא. אמר ליה רב אשי לאמימר. מאי דעתיד - דאמר עניא
 55 בריה דרב עניא: כל צרכי חולה עושין על גוי ימי בשבת. ואמר רב הוננאי: כל דבר שאין בו סכנה - אומר לגוי ועושה.
 56 **היה מילי -** היבא דלא מסייע בהרדיה, אבל מר - קא מסייע בהרדיה. דקא עמיין ופתחו: אמר ליה: איפא רב יביד דקאי פוקה,
 57 **ושני מילי:** מסייע אין בו ממש. לאמימר שרא למכחל עניא ביום טוב שני של ראש השנה. אפר ליה: איש אושיל לאמימר. והאמר
 58 **רבא:** מה ביום טוב ראשון - יתעסקו בו עקמיין. ביום טוב שני - יתעסקו בו ישראל. ואפילו בשני ימים טובים של ראש השנה.

1 **גמרא** עניא לוח ולא ערב לוח - אפה ובשל מבעוד יום לשם ערוב. ולא טמן חמין.
 2 במנורה של הליות - וכשנפלה נפרדו הליותיה. יש תורת בנין בכלים - ובונה חיוב בכל
 3 שהוא. אין תורת בנין בכלים - ואינו חיוב אלא אם כן עשה בו מלאכה. כגון מנחה או
 4 מתוקר או אדרג או תופש שאי אבות מלאכות לעצמם. אבל חורת הליות. שאין בה אלא
 5 משום בנין - אף בנה אלא בחבתו ואחלים. קם
 6 שמעיה - דעולא. וקא לשימא - שהיה רוצה
 7 שישתלק השמן לאתרויה. ולא מישך אתר
 8 הפתילה. ותכבה. והתאן - שרין על שחם,
 9 וקרודוילי בלעז. וטעם שמן נגר - בשבת
 10 הסתפק - הנתול ממנו ואוכל. חיוב משום
 11 מכה - וכבוי ביום טוב ולא אשירי. לא
 12 **איתנאי** - עשה השמש מה שעשה. קנבא -
 13 למתוח ראש הפתילה שנעשה פחם, שקורין
 14 מוקרייהו בלעז. ולא ובר אור - לשמש
 15 מטהו. לעשות חפיצה - בסדין. ביקעה -
 16 אאשטילאי. ביי לחום עליה - דאין קבוי בה
 17 עורך יום טוב. ואני שמעתי. דהוי ליה סותר על
 18 מנת לבנות בביטומא. סותר - אלמא. לערוך יום
 19 טוב שהיה דהים - שרי. רבי יהודה - דאמר
 20 לקמן: משכשכו אוכל בשם שור. וירשי' יעשה
 21 לכב' - לכל צריכים. והאי נמי צריכים הוא.
 22 וכן תשמע. ואנא דאסרא - כרבנן דירשי'
 23 'הוא לבדו. איתנתי בו' - ואין קל עשות כי
 24 גרול מן החלקה. וערוך יום טוב הוא לכבותה.
 25 שלא יצטרך לישב שערב ובנשמת. לפתח
 26 עינא - לשום בו בחול לרפואה. ריאי - שעשה
 27 ריה. אביאי. הוא שקורין קפדייה בלעז.
 28 שהוא עשה ריה שגמולא המיד. ריאי - פירוש
 29 שנקב מסו מוטח. כמו: דין ביה מיד (תולין
 30 גנא). דמא - דעולא. דמיתא - דמיתא
 31 תמיד. קהתא - לשון 'קדחה באפי' (דברים
 32 לב) - שרפת. והוא שקורין דאתילקישין.
 33 תחלת אורכא - תחלת החולין של כל אלו.
 34 דאפילו בשבת שרי - דכרמינן מנסכת בעודה
 35 היה (כהמ). שרידני דעינא באובנתא רלבא חלו.
 36 סוף אוכל ופזוז עינא - שקרוב להתרפאות
 37 הוא. ואינו כולל חלא לגונה נאמרו. ויתביא
 38 בקעת - שמותר להנחת הגוף שלא יתעשן.
 39 כשישן - רבי יהודה היא. דאמר: לכל צריכים
 40 עינין ופתח - סוגר ורסיס עיניו. להבטיח
 41 הבהות. איבא רב וברי - שהיה מקשה לי
 42 כמותה. ושני ליה - ופרקיה לו. פסייע אין בו
 43 ממש - מפי שני עושה מלאכה ממש. אלא
 44 מסייע מעט פי בונה. והוא מתנבדא - אף
 45 בו ממש. והכי אמר מנסכת שבת בה'הצניע'
 46 (גנא). בני דהיכל חזא עניא יבול: יכול - חיוב
 47 רשאנו יכול - פטור. ואעיל גבי דקמסיע בהדיה
 48 - מסייע אין בו ממש.

56 **יהודה** היא, כי קאמנא אגא - לרבנן. בעא מיעיה רב אשי מאמימר: מהו לבחול את הענין
 57 ביום טוב? היבא דאיבא סכנה. גנן ריאי, דיבא, דבא, דמקתא, וקדחמא. ותחלת אוכלא
 58 לא מקנעיא לי. דאפילו בשבת שרי. פי מקנעיא לי - סוף אוכלא, ופזוזי עינא, מאי?
 59 אמר ליה: אסור. איתוביה: אין מכבין את הפקעת! ושני ליה דרשנן. אממר שרי למכחל
 60 עניא מגוי בשבתא. איפא דאמרי: אימור גופיה פחל עינא מגוי בשבתא. אמר ליה רב אשי לאמימר. מאי דעתיד - דאמר עניא
 61 בריה דרב עניא: כל צרכי חולה עושין על גוי ימי בשבת. ואמר רב הוננאי: כל דבר שאין בו סכנה - אומר לגוי ועושה.
 62 **היה מילי -** היבא דלא מסייע בהרדיה, אבל מר - קא מסייע בהרדיה. דקא עמיין ופתחו: אמר ליה: איפא רב יביד דקאי פוקה,
 63 **ושני מילי:** מסייע אין בו ממש. לאמימר שרא למכחל עניא ביום טוב שני של ראש השנה. אפר ליה: איש אושיל לאמימר. והאמר
 64 **רבא:** מה ביום טוב ראשון - יתעסקו בו עקמיין. ביום טוב שני - יתעסקו בו ישראל. ואפילו בשני ימים טובים של ראש השנה.

1 **דנפישא** בלישה - פירש רש"י: ובית הלל מתירין משום דאמר רבי שמעון בן אלעזר
 2 ממלאה אשה תנור פת וכו'. ולא נודריא: ודא. דאם כן הוה ליה לאחויי הא
 3 דרבי שמעון בן אלעזר. כיון דנפוגתיה ברהב. ודלא דמי כלל לפתין גרירין. ולמאי
 4 אייתרוהא? לכן נראה לי דפת מרובה דקאמר - היינו פתים גדולים שיהיו ועשה לעורך
 5 חלו. הוואל יאן בו טורח כל כך. והכי משמע

6 בירושלמי: מתוך שאחה מיגעו - ממגע ואין עושה
 7 אלא כדי צרכו. דפת קטן שי בו טורח יותר
 8 בערית כל אחד ואחד. ובין גרירין ובין דרקין -
 9 היינו כדי צרכו בלבד. ולא הן שנין בעינין. אלא
 10 דגרירין היינו גדולות. ורקיקין קטנות. והא
 11 דקאמר בסמוך משום דקא טרח טרחא ולא צריך
 12 - הכי קאמר: מתוך שעשה כבודו גדולות אלו
 13 למעבד יותר משוך יום טוב.
 על

1 **מה שאין כן בביצה**. אמר ליה: **אנא כתרדעיי סביבא**
 2 **לי, דאמרוי אף בביצה**. ומאי דתרדעיי - דלמא מעברי
 3 ליה לאלול, האמר רב הונא בר חנינא: בר כהנא: מומות עוריא
 4 ואילך לא מציינו אלול מעבר. ואין אופין פתין גרירין
 5 אלא דרקיקין. תגו רבנן: בית שמאי אומרים: אין
 6 אופין פת עבה פסח, ובית הלל מתירין. וכמה פת
 7 עקה? אמר רב הונא: טפה, שפן מציינו בלחם הפנים
 8 טפה. במקף לה רב יוסף: אם ארו בוררין - יאמרו

9 **בשאין רירין? אם ארו בפת עמלה** - יאמרו **בפת שאינה עמלה? אם ארו בעצים** וישם
 10 - יאמרו **בעצים לחים? אם ארו בתנור הם יאמרו בתנור צונן? אם ארו בתנור של מקתב**
 11 - יאמרו **בתנור של תרס? ארו רב ורמיה בר אבא: שאילת את רבי ביחוד, ומנו - רב: מאי**
 12 **פת עקה? פת מרובה**. איפא דאמר, ארו רב ורמיה בר אבא אמר רב: שאילת את רבי
 13 ביחוד, ומנו - רבינו הקדוש: מאי פת עקה? פת מרובה. ואפאי קרו ליה פת עבה - משום
 14 דנפישא בלישה. או נמי, באתריה דהאי תנא פת מרובה "פת עבה" קרו ליה. מכרי, משום
 15 דקמרה מרחא דלא צריך הוא. מאי ארמי פסח? אפילו בשאר ימים מוכים נמו' אין הכי
 16 נמי, והנא ביום טוב דפסח קאי. תניא נמי הכי, בית שמאי אומרים: אין אופין פת מרובה
 17 ביום טוב, ובית הלל מתירין. **משנה** אף הוא ארו שלשה דברים להקל: מקבדין בית
 18 המפות, ומניחין את המוקמר ביום טוב, ועושיין גדי מקולם בלי' פסחים. והקמים אסרין.
 19 **גמרא** ארו רב אסי: מחלוקת לגמור, אכל להריח - דברי הכל מותר. מתיבי: אין מקבדין
 20 בית המפות ביום טוב, ושל בית רבן גמליאל מקבדין. ארו רבי אלעזר בר טוב, פגמים
 21 הרבה נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליאל, ולא היו מקבדין בית המפות ביום טוב, אלא
 22 מקבדין אותן מערב יום טוב, ופורסין עליהם סדינין. למחר, כשאורחים נכנסין - מסלקין את
 23 הסדינין. ונמצא הבית מתקבד מאילו. ארו לו: אם כן - אף בשבת מותר לעשות כן. ואין
 24 מניחין את המוקמר ביום טוב, ושל בית רבן גמליאל מניחין. ארו רבי אלעזר בר צדוק:
 25 פגמים הרבה נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליאל, ולא היו מניחין את המוקמר ביום טוב,
 26 אלא מביאין ערסקאות של ברזל ומעשינן אותן מערב יום טוב, ופוקינן נקביהן מערב יום
 27 טוב. למחר, כשאורחים נכנסין - פותחין את נקביהן, ונמצא הבית מתקבד מאילו. ארו לו:
 28 אם כן - אף בשבת מותר לעשות כן! אלא, אי אתמר הכי אתמר: ארו רב אסי: מחלוקת
 29 להריח, אכל לגמור - אסור. איפעיא להו: מהו לעשות? רב ורמיה בר אבא אמר רב: אסור,
 30 לשמואל אמר: מותר. רב הונא אמר אסור, מפני שמכבה. ארו ליה רב נתנן: ונמצא קר מפני
 31 שמכביר? ארו ליה: תחלונו מכבה וסופו מכביר. ארו רבי יהודה: על גבי חלת - אסור,
 על

1 מה שאין כן בביצה - דקדושה אחת הו, ולא הקלו ביום טוב שיש ראש השנה אלא
 2 לענין מת בלבד. כפסח - קא סלקא דעתך שאינו יכול לשמרה מהחמין. ובמה פת עבה
 3 - שהתירו בית הלל, שכן מציינו בלחם הפנים - שהוא מנה. כדאמרין ביב'ל המתנות
 4 באות מצה' (מנחות זא, א). ועבוי נפת, כמפת לחם הפנים - יש לו פנים ואין פנים פותחין
 5 כמפת בוררין - פת בית רמזו, ואלו אומרים
 6 חרידים דבר. פת עמלה - ברייא בליע' שהיה
 7 טעון שלש מאות שיפה - שפשוה ביה, וחמש
 8 מאות בעיתה - באגרוה. פת אחת בעט שנים,
 9 פת שתיים בעט שלש, במנחות (נא, א). עצים
 10 יבשים - מתמשה עשר באב היו פוסקין מלכרות
 11 עצים למערה, במסכת תענית (לא, א). ומעיד
 12 לשבת העצים היו אופין ומבשלים כל צרכי
 13 מקדש. בתנור הם - שמשקין אותו בכל יום, הן
 14 למנחות הן לעילי. תפת - במסכת זבחים
 15 (הגב, א) אמרין: תנור של מקדש של מתכת היה,
 16 משום שתי הלחם ולחם הפנים שאפיתן
 17 וקודשתן בתנור הזה ליה כל שדה, ובלי שרת
 18 דרסל לא עבדין. ביחוד - ביני לבני. ואיכא
 19 דאמרי - רב גופיה אמר: שאילת את רבי ביחוד.
 20 ומנו - רבו דרב - ובינו הקדוש. שילת אחר:
 21 ביחוד - בבורה, כדתון בשקלים (פרק שיש
 22 משנה ג) וידע ביחוד ששם ארון נגנו. פת
 23 מרובה - ולא משום תמנו הוא, אלא משום
 24 דטרח טרחא יתירא למחר ליום אחר. ובית הלל
 25 מתירין - כדאמרין שהפת נאפה יפה כשהתנור
 26 מלא. תניא נמי הכי - דבשאר יום טוב נמי
 27 נתלקו. **משנה** מכבדין בית המפות - בית
 28 המסיבה שאוכלין שם, שהיו מסוכין ואוכלין על
 29 בני המעות. מותר - לבנות על גבי תלים.
 30 מקולם - כרעיו ובני עמינו חתה' לו בצדו
 31 כשצולחו. והיו עושין זכר למקדש, שכתוב בו
 32 "על כרעיו ועל קרבו". ומקולם לשון זכור מוסיף
 33 שכלי יתחין לו בצדו, כדמרתגמין "ובועה
 34 נחשת" - וקולטא דנחשת (שמואל א ז, א).
 35 והכמים אסורין - בשלשתן בכבוד משום אשווי
 36 גומות. ובמומר - משום דלאו צורך כל נפש
 37 הוא, ומאי טעמא אסרין ליה כבתובת ברק
 38 ראשון (זא, א). "אשר יאכל לכל נפש" - דרב
 39 השנה לכל נפש, והוה אינו אלא למפנקים, או
 40 למי שררו ונגדי מקולם - מפני שדומה
 41 לקדשים, והאמרו מותר להקדש ולאכל
 42 קדשים בחוץ. **גמרא** מחלוקת לגמור, כשאסרו
 43 הכמים, לא אסרו אלא בשמנויו כדי לגמור בו
 44 כלים, שנתון המחמה הם הלבנת והתגלים
 45 חתת הבגדים להכניס בהן ריח, ולא לאו לחנת
 46 הגוף הוא. אלא להכשיר כלים. אבל מניח לבטע על גבי תגלים להריח ריח - מותר. שנתא הגוף הוא, ולאכל נפש ימי. והשאתא למאי דקאמר רב אסי, לא היו טעמא דרבנן משום
 47 דבר השנה לכל נפש כדפרישית לעיל, אלא משום דלקטוש כלים הוא מכין. ולקמן הדר ביה מנחת קשיא. כשאורחים נכנסין - שהן קריון לסעודת הנשיא לכבוד יום טוב. ערסקאות
 48 - אנציעציעיש, שהן גבובים ומנוקבים. ופוקינן נקבין - לשמור העשן והריח שלא יצא. אם כן - לא היו תבירי חלוקין עליו, דאף בשבת מותר לעשות כן. אלא דהאי ביום טוב היו
 49 מניחים, לפיכך נתלקו עליו. מכל מקום גמרין מניח דלאו לגמור הוא אלא להריח. ולכבוד האורחין, ואפלו רבנו עליה למסר להציו ביום טוב אליבא דתנא קמא, ולדין אלעזר בר
 50 צדוק אפילו רבן גמליאל לא תתיר, ואת אמרת דברי רבנן מותרין מחלוקת להריח - והתם הוא דשירי רבן גמליאל לחנת ביום טוב כדי להריח. תנא קמא דרבי אלעזר בר צדוק, ורבנן
 51 אסרי, ודבעין דבר השנה לכל נפש. מהו לעשות - פירות בעשן בשמים, לקלוט טעם בהרשם. אסור - דתפנקי יתירא הוא. ואין שוה לכל נפש אלא לאיטטיס. ובהאי שם איכא, אבל
 52 מלאכה, כדמפרש רב הונא עמינה דרב. מפני שהיא מכה הגחלים כשנתון אבקת המשמים עליהן. ושמואל אסר מותר - דאובל נפש הוא רואי אף לעיני אף לעיני אף לעיני אף
 53 דמי לנדמן על צבי ביום טוב. כדאמרין בכתובות (שם). נפשי שפכבה - בדפרישית, אינו שוה לכל נפש. לפיכך אסרו לעשות אב מלאכה בשבילה. וניפא פרי פגני שפכבה - בהשמים,
 54 שהם זה אב מלאכה. אסר ליה תחילונו מכבה וסופו מכביר - ותירויהו הוה ביה, ונאנא קמא נתא נקטי. על גבי חלת אסור - דאיכא מכבה ומכביר.

ביצה. פרק שני - יום טוב דף כג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 רגג תוספות

על גבי חרם - שהחוק. מותר. דבמי ליבא, והבערה נמי על ידי שתיי היא כלאחר יד,
 ולביא איסורא דאורייתא. דקמוליד ריחא - שבכנס בחרים, שלא היה בו ריח, ואסור
 מדרבנן. שדמוליד רב חרש קרוב הוא לעושה מלאכה חדשה. מחזי כמא אשיראי -
 לכפות כוס מבושר על השיראים של מלבוש, לכתובים ברח ברחו הברשם שבכוס. אסור -
 דקא מוליד ריח בשייראם. מאי שנא ממוליד
 ומריח בו - דתניא (ב'משילין) גבי עצי שמים:
 מוליד כן אצבעותיו כדי להוציא ריח, או
 קטמו שיהא מקום הקטמה לח ונתון ריח
 ובתלושן קמריי. רבא אמר על גבי חלת גמי
 מותר - כשמואל, דאובל נפש הוא עשן פירות
 זה, ושהו לכל נפש. ואי משום כבוי הבערה
 ולאורי ריחא - מדי דהוא אבשרא אגומרי,
 דיאביא כל הני, ושתי קרודא שריי - כי דרש
 להם, ולא פירש דבריו, או קמריא כבוי -
 עושנין לבתי שוקים ולבתי חיים של חלוק
 הבעיש שמקטין אותן על עץ חלק או על
 אגודה של קשים, וקורין אפורגצירי - מעשה
 אונק הוא אסור, וקטורא לשון קשר, ואי
 לשון 'קטור' בחבשן, דהיינו לעשן, אסור
 משום דמוליד ריח - והיכי דרש דשריא
 אגומרי - מוליד נמי ריח פומפנין, אלמלא תודים
 אתה - חכם גדול ונכבד. קרשים סלקא דעתך -
 מאי קרוב לאובל קרשים איכא? היאן יוכלן
 להיות קרשים, ואין אדם מקדישן. איכא כעין
 קרשים - והכי שלחו ליה: שאתה מאכלית את
 ישראל בעני קרשים, והרואה אומר הוקדשו
 לפלש. **משנה פניה יוצאה** - בשבת. ברבעה
 שבין קרינה נתי, ואמרו רבנן משאר הוא,
 ואינו מבשיל ריח - ומקריין - בשבת. ברבעה
 במגרת של ברזל ששניה דקות אולתיו נבי
 דעבדי חבורה. ברחים שלחן - כעין אותם שלנו.
 מקרצפים - במגרת של עץ ששניה נסוח, ואין
 כולה חבורה. **גמרא כמאי אס' מילני** -
 עשה לישנא לא רסנין, והכי גרסנין: ושלש
 מחלוקות דבר, רבי יהודה סבר דבר שאין
 מתכוין אסור מיהו קרוד קטנים ועשין חבורה
 קרצוף אסור קרוד מברי לה כרבי יהודה
 דאמר דבר שאינו מתכוין אסור וגו' קרצוף
 אסור קרוד ורבי אלעזר בן עזריה סבר דבר שאין
 מתכוין מותר, ופירש: רבי יהודה סבר חבורה אף
 על פי שאין מתכוין לה אסור. מיהו, הך חששא
 כן בקרוד איתא, הלכך אין מתכוין, אבל בקרצוף
 - ליכא למיחש משום חבורה, ורבנן סברי נמי
 כרבי יהודה דבר שאין מתכוין אסור - ואין
 מקרוד, והמחזיר מניה - דגורי קרצוף אסור
 קרוד, ו' אלעזר סבר - הואיל ואין מתכוין
 לחבורה, אף על גב דגו' דמחזיר דמותר - שרי.
 הלכך, אפילו קרוד שרי. הלכה כרבי שמעון -
 דאמר (שבת כ"ב, מ"ב.) גורר אדם טמא כסא
 וספסל, דבר שאינו מתכוין מותר.
 משנה

על גבי חרם - מותר. ורבה אמר: על גבי חרם
 נמי אסור, משום דקא מוליד ריחא. רבה ורב יוסף
 דאמרי תוויהו: סחופי פסא אשיראי ביומא מבא
 - אסור. מאי מעמא - משום דקמוליד ריחא. ומאי
 שנא ממוליד ומריח בו, וק'טמו ומריח בו? החרם -
 ריחא מיהא איתא, ואסופי הוא דקא מוספי ריחא.
 הכא - אוליד הוא דקמוליד ריחא. רבא אמר: על
 גבי נחלת גמי מותר, מדי דהוא אבשרא אגומרי.
 רב גביה נמי כתיב פתחא דבי ריש גלותא:
 קמריא שרי. אמר ליה אמיר: מאי קמריא? אי
 קמריא כבוי - מעשה אונק הוא, ואי לעשן - אסור,
 דהא קא מקבה. אמר ליה רב אשי: לעולם לעשן,
 מדי דהוא אבשרא אגומרי. אפא דאמרי, אמר ליה
 אמיר: מאי קמריא? אי קמריא כבוי - מעשה אונק
 הוא, אי לעשן - אסור, דקא מוליד ריחא. אמר רב
 אשי: אגא אכריתיה נחליה, ומשמיה דנבא רבא
 אכריתיה נחליה: לעולם לעשן, ומדי דהוא אבשרא
 אגומרי. "ועושין גדי מקוילם". תניא, רבי יוסי אמר:
 תודים איש רומי הנהיה את בני רומי לאבול גדי
 מקוילם בלילי פסחים. שלחו ליה: אלמלא תודים
 אתה גזרנן עליו גדי, שאמה איהו את בני ישראל
 קרשים בחזין. קרשים סלקא דעתך? אלא אימא:
 כעין קרשים. **משנה שלשה דברים רבי אלעזר בן**
עזריה מתייר והקמים אסורים: פרתו יוצאה ברצוצה
 שבין קרניו, ומקדין את הבתמה ביום טוב, ושוקקין
 את הפלפלין ברחים שלהו, רבי יהודה אמר: אין
 מקדין את הבתמה ביום טוב, מפני שעושה חבורה,
 אבל מקרצפין. והקמים אסורים: אין מקדין, אף לא
 מקרצפין. **גמרא למימרא דרבי אלעזר בן עזריה**
דקא פרה הייא ליה? והאמר רב, ואמרי לה אמר
רב יהודה אמר רב: תליסר אלאי פלי הנה אומר:
רבי אלעזר בן עזריה מעדיה קל שמתא ושמתא: תנא:
לא שולח היתת, אלא של שכנתו היתת, ומחוד שלא מיהא בה - נקראת על שמו.
"מקדין את הבתמה ביום טוב". תנו רבנן: איזהו קרוד ואיזהו קרצוף? קרוד - קטנים
ועושין חבורה, קרצוף - גדולים, ואין עושין חבורה. ושלש מחלוקות דבר: רבי יהודה
סבר: דבר שאינו מתכוין - אסור. מיהו, קרוד - קטנים ועושין חבורה, קרצוף - גדולים,
ואין עושין חבורה, ולא גזרין קרצוף אסור קרוד. ורבנן סברי נמי כרבי יהודה דבר שאינו
מתכוין אסור, וגזרין קרצוף אסור קרוד. ורבי אלעזר בן עזריה סבר לה כרבי שמעון,
ובין קרוד ובין קרצוף שרי. אמר רבא אמר רב נתנן אמר שמואל, ואמרי לה אמר
רב נתנן לחזיהו: הלכה כרבי שמעון, שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו. ואמרי לה אמר
כרבי יהודה, שהרי תלמידי רבי יוחנן, ואמרי לה אמר רבי אלעזר בן עזריה מודה לו.

על גבי חרם - מותר. ורבה אמר: על גבי חרם
 נמי אסור, משום דקא מוליד ריחא. רבה ורב יוסף
 דאמרי תוויהו: סחופי פסא אשיראי ביומא מבא
 - אסור. מאי מעמא - משום דקמוליד ריחא. ומאי
 שנא ממוליד ומריח בו, וק'טמו ומריח בו? החרם -
 ריחא מיהא איתא, ואסופי הוא דקא מוספי ריחא.
 הכא - אוליד הוא דקמוליד ריחא. רבא אמר: על
 גבי נחלת גמי מותר, מדי דהוא אבשרא אגומרי.
 רב גביה נמי כתיב פתחא דבי ריש גלותא:
 קמריא שרי. אמר ליה אמיר: מאי קמריא? אי
 קמריא כבוי - מעשה אונק הוא, ואי לעשן - אסור,
 דהא קא מקבה. אמר ליה רב אשי: לעולם לעשן,
 מדי דהוא אבשרא אגומרי. אפא דאמרי, אמר ליה
 אמיר: מאי קמריא? אי קמריא כבוי - מעשה אונק
 הוא, אי לעשן - אסור, דקא מוליד ריחא. אמר רב
 אשי: אגא אכריתיה נחליה, ומשמיה דנבא רבא
 אכריתיה נחליה: לעולם לעשן, ומדי דהוא אבשרא
 אגומרי. "ועושין גדי מקוילם". תניא, רבי יוסי אמר:
 תודים איש רומי הנהיה את בני רומי לאבול גדי
 מקוילם בלילי פסחים. שלחו ליה: אלמלא תודים
 אתה גזרנן עליו גדי, שאמה איהו את בני ישראל
 קרשים בחזין. קרשים סלקא דעתך? אלא אימא:
 כעין קרשים. **משנה שלשה דברים רבי אלעזר בן**
עזריה מתייר והקמים אסורים: פרתו יוצאה ברצוצה
 שבין קרניו, ומקדין את הבתמה ביום טוב, ושוקקין
 את הפלפלין ברחים שלהו, רבי יהודה אמר: אין
 מקדין את הבתמה ביום טוב, מפני שעושה חבורה,
 אבל מקרצפין. והקמים אסורים: אין מקדין, אף לא
 מקרצפין. **גמרא למימרא דרבי אלעזר בן עזריה**
דקא פרה הייא ליה? והאמר רב, ואמרי לה אמר
רב יהודה אמר רב: תליסר אלאי פלי הנה אומר:
רבי אלעזר בן עזריה מעדיה קל שמתא ושמתא: תנא:
לא שולח היתת, אלא של שכנתו היתת, ומחוד שלא מיהא בה - נקראת על שמו.
"מקדין את הבתמה ביום טוב". תנו רבנן: איזהו קרוד ואיזהו קרצוף? קרוד - קטנים
ועושין חבורה, קרצוף - גדולים, ואין עושין חבורה. ושלש מחלוקות דבר: רבי יהודה
סבר: דבר שאינו מתכוין - אסור. מיהו, קרוד - קטנים ועושין חבורה, קרצוף - גדולים,
ואין עושין חבורה, ולא גזרין קרצוף אסור קרוד. ורבנן סברי נמי כרבי יהודה דבר שאינו
מתכוין אסור, וגזרין קרצוף אסור קרוד. ורבי אלעזר בן עזריה סבר לה כרבי שמעון,
ובין קרוד ובין קרצוף שרי. אמר רבא אמר רב נתנן אמר שמואל, ואמרי לה אמר
רב נתנן לחזיהו: הלכה כרבי שמעון, שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו. ואמרי לה אמר
כרבי יהודה, שהרי תלמידי רבי יוחנן, ואמרי לה אמר רבי אלעזר בן עזריה מודה לו.

דאמר: דבר שאינו מתכוין מותר, ובין קרוד ובין קרצוף שרי. אמר רבא אמר רב נתנן אמר שמואל, ואמרי לה אמר
 רב נתנן לחזיהו: הלכה כרבי שמעון, שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו. ואמרי לה אמר רב
 פריי יהודה, שהרי תלמידי רבי יוחנן, ואמרי לה אמר רבי אלעזר בן עזריה מודה לו.
 משנה

1 **משום** שלשה כלים - פירושו: ואם נתמא זה, לא תטמא זה, אפילו בשעת מלאכה, שהן
2 כולן יחד. והואי וכל אחד ראוי למלאכה בלבדו. ולא דמי למספרים של פרקים
3 ואומל של דרעיני, דרתם הם מחוברים יותר בשעת מלאכה.

4 **משום** כלי כבדה - פירש רש"י: אף על פי שהיא של עץ, ואין לה בית קיבול, שאין נשאר

5 בה כלל - מכל מקום גורו עליה משום

6 ארזו ולא נראה, ולא שיהי ארזו בנעשה של עץ

7 כי אם בעצמו ופשתים. ונראה לפרש: בכבדה של

8 שלתות, דקאמר בירושלמי: בכרות של שלתות,

9 טמאה משום שיש עליה תורת כלי, שמקבלת

10 התוכין שאינו יכולין לצאת דרך נקבים. והא

11 דקאמר משום כלי כבדה ולא קאמר משום בית

12 קיבול - הכי קאמר: משום תורת קיבול כלי כבדה,

13 דחשיב קיבול כדפירש.

14 **עגלה** של קטן - פירש הקונטרס: שהקטן יושב

15 בתוכה. ולא נודיא. ומאי קא שמתעל ק?

16 פשטיא: הא אין קל כלי מיוחד גדול מזה כגון

17 טראה לו, דהיינו כלי שעושין לקטנים להתלמד

18 להלך, והיא עמדת על שלשה אפנים, ואותו בה

19 בירוי היא מתגלגלת לפניו תמיד.

הדרן עלך יום טוב

20 **אין** צדון דגים מן הביטרון וכו' - פירש רש"י

21 דאף על גב דאובל נפש מותר היינו דוקא

22 כגון בשול ואפיה ורשיתה דאי אפשר מערב יום

23 טוב דיותר טוב תן חמה וגם בשול בירט ושחיטה

24 שמא יסרח אבל צידה אפשר לצודו מערב יום

25 ויחיתו במים במצודתו ולא ימות ולא נודיא

26 כדפירש ואפילו למאן דרשי טראן אשר יאכל לכל

27 שמת יתוש דאף לחלק באובל נפש כן אפשר

28 לעשותו מערב יום טוב לאי אפשר אלא דוקא

29 במשירין שי חלקו כבן גיל בפריח מקינין

30 שפרשו לעיל ודף ג. סדיה גורחו משום דדמי

31 לקצירה.

32 **ואין** נותנין לפניהם מונות - פירש רש"י דאין

33 מונותו עליו דהם אוכלים עשב ומצמא

34 במים וגם פעמים אוכלים עפר וגדולים אוכלים

35 הקטנים ואפילו למאן דרשי טראן אשר יאכל לכל

36 נפש (שמות יב) דשמעט אפילו בדמה מכל מקום

37 דגים ולא הואיל און מונותו עליו תוימה דבמריא פריח ורמידי בירין של חיה ועוף אין

38 ערב וכו' ומשני כאן, בבבירי קטן כאן, בבבירי גדול והשתא היתם מצידה לצידה תרעת שפיר

39 אלא מונות מאי תרעת דבמנתי אמרי' נותנין לפניהם מונות דהתם אמרי' אין נותנין

40 לפניהם מונות מאי תרעת דבמנתי אמרי' נותנין לפניהם מונות דהתם אמרי' אין נותנין

41 לפניהם מונות לכך נראה לו דהא תליא בהא אי עידה מותרת מותר נמי ליתן לפניהם מונות

42 והכי פירושו אין צדון דגים מן הביטרון וכו' ואין נותנין לפניהם מונות גורו שמא יערהו דהא

43 צידה שלחן אין מותרת ביום טוב והשתא כשמתריץ בגמרא מצידה ממונות נמי נתא דהא

44 בהא תליא ומכל מקום שריא דמשמע ובהא דהיכא דצידה שלחן אסורה אפילו לרודק להם

45 מונות אסור ובפרי מי שחזקתין (שבת דף קנה.ו.ש) קאמר בני דברין שאמור ליקח מהן

46 למשדא קמיידו שפיר דמי ויש לומר דרתם מירי בשבת דחמיר דאובל נפש אסור לא שייך

47 למגור שמא נתן מהן אבל הוה בימי ביום טוב דאובל נפש מותר גורין דלמא כשיתן להם מונות שמא יערך מהם.

ביצה. פרק שני - יום טוב דף כג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

1 **משנה** שפאה משום שלשה כלים - מקבלת טומאה על שם שלשה כלים. נפקא מינה,
2 דאי נמי אלו חד שמא מינה - טמאה משום אידך. ובגמרא מפרש לה. **גמרא** תחתיה

3 - שמקבלת אבק ההפלפץ כשנפוך דרך נקבי המכבר. משום כלי קבול - שכלי עץ שיש

4 לו בית קבול הוא. **אמצעות** - שדוא מקפת את המכבר, משום כלי עץ לא טמאה -

5 דאין קבולה קבול. אלא חכמים גורו טומאה על

6 הכבדה משום ארזו. ואפילו אין המכבר של

7 מתכות ממטמאה משום כלי כבדה. ושולטו שדוא

8 של מתכת - ודאי טמאה משום פשוטי כלי

9 מתכות. ועליונה - שמתכתישן ושחוקין בה

10 הפלפליץ - טמאה משום כלי מתכות. דמשום

11 כלי עץ ליכא לטמיהו, דפשטישן, דשחוקין, אלא

12 משום עפר התחתון שהוא עיקר, והעץ בטל

13 אצלו. **משנה** נגלה של קטן, שעושין

14 לשחוק, ויושב עליה ומטלטלין אותו עליה.

15 **שפאה** מירס - אם התנוק וב - נעשית העגלה

16 אב הטמאה. דמיוחדת לישיבה היא, דהא טמך

17 קטן עליה, נמצאת שדוא מיוחדת לו לישיבה

18 ואין אומרים לו "עמוד ונעשה מלאכתו". דאילו

19 לא מיוחדא להכי, לא הוה אב הטמאה,

20 כדחנניא: יכול כפח סאה וישב עליה כו' (שבת

21 נטא). ונפלת בשבת - דחרות כלי עליה. ואינה

22 נערה - בשבת. אלא על גבי כלים - על גבי

23 בנידים. מפני שעשה חריץ בקרקע, ודופר חיוב

24 משום חורש. מפני שבוכשת - חריץ הנראה

25 בהלכה - לא על ידי פיריה הוא, אלא בוכשת

26 דורסת הקרקע, וגרש תחתיה ונעשה מקומה

27 מנוקף. אבל אינו זו דעשה מקומה. **גמרא**

28 לעשות חריץ גרסין, בוכשת אין - בוכשת הוה,

29 אבל חריץ לא עבדא. תרי תנאי ואיליא רבי

30 יהודה - חד סבר. העגלה נמי כשאר כלים,

31 דעשה חריץ בגרידתה, שעפמיש שאין האופן

32 מתגלגל והוא נגדו דופר. ואידך סבר, לא

33 שיכח הכי, ואינה אלא בוכשת תחת לגולה.

משנה הרחם של פלפליץ טמאה משום שלשה

1 כלים: משום כלי קבול, ומשום כלי מתכת, ומשום

2 כלי כבדה. **גמרא** תנא: תחתונה - משום כלי קבול,

3 אמצעות - משום כלי כבדה, ועליונה - משום כלי

4 מתכת. **משנה** עגלה של קטן טמאה מדרס, ונפלת

5 בשבת, ואינה נגררת אלא על גבי כלים. רבי יהודה

6 אומר: כל תפלים אין נגררין, חוץ מן העגלה, מפני

7 שהיא פוכשת. **גמרא** עגלה של קטן טמאה מדרס

8 - דהא סוף עלויה. ונפלת בשבת - משום דאיכא

9 תורת כלי עליה. ואינה נגררת אלא על גבי כלים.

10 על גבי כלים - אין, על גבי קרקע - לא, מאי טמאה -

11 דהא עבדי חריץ. מני - רבי יהודה היא, דאמר: דבר

12 שאין מתכוין אסור. דאי רבי שמעון - האמר: דבר

13 שאין מתכוין מותר. דתנן, רבי שמעון אומר: גורר

14 אדם משה פסא וספסל, ובליכד שלא יתכוין לעשות

15 חריץ. אימא ספסא, רבי יהודה אומר: אין חבל נגדרין

16 בשבת חוץ מן העגלה מפני שהיא פוכשת, מפני

17 שבוכשת - אין, אבל חריץ - לא עבדא! תרי תנאי

18 ואיליא רבי יהודה.

הדרן עלך יום טוב

20 **אין** צדון דגים מן הביטרים ביום טוב, ואין נותנין

21 לפניהם מונות, אבל צדון חיה ועוף מן

22 הביטרון ונותנין לפניהם מונות. רבן שמעון בן

23 גמליאל אומר: לא כל הביטרון שווין. זה הפלל: כל

המתורס

הדרן עלך יום טוב

34 **אין** צדון דגים - אף על גב דשחיטה ואפיה

35 ובשול מאבות מלאכות הן והותרו

36 לצדון יום טוב טמאה משום דאי אפשר מערב

37 יום טוב דשחיטה הייש למכמר בשרא פן יתחמם ויסרח אבל צידה אפשר לצודו ממעוד

38 ויחיתו במצודתו במים ולא ימות ולמחר שלחו. ביבירים - שר דגים הן בירכות של

39 מים שקורין ויבירי בירין של חיה קרפופת מוקפין גרד סביב ומכניסין לתוכן חיות דבר

40 ויולדות ומגולות שם. ואין נותנין - לפני הדגים מונות ואפילו למאן דאמר נפש בהמה

41 במשמע הני מילי דמונותו עלך אבל דגים אפשר להם בלא מונות שהם אוכלים שרשי

42 עשבים וקרקע וגדול אובל את הקטן. אבל צדון חיה ועוף - ובמכרסנים מאתמול קא

43 סלקא דעתך השתא כיון דמוקפין גרד לוח כצדוין ועומדין אבל דגים נשמעין

44 לתורס ולסודקס והויא צידה ביום טוב. ונותנין לפניהם מונות - בימי החורף צריכין

45 מונות ואם בימי הקיץ מנאקס דריסת בני אדם שאין עשבים עליהם בו.

המחוסר

ביצה. פרק שלישי – אין צדין דף כד עמוד א – מתוך מהדורת 'אבן ישראל' – (שטיינזולץ)
 רנז
 תוספות

1 **כל** הובא דפלי טולא מן הכלים – ושעורו היה גובה בתכלית של ביכור.
 2 **כל** שאומר הבא מצודה ועודנו כו' – ואם תאמר: חרי אמרין ללעל שיעור אחרי
 3 ופרש הקונטרס: אדאי ואדי חד שיעורא תוא. ודחוק הוא. דאם כן אמאי מפרש אותו
 4 פסע אחרת? והלא פירש ללעל היכי דמי גידול וכו' לך רמיה ליה: ולעל מיירי בבדחה
 5 חיה, וביד מיירי בעשפות. ותיב, דהא גידול גודל וכו' לך רמיה ליה: ולעל מיירי בבדחה
 6 קאמר האי ביכור מקודה – מכל מקום אל פירש
 7 שיעור הביכור בכמה אל דהי מחוסר צידה. והשתא
 8 נחא דפריך עלה מאוחזי ותרנגולין.
 9 **ותניא** הדע אווחזי ותרנגולין ויני הדיריסאות –
 10 ואם תאמר: הוא קיימא לך כל פטור
 11 רשבת – פטור אבל אסור מדרבנן, ומתניתין גמי
 12 מודה דפטור אבל אסור מדרבנן, ויש לתמוך לפי
 13 מה שפירשהו במתניתין נחא. דהוירין מוונות
 14 גויה שנת יבא ליעז מתן. דאם כן כרדך
 15 צריך לומר דאסור מן התורה. דהא אינו אסור
 16 אלא מדרבנן – לא הוא מרנן ליתן מוונות משום
 17 שנת יעזום. דהוי גויה לגויה. אי נמי סמך
 18 אהדאי דתנן פרק 'אורגין' שבת (ק"ב
 19 ושם) דאמר התם רבן גמליאל: מחוס צידה
 20 הדע לתוב – פטור, והא מחוסר צידה ונאם כן
 21 הדע מתוכי חיוב. דהכי פריך: הלא האובקט
 22 מחוסר צידה, ודדעה לומר לך שאומר הבא
 23 מצודה ועודנו – אן כן הובא קאמרת הבא הדע
 24 אווחזי ותרנגולין פטור? הא שפיר חשיב מחוסר
 25 צידה. כיון שבירך לומר הבא מצודה ועודנו,
 26 ובמחוסר צידה הובא מתוכי חיוב. והבא הוי הדע
 27 מתוכי.

אלא

1 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 2 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 3 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 4 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 5 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 6 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 7 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 8 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 9 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 10 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 11 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 12 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 13 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 14 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 15 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 16 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 17 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 18 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 19 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 20 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 21 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 22 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 23 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 24 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 25 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 26 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 27 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 28 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 29 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 30 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 31 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 32 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 33 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 34 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 35 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 36 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 37 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 38 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 39 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 40 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 41 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 42 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 43 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 44 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 45 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 46 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 47 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 48 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 49 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 50 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 51 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 52 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 53 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 54 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 55 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 56 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 57 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא
 58 **אמר רבא** דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא דאמר רבא

שוהבין

1 המחווסר צידה – שיערין, **גמרא** הגי צפור – מן החרץ, עד שהכניסו למגדל
 2 עץ שקורין מיטשי'ר. אל הדע צבי מן החרץ עד שהכניסו לבית שבבת. חיוב – דכיון
 3 הדבינס צפור למגדל ועל לפטור – הרי הוא אחוז ועומה, ונגמרה צידתו. וכן צבי לבית
 4 ועל בפניו, אבל צפור שהכניס לבית ועל בפניו – פטור, שירצא לו דרך הלחונה, ואין
 5 כאן צידה. אי צבי שהכניס מן החרץ לביכור
 6 ועל לפטור – אין זו צידה. והכמיס אומרים צפור
 7 למגדל – היא צידה, כאשר אמרת. אבל צבי –
 8 אין צריך עד שיכניסו לבית, דאף לגינה ולחצר
 9 ולביכור הוי צידה. ומתניתין דקתני צדין מן
 10 הביכורין ביום טוב – רבנן היא. דאמרו משבנס
 11 לביכור הוא נעוד ועומה, וברייתא ר' יהודה. אלא
 12 עושית דהא כחלה מרוד דאין צידתן
 13 אפילו לבית. מקודה – שיש לו גג. הבא – דקתני
 14 גבי שבת צפור למגדל ולא לבית. בצפור דודר
 15 שרדה בבית בכשרה – שידעת להשמש בויות
 16 הבית ככל צל. ולכן נקראת דודר – על שם
 17 דירה, שרדה בכל מקום. והשתא ראיתו לחבי –
 18 דשופת אשפת לא שקט אהדיה, ולא קראת
 19 לאוקומי מתניתין בפלוגתא דתנאי – דהא אהדיה
 20 גמי לא חוקמא כחנאי, אלא תרידודי כרבנן.
 21 ומתניתין בביכור קטן, וכן היא דשבת, וברייתא
 22 דקתני אין צדין – בביכור גדול, ויש לה להשמש
 23 ורבן שמעון בן גמליאל אף בביכור קטן פליג, אע
 24 צריך לומר הבא מצודה. אי נמי יש לאו לאפלוגי
 25 אתא. אלא לפירש כדלפנין, בחד שתיא –
 26 בפעם אחת שהוא שוחה עליו לתפשה, אין לו
 27 להשמש מנבו. קויקא – זיות. ודפי' **דפי'**
 28 מילא 'בתלי' אחרדי – מרוב קטנו וקוצרו. הלכה
 29 במכלל דפליגי – רבנן עליה, למימר לך הביכורין
 30 שוקן בבתיה. והא אופיקמא בביכור קטן משום
 31 דנעוד ועומה. מאי נפקא לך מינה – אי אמיתא
 32 הלכה, כל שכן דאי לא פליגי הלכתא היא: אמר
 33 ליה נרמא נמו ויורתא אמר – משל שטיס
 34 הוא, קמיא ורוב וכן גריא אקרי לבבא שטיס
 35 מ.מ. כן נרמא נמוה, אומר תלמידו שטיסה
 36 למודן קן אמת קן שטיס, והוא לך לומר שיהי.
 37 הבא מצודה – מלבושה. שיערין לבקש תרובות
 38 לתפשה. היינו שיעורא דיביכר גדול דלעיל,
 39 ואיך ביכר קטן, ורב אשי שיערניה לעיל בהדא
 40 שיעורא. ורב יוסף בהאי שיעורא. הדיריסאות –
 41 על שם מקומם. ויש אומרים: על שם הורדוס,
 42 הן הגדלים בבתיים. לבלבון – סל שמקנין בו,
 43 רבנן 'לכלבום סוף' (ירמיהו) ח' אווחז
 44 ותרנגולין באין לערב לכלבום, ונח לתפשהו לעד
 45 הלכך הוי קן כנרדודי ועומדי, ומותר לצודן
 46 אפילו חציר לבלבון, ויני שובי ויני עלייה – ויני
 47 חבר, ויני אוכלין בחציר. בפסחין בבידות
 48 – חרס. מנח מנחן תרנחן בוחמות הבידות
 49 – המגדלים, לקמן על שפת חבר. ושוותיהו עליך
 50 הלכך במדמה חן, וחשיבי מוונת. יתי עבדי
 51 – ויני ויני שובי עשויה להשמש ולכרוב מפני
 52 בני אדם. ל' שובי עשויה עבדי' ויני ויני
 53 פרוחין עד קינן, וצריך ללמוד אחריהו, וכן שם
 54 בשטתין ממנו ורודיקן. **משנה** מותרין –
 55 בגמרא פריך מעשה לסוחר. אלא שאן אסור
 56 דראשון **ספק** מוכן – כלומר: חו שאמרתו אל יטול מן מספק – דהיינו ספק מוכן וספק מוקצה ואסור – לאו דברי הכל היא. אלא בפלוגתא דרבן גמליאל ורבי יהושע היא. לקמן
 57 בשמעתין מיתתין לך בברייתא. דמתני לה – לאה רשומאל דאסר ספק מוכן. אחא – מאן דמתני אמנתותין אמר: אין הלכה ברבן גמליאל, דלא שייך למימר הלכה כר' יהושע – משום
 58 דלא תני ליה לרבי יהושע במתניתין.

1 אלא בכוריו דאדימו וכי - דראי געווד מערב יום טוב, לקיה לוי בני יומן, כך פירש רש"י,
2 ולא נדריא. ופישטא ומתרין בטלסל ואתאי דברוי הכל, משמע ולא אתיא אלא
3 כרבן גמליאל, דמתוי ספק מוכן לכך נראה לו. דאין דראי שהוא מערב יום טוב אלא ספק,
4 והשתא אתיא כרבן גמליאל, ומתיר ספק מוכן.

5 **ולערב** אבדון סבדי שיעשו - פירש רש"י כד
6 שיעור לקשתן, שלא היה מלאכת
7 יום טוב. ולערב ראשון קאמר, ונמנה נפשו דן
8 מותרין. אם חיל הוא - חיל היום נלקטו, ואם היה
9 הדיוס קדש - הרי הלילה הוא חיל, ובכשי ימים
10 טובים של גלות מיירי, הביא ראה מביצה
11 דלעיל (ה'ב ושם) שנולדה בזה מותרת בזה,
12 ומתדאי טביא דאתעב ביום ראשון ואכלו אותו
13 ביום שם, ולעב (ט"ג ושם) כן פירש רש"י.
14 ורבינו יצחק הלוי התנאים אסורין עד מוצאי ליל
15 יום טוב שם, ומפרש: כבדי שיעשו - לילה
16 הראיה לעשיה, ומיהו, וכתובת רבינו גרשון
17 מאור הגולה מצאתי כמותה, וגם רבינו קלנימוס
18 איש רומי בני בכל התלמוד שלח לו בזה מעיר
19 גרמייא אף כמותה. הקשה הרב רבינו יצחק פירוש
20 רש"י ופירש ולכך בעיני כבדי שיעשו - כדו בשל
21 דעה ממלאכת יום טוב, אם כן דומשל בשבת
22 בשוגג אמאי יאביל? אלא נדנה מלאכת שבת!
23 אלא ודאי אף הוא העמע, אלא העמע אמאי
24 לגוי לוי ולקט. ומה העמע אסורין עד מוצאי יום
25 טוב דאחרין כבדי שיעשו, דאי אמרת דמתרין
26 במוצאי יום טוב ראשון - הישיבין שמא יאמר
27 עליו ביום טוב ראשון? כך רובא כדו בלעב
28 בשני. ואם כן - על כרחך לילה הראיה לעשיה
29 קאמר, ומה היקלו רש"י דרבה מביצה וכי - ש'
30 לדחות אותה, והתם עולה מאלה מן השטמים.
31 וגם ראה שריבא מהדוא טביא דעירובין - (לש'
32 ושם) יש למירי שדוה העבודות פרוסת
33 מערב יום טוב, ומאלו נעווד, וכללא הכי הוה:
34 דבדר דבא מאלו, לו דאי מוקצה אבא ביום
35 שהביא גוי בשביל עצמו, או בשביל גוי אחר ותגן
36 לישאל ביום טוב ראשון - מותר בשני. אבל אם
37 הביאו בשביל ישראל מן המחובר - אסור עד
38 מוצאי יום טוב שני כבדי שיעשו, ואם לא שאין
39 במעט במחובר - חוץ לתחום - אסורין, תוך
40 התחום - מותרין, ורבינו יצחק פירש: לא בעיני בני
41 המחובר אבא מותרין לתחום - לא ענין כד
42 שיעשו, ולא התמידי אלא דבר שנעשה בו
43 מלאכה, ולא היקלו שנומרו לישאל אחר
44 אפילו בו ביום. וקשה לרבינו יהודה, דאמרין
45 בפרק שראל שבת דף ק"ג א' ושם, וביאו הלוחים
46 למת מחוץ לתחום - לא יספדו בתן עד מוצאי יום
47 טוב, ומשעו ותם ביום מלאכה, וישלחו רש"י ודמאי
48 דהם ודראוטי שני מלאכה, דחלבי וזיעק שהדוא בשבילה, וביאב למגמ טפי. ויש חילוק בין
49 מת דברים אחרים, כדאמר התם: עשה קבר לאביו ביום טוב - לא יקבור בו עולמית, אף
50 על ג' דברים אחרים מותרים כבדי שיעשו אחר שבת או אחר יום טוב. ואומר הרב רבנו
51 שמואל לאיכרא: דספק דחץ לתחום - מותר. והביא ראה מעירובין (מה'ג) גבי מייא בעיבא
52 מיבילע בלתי וכו', וקאמר דחץ ספק אם באו חץ לתחום, וסיפא דברייתא לקאלא, ורבי
53 יהודה היה אסור במחובר וביעיד אפילו לא הביאו בשביל ישראל רק בשבילה, או בשביל
54 אחר, ולא משמע כן גבי מרחצת בשבת דרשי (שבת קכ"א), היאיל ויאיבא יום בעיר.
55 ויש סברא וליכא כן דבר אבילה לדבר אחר. ואומר הרב רבינו יצחק, דיום טוב שהל לחיות
56 בחישי טביא ותרעב שנה, או בראשון בשבת ורבינו יצחק, דבא ביום ראשון - שרי ליום
57 שלישי, ולא עניקן הראיה לעשיה. ושני ימים קודם לא שריי שנתא יאמר לגוי, ויש להחמיר
58 דברו, (ובכדי שיעשו דאמר פירוש התוספות - כדו שיתלשו ויובאו ממקום שעל אותם,
59 גם יש לספק אם הביאו קופה מלאה פירות אם עריך' לדמתין דף שלכא בלקטא אחר, או
60 בבמה ביד אדם.)

1 **שחטין מן הנגרים ביום טוב, אבל לא מן הרששות**
2 **ומן המבומרות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בא**
3 **ומצאן מקולקלין מערב יום טוב - בידוע שמעבר**
4 **יום טוב נצודו, ומותרין. בא ומצאן מקולקלין ביום**
5 **טוב - בידוע שפיוס טוב נצודו, ואסורין. הא גופה**
6 **קשיא; אמרת, בא ומצאן מקולקלין מערב יום טוב**
7 **בידוע שמעבר יום טוב נצודו. טעמא דבא ומצאן**
8 **מקולקלין, הא ספקיה - אסורין. אימא סיפא: בא**
9 **ונצודו, טעמא דבא ומצאן מקולקלין, הא ספקא -**
10 **מערב יום טוב נצודו ומותרין! הכי קאמר: בא ומצאן**
11 **מקולקלין מערב יום טוב - בידוע שמעבר יום טוב**
12 **נצודו ומותרין, הא ספקא - געשה כמי שנצודו**
13 **ביום טוב ואסורין. אמר רב יהודה אמר שמואל:**
14 **הלכה כרבי שמעון בן אלעזר. ואמר מותרין הם.**
15 **מותרין למאי? רב אמר: מותרין לקבל, ולו אמר:**
16 **מותרין באבילה. אמר רב: לעולם אל ימנע אדם**
17 **עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת. דאנא ולו**
18 **הוינן קמיה דרבי בי אמרה להא שמעמא. באוהתא**
19 **אמר: מותרין באבילה, בצפורה אמר: מותרין לקבל.**
20 **אנא התווי בי מדרשא - דתרו בי, לוי דלא היה**
21 **בי מדרשא - לא תדר ביה. מיתובי גוי שהביא**
22 **דרוזן לישראל, אפילו דגים המפולגין ופירות בני**
23 **יומן - מותרין. בשלמא למאן דאמר מותרין לקבל -**
24 **שפיר, אלא למאן דאמר מותרין באבילה - פירות**
25 **בני יומן מי שרו באבילה? ולמעמד פירות בני**
26 **יומן מי שרו בטלסל? אלא בכוריו דאדימו, ופירו**
27 **דכבישי בקרא עסקינן. ואמאי קרי להו בני יומן**
28 **שהן כעין בני יומן. אמר רב פפא: הלכתא: גוי**
29 **שהביא דרוזן לישראל ביום טוב, אם יש מאותו הפין**
30 **במחובר - אסור, ולערב גמי אסורין כבדי שיעשו.**
31 **ואם אין מאותו הפין במחובר, תוף התחום - מותרין**
32 **החין**

1 שוחטין מן הנגרים - שוחטין חיות מן ביבים, לפי נצודים ועומדים. ועל שם שיעושן
2 שם ניגרי מים חריצין לשתות החיות שם, קרי להו נגרים. אבל לא מן הרששות - נמצא
3 חיה במצודה, ספק נצוד היום ספק נצוד מאתמול. בא מיום טוב - למקום שדו פרוסיים,
4 ודן באורך מיל או חצי מיל, וכושדה נופלת בראש אחר, מותר שמפרק ומתנתק
5 לצאת - העבודות משתקלות כולן, וראשו
6 השני נתק ממיסוק שנתקע, וסימן הוא לו שיש
7 חיה בראש דאחר. נתקלקל ביום טוב - על
8 כרחך בדין ששמעו, שוראי נתקלקלו ביום טוב,
9 ובגוון שבדקן משחטתו אבא לו מקולקלין
10 ועבשו מקולקלין, ולחבי פריה. דא גופה קשיא.
11 הכי גרסינן: טעמא דבא ומצאן הא ספק אסור
12 הכי קאמר בו - וכולה חיא מלאת היא. בא
13 ומצאן שנתקלקלו מערב יום טוב - בידוע
14 שמעבר יום טוב נצודו, ואם יש לחשו ולומר
15 שנתקלקלו ביום טוב, הרי הן שלא בא ומצאן
16 נאמטלו מקולקלין - נון הן לא באילו ועוד שבוים
17 טוב נצודו, הלכה כרבי שמעון - דאמר: ספק
18 מוכן אסור. ודיכא דבא ומצאן מקולקלין
19 מאתמול - יש לסמוך נצודו מבעוד יום. לקבל
20 בטלסל, ודבול האי לא אחרור ספק מוכן
21 דלתסרו בטלסלו, אבל באבילה - לא שרידו
22 רבן גמליאל, ולו אמר שרידו אבילה - קאמר
23 רבן גמליאל, ולא דמסביר לר' לוי בתורה,
24 אלא מלתיה הוא דמפרשי. ספולמיס - לחיים,
25 אמרי בלעז. מותרין - הוא על כרחך רבן
26 גמליאל הוא דמקיל, שפיר - ואגבי על דאון
27 ספק הוא אלא דאי מוקצה, איכא למימד
28 דמתיר בטלסלו, ולקמן פריך עלה: פירות בני
29 יומן בטלסלו מן שרידו נדי מוקדן רבן גמליאל
30 ספק מוכן, בראי אמרי מוכן מן מקל' אלא
31 בכוור' אדרישי - שחטתו שלא שן ליוחן
32 וארומתה שחתת לחיות, שבדקן אתון שם.
33 ופירי דכבישי בירקי - כבישטו מעטם מדי
34 בירק, שלא יכרד לחלותן, כלבשם = טנונין, נמו
35 רישא בכבשא (חולין ג"ג), הני דאי מוכן
36 נהניו, דיתכירן שמעוים טוב הן, ואשמעינן,
37 דאעל גבי דדמו לבני יומן - לא הישיבן
38 למציאת העין, ורבוירי פירשו: כוור' אדרישי -
39 מנותחין הן, כמו אמאי אדמוה (עבודו זה
40 ח'ג), וקשיא לי: אם לא אמאי למציא: אם יש
41 מאותו הפין במחובר אסורין - מותרין מוקצה,
42 ואפילו לרבי שמעון יש מוקצה בנרורות
43 וצמוקים, ומחובר כנרורות ומצמקה, ומי,
44 מדלא לקטן מאתמול, אקנידו צמזמיה, ולא
45 תחולק מחובר בן שלו בן על גוי, ולעב
46 אסורין כבדי שיעשו - כדו שלא היה מנלאכת
47 יום טוב. והא דקאמר ולערב אסורין כבדי
48 שיעשו - לא אחרן כן מותרים, אפילו לרבינא שמואל, אעל גבי דליל יום טוב שיש הוא
49 ממתין כבדי שיעשו, ומותרין ממה נפשך. אם הלילה חול הוא - הרי המתין כבדי
50 שיעשו, ואם קדש הוא - נמצא נשלקטו בחול, כן דעתי נטהו, ויש לי ראיאת דרבה מהדוא
51 כד טביא דעירובין (ט"ג), ומביצה שנולדה בזה מותרת בזה (לעיל ה'ב), אלא: האחר
52 חול הוא, וממה נפשך מותר, ולא ויתוי לשאלו את פו רבנו יעקב כדבר הל, הי כדו ותתים
53 בו היתר במקמינו, והיה לו דבר פשוט, ולאחר פטירתו של רבי שמעון את רבינו יצחק
54 הלוי שהוא אסור עד ליל מוצאי יום טוב שם, וכל אנשי עירו מכוונה, וגם לכתוב גדולות
55 אסירם כן, והתני לפניה, ולא היעיל לו הדבר. וכל עממו אנו אלא מדנקט' רבינו שמעון
56 בלילה הראיה לעשיה קאמר, ואני אומר: צריך להמתין כבדי שיעשו שמום שמום דיום
57 חיה קדש והלילה חול, ותרע, מרלא קאמר לערב של שני אסורים כבדי שיעשו - לערב
58 הראשון קאמר, ובתשובת רבינו גרשון מאור הגולה מצאתי כמותה, אם עתה בא איל
59 מכתב ממנומיש, שבא קדש אדם גדול ויושב ביישובה מן מוצאי יום טוב, ושומר ר' קלנימוס,
60 וכן בכל התלמוד, והורה כן, ונחלק עליין.

ביצה. פרק שלישי - אין צדין דף כה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
 רסא תוספות

1 חוץ לתחום אסורין - לא שמעתי טעם מקובל בדרב, דאי משום מוקצה - אמאי מותר
 2 לישראל ארזי? ואי משום שנעשה בו איסור בשבילו - אמ כן לישראל ארזי נמי אסור.
 3 דגוי שהדליק את ארז בעבת נתן (שבת קכב.א.) אם בשביל ישראל - אסור, ולא חלקו
 4 ביני דלחברו. ויש לומר, דגוי איסור תומינן ודבגן לא אחרור כולי האי, וחיין אם אסורודו
 5 על זה, ומשום ארזי נראה לו מותר לתחום אסורין

6 - גזירה שמא ישלח בשבילו, והבא בשבילי זה
 7 מותר לארז - הליכא למנוח בה, שאינו מכריז.
 8 הסוכר אמת הים - סוהמה שלא יבסנו בה
 9 גדיס מבית משתקש, ואת אלה הכין והזמין
 10 על ידי מעשה זה. בפדים - מקום המשתמר,
 11 ואין חולד יוצא, שאינו יכול לברוח, וקל לעוד
 12 ואינו צריך זמן, ודא ארז, מפני שהיא חתומה
 13 ואין יכולין לצאת, קרי לחו מוכנים. ולקמיה
 14 פרך, ומונח גדול הוא זה, ששעה מעשה לשם
 15 הוונתה סרידי רבינו - רב. דשלתשן, רב הוא
 16 ורב הסדא ורב נתנא, דקרי ליה לרב הסדא
 17 חברי, תלמידים של רב הווי. נפל חברין - רב
 18 הסדא, ברביביתא - בנסג ראשו למחלוקת
 19 גדולת שירבו עליו בזאת, ולקמיה מסים
 20 קושיא, אלא מפסק מילתא באיבא דאמר
 21 דתמלפו רב הסדא ברביה בר רב הונא. נפל בר
 22 חברין - רב הונא חבריה הווי, מתלמידיו של רב
 23 ורבא ביה קרי בר חברין, וצפור דרוז - אישנא
 24 מבעד יום עריך לקשור בכנפיה לחיות סימן
 25 לה. ומצא לפני הקא שאסורין - בדמרתיעין לה
 26 בפרק קמא (יב.) שהיו שני עיניו, ויזמן את זו ולא
 27 זמן את זו, ולמחר בא ומצא בכמונתה, ולא
 28 במקומו אלא ברף הכולל לפני הקו, ובחברתה
 29 לא מצא כלום, שאסורין. ודישעין שמא מקו
 30 שאינה מומנת באו לכאן, כמה דברים אסורים
 31 - רבעיני זמן, צפור דרוז - קטנה היא, והאם
 32 הרבת שוחה. והמקושים - בכנפיהם, סימן הוא
 33 להם. והמנענעים - מאתמול, לשם זמן, והוא
 34 מכריז, כבתיים ונבורות, ובכל מקום שאינו
 35 מחובר, מותרים - בינם טוב. והמקושים
 36 והמנענעים - והנמצאים בכל מקום - אף בחול
 37 אסורין למרצא, משום זול. שראשון שקשקש
 38 או נענען - קנאן בהגבחהם, שהפקד קנא
 39 בהגבחה - בה - בולד אינו צריך זמן, שאינה
 40 יכולה לברוח העתיה עליה. אבל אמה, שהיא
 41 גדולה - עריכה וזמן, בריחה - בולד. כספוכי
 42 לעיר - ידע בה ורעהה עליה. **משנה** כמה
 43 סמוכות - שהוא ירא שמותו, ואינו צריך לה
 44 שכבר טעם שיעודה, אלא תחמת הפסד הוא
 45 שחטו. לא יסדוריהם, אה - ידע שיש שדות
 46 בינם לאכול כות עליו היענה. מביית מביית -
 47 שהוא מוזמן ומופשט מעורו ועומד. לא ביאנה

1 **חוץ לתחום - אסור. ותבא בשבילי ישראל זה - מותר**
 2 **לישראל אחר. אמר רבה בר רב הונא אמר רב:**
 3 **הסוכר אמת הים מערב וים טוב ולמחר השמים**
 4 **ומצא בה דגים - מותרין. אמר רב הסדא: מדברי**
 5 **רבינו גלמוד: היה ששקנה בפדים אינה צריכה זמן,**
 6 **אמר רב נתנא: נפל חברין ברביביתא. איבא דאמר,**
 7 **אמר רבה בר רב הונא: מדברי רבינו גלמוד: היה**
 8 **ששקנה בפדים אינה צריכה זמן, אמר רב נתנא:**
 9 **נפל בר חברין ברביביתא. התם לא קא עביד מעשה,**
 10 **הקא קא עביד מעשה. ולא גמא זמן? והתניא:**
 11 **היה ששקנה בפדים צריכה זמן, וצפור דרוז צריך**
 12 **לקשור בכנפיה כדי שלא תתחלף באמה, וזו עדות**
 13 **שהעירו מפי שמעיה ואבטליון, תויבתא. ומי בעיא**
 14 **זמן? והתניא, אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים**
 15 **בית שמאי ובית הלל על שהזמין בתוך הקו ומצא**
 16 **לפני הקו - שאסורין, כמה דברים אסורים - ביני**
 17 **שוקד ויוני עליה, וצפורים ששקנו במיתין ובצורה.**
 18 **אבל אוזים ותרנגולים, ויוני תרסיאות, והיה ששקנה**
 19 **בפדים - מותרין, ואין צריכין זמן. וצפור דרוז צריכה**
 20 **אמה. והמקושים והמנענעים, בבורות ובבתיים ובשיחין ובמערות - מותרין, ובאילות -**
 21 **אסורין. שאמא עולה ויחלוש והמקושים והמנענעים בכל מקום אסורין משום זול! אמר**
 22 **רב נתנא: לא קשיא; הא היה, הא - אמה. אמה בומין סני ליה? צידה מעלייתא בעיא!**
 23 **אלא אמר רב נתנא: אידי וידי דרדיה, הא - בגנה הסמוכה לעיר, הא -**
 24 **בגנה שאינה סמוכה. משנה בהמה מסוכנת לא יחשוט, אלא אם כן יש שהות ביום**
 25 **לאכול ממנה פזת עלי. רבי עקיבא אומר: אפילו פזת חי מביית מבייתתה. שחקה פשה**
 26 **לא וביאנה במוט ובמוטה, אבל מביא בידו אברים אברים. גמרא אמר רמי בר אבא:**
 27 **הפשט ונתחם בעולה, והוא הדין לקצבים. מכאן למדה תורה דרך ארץ: שלא יאכל אדם**
 28 **בשר קודם הפשט ונתחם. לפאפין מאי קא משמע לן? אילימא לפאפין מדרב הונא, דאמר**
 29 **רב הונא: בהמה פתייה - בחוקת איסור עומדת עד שידע לך במיה נשחטה, נשחטה -**
 30 **בחוקת דיותר עומדת, עד שידע לך במיה נמרפה. והאנן חנן מתניתין כדרב הונא; דחנן,**
 31 **רבי עקיבא אומר: אפילו פזת חי מביית מבייתתה. מאי לאו - מביית מבייתתה ממש? לא,**
 32 **ממקום שמוכרת אכלתה. והא תני רבי חיאי: מקום מבייתתה ממשו אלא, רמי בר אבא**

1 **הבא בשביל ישראל זה מותר לישראל ארז - תימה, מה טעם זה? אי חיי מוקצה - אפילו**
 2 **לישראל ארזי אסור ואי אסור לישראל ראשון בשביל שנעשה בן אסור בשבילו -**
 3 **אם כן לישראל ארז נמי אסורין, כדאמרין (שבת קכב.א.) גוי שהדליק ארז, נמי בשביל**
 4 **ישראל - אסור, וליכא חלוק בין אותו ישראל לישראל ארזי? תירץ רש"י: דבמי אסור**
 5 **תומינן דליכא אסורא אלא מדרבנן - לא אחרור**
 6 **כולי האי, די ארסרין על זה שהובאו בשבילו.**
 7 **המקושיין אסורים בכל מקום מפני גול -**
 8 **פירש רש"י: שהראשון קנה אותו**
 9 **בהגבחה. ולא נהירא, ולא שייך כאן גבחה.**
 10 **אלא כדאמרין דרבננה קונה בהפקד, הואיל**
 11 **ותתקס דואו בין קנה.**

12 **כאן בשדה הסמוכה וכו' - תימה: אמאי לא**
 13 **משני לעיל כן? ויש לומר: אמורא היה לו**
 14 **לפרש דרבי, והואיל ולא פירש - מירי בן**
 15 **בסמוכה וכו'.**

16 **בחוקת איסור עומדת - פירש רש"י: בחוקת**
 17 **איסור אבר מן החי. ולא נהירא, דאם**
 18 **כן למה לי עד שידע במה נשחטה? כיון דחייבא**
 19 **שמה - אם כן לא שייך בה איסור אבר מן החי.**
 20 **דאיסור אבר מן החי לאי שייך אלא מחיים לכן**
 21 **נראה לי דחוקת איסור - רוצה לומר: בחוקת**
 22 **שלא נשחטה עד שידע לך וכו'. ומשום איסור**
 23 **שחיט וכו', דרבתנא אמר 'זונת וזונת אבתי' -**
 24 **שחוט ואכול. ובה נהיא אפילו למאן דאמר**
 25 **בהמה בחיה לאו לאברים עומדת.**

1 **אורח**
 2 **אורח**
 3 **אורח**
 4 **אורח**
 5 **אורח**
 6 **אורח**
 7 **אורח**
 8 **אורח**
 9 **אורח**
 10 **אורח**
 11 **אורח**
 12 **אורח**
 13 **אורח**
 14 **אורח**
 15 **אורח**
 16 **אורח**
 17 **אורח**
 18 **אורח**
 19 **אורח**
 20 **אורח**
 21 **אורח**
 22 **אורח**
 23 **אורח**
 24 **אורח**
 25 **אורח**

1 **כמוס סמוכה - כשני בני אדם, משום דארושא מלוא היא. ומולול ביום טוב. גמרא**
 2 **הפשט ונתחם, פירש הכתוב בעולה שהיא אכילת נבדו, והוא הדין שי ללמוד לקצבים באכילת**
 3 **הדיוט. מאי קא משמע לן - דרך ארץ או איסור, ולמחר דאסור לאכול מנעה עד שנתחם, שמא ימצא לו סימן טרפה בסתר, והחייב לנו בהכמות בספק טרפות אף קודם שראה בן**
 4 **טרפות. לפאפין מדרב הונא דאמר בהמה בחיה בחוקת איסור - אבר מן החי עומדת. ובפאק מניה, שאם אירע ספק בשחיטה - נעמידה על חוקתה, ואסורה עד שידע לך ברור**
 5 **שנשחטה כראוי. ומשנשחטה כראוי - הרי היא בחוקת היתר, ודמה בהמות אינו טרפות, ואם נמצא בה נקב בריאה, או בבני מעים, ויש לתלותו לארז שחטוה ולחבשה, ובקדם**
 6 **שחטתה ולאסור - הנעמידה על חוקתה שהיתה בה קודם שנמצא בה ספק זה. ומותרת, עד שידע לך אמת שהיא טרפה. מביית מבייתתה פשט - קודם הפשט. שמוכרת אכילתה -**
 7 **מבני מעיה, שהמאכל מחתק ותומעל שם.**

1 **אורח**

1 אורח ארעא קא משמע לן - פירש רש"י ולא משום איסור טרפה. תימה: דבסמך משמע
2 שיש איסור ברבך. דקאמר נטיעה מקטע רגליהון דקבצבאי ויש לומר: חדאי ליבא
3 איסור, דמשעשעה היא עומדת בחוקת היתר. מיהו, אם נמנעת טרפה לאחר שאכל -
4 הוא נעש כשוגג ולא כאונס. שלא היה לו לומר כל כך.

5 **ובצל** באילנות - פירש רש"י: ולא דינעא
6 מאי עושה - ופירש בתוספתא: משום
7 העושה שלשה פירות: עליון אבינות וקפריסין.
8 העד: שטעון פירות בכל יום, מה שאין כן במאר
9 אילנות. ועד פי רבינו יצחק: דעוונתו היו כשאר
10 שטורין בין מן הקפריסין, שהיא ענה, כדאמר
11 בפסוק: הקטרת: יין קפריסין למה הוא בא -
12 שטורין בו הצפרוק, כדי שתהא ענה. ולא פירש
13 רש"י שפירש בבריתות (רא) שהוא יין הכה
14 ממוקם קפס.

15 **שאני** ילחא דבעיתא - ואם תאמר: הוא לא
16 כדאמרין לעיל? ויש לומר: דלמא נמי הלכה
17 לצורך רבים, שבת אגלה היתה, והיו רבים
18 צריכים מנהג.

19 **כבוד** שנפל למור רבינו זמור אבוק וכו' -
20 נראה לי דתימירי בכבוד שהיה בו מום
21 קבוע מאתמול, אך שלא הראה לחכם מבעד
22 יום. דאי נפל ביה מומא ביום טוב - דיאי
23 לא היה שרי רבי יהודה, דהוי מוקצה מחמת
24 איסור, ולא היה דעתיה עליה מאתמול. ורבי
25 יהודה אית ליה מוקצה. והכי קאמר: כבוד
26 שנפל בו מום, אך שלא הראו לחכם מבעד
27 יום, ונפל למור, ביום טוב ירד המומחה וכו'
28 דרואין ממין ביום טוב - סבירא ליה לרבי
29 יהודה, רבי שבעת אמר: אף הוּן מן המוכן
30 על

1 אורח ארעא, קא משמע לן. פרתניא: לא יאכל אדם
2 שום ובצל מראשו אלא מעליו, ואם אכל - הרי זה
3 רעבתן. ביצא בו לא ישתה אדם פוסו כבת אחת,
4 ואם שתה - הרי זה גרָוּן. תנו רבנן: השותה פוסו
5 כבת אחת - הרי זה גרָוּן. שנים - דרוך ארץ, שלשה
6 מגפסי הרוח. ואמר רמי בר אבא: הצובא מקטע
7 רגליהון דרשעיא, נטיעה מקטע רגליהון דקבצבאי
8 ודובעלי נרות, תרומתו מקטע רגליהון דשגאיהון
9 של ישראל. שגאמר "ויסופו בני ישראל לעשות את
10 בעיני ה' ונעבדו את הבגלים ואת העשתרות ואת
11 אלהי ארם ואת אלהי צידון ואת אלהי מואב ואת
12 אלהי בני עמון ואת אלהי פלשתים ונעבדו את ה' ולא
13 עבדוהו", מושמע שגאמר "ונעבדו את ה'" איני יודע
14 שלא עבדוהו? ומה תלמוד לומר "ולא עבדוהו"?
15 אמר רבי אלעזר: אמר הקדוש ברוך הוא: אפילו
16 בפתרומם הוה, ששולקין אותו שבע פעמים ואוכלין
17 אותו בקבות סעודה לא עשאויני בני. תנא משמיה
18 דרבי מאיר: מפני מה נתנה תורה לישראל - מפני
19 שהוּן עזין. תנא דבי רבי שמעון: "מימינו אש דת
20 להו". אמר הקדוש ברוך הוא: ואינין חלקו שתתן
21 להם? דת אש, איבא דאמרי: דתייהבם של אלו אש,

22 שאקלמא לא נתנה תורה לישראל אין כל איבא ולשוון יכולין לעמוד בפניהם. והנינו דאמר
23 רבי שמעון לן קלש: שלשה עזין הן: ישראל באומות, קלב בחיות, תרגול בעופות. ויש
24 אומרים: אף עו בבהמה דקה, ויש אומרים: אף צלף באילנות. "שהקה בשדה לא יבאנה
25 במוט". תנו רבנן: אין תסומא יוצא במקלו, ולא הרועה בפתרמילו, ואין יוצאין בכסא, אחר
26 האיש ואחר האשה. איני? והא שלח רבי יעקב בר אדי: וכן אחר היה בשכונתנו והיה
27 יוצא בגלודקי שלו, וזאו ושאלו את רבי יהושע בן לוי, ואמר: אם רבים צריבין לו -
28 מותר. וקמכו רבותנו על דברי אחי שקא, דאמר: אגא אפיקתיה לרב הונא מהיני לישלי
29 ומשלי ליהני. ואמר רב נחמן בר יצחק: אגא אפיקתיה למר שמואל משמאש למולא
30 נחמן לשמאש. אהם פדאמר טעמא: אם היו רבים צריבין לו - מותר. אמר ליה רב
31 נחמן להקא בר אדי, שהיה שליח ציון: כי סלקת להתם, אפיך וזיל אסלקמא דצור, אמר ליה רב
32 דרבי יעקב בר אדי, ובעי מניה: כפא מה אתון ביה? אדאול להתם נח נפשיה דרבי
33 יעקב בר אדי. כי סלקא אשכחיה לרבי ירמיה, אמר ליה: כפא מה אתון ביה? אמר
34 ליה: הכי אמר רבי אמי: ובכלבר שלא יכתף. מאי "ובכלבר שלא יכתף"? אמר רב יוסף
35 בריה דרבא: באלתיב. איני? והא רב נחמן שרא לה לילתא למיפק אאלתני? שאני ילחא
36 דבעיתה. אממר וזר וזמרא מכתפי להו בשבתא דרגלא משום בעיתותא, ואמר ליה
37 משום דוחקא דצבורא. משננה כבוד שנפל למור. רבי יהודה אמר: ירד מוקחה ויראה

א
העמידם על רגליהם מפניהם, והיו דיאם ליפול. ששם חפצי - שעומדים על רגליהן, וטרור צבור הוא. הלכך מכתפי להו עבדיהם ומליכין אותו מרן למקום. **משננה**
כבוד שנפל למור - כבוד כונן הוא נאשן כבוד בלא מום. מפני שקדשהו הוא קדוש. והשוחטו כשהוא חם ירו שוחט קדשים כשהוא רות. שנפל למור - וראו פן ימות
שם. מומחה - בקי במומין, להבחין בין מום קבוע למום עובר.

1 אורח ארעא - ולא משום איסור טרפה. ברהניא - מצינו אף תנאים משלמגדים הלכות
2 דרוך ארץ, שלא יראה אדם עצמו על הבריות כרבתן. אף ה' הממחר לאבול קדם
3 הפשט - נראה כרבתן. בכל - ציבולה. מעליו - מצד העליון. הצובא מקטע רגליהון
4 דרשעיא - עשב שרשיו נטקין וירדן בעומק, ואין מחפשי לצרדין כללו. ונטעין אותו
5 כן נבולי שדות. וכו' הדים הדיעש לישראל את
6 הארץ. מקטע רגלי הרשעים ליום הדין, שגולין
7 ותומסים ומשיגין נבל, ואין למדין ממנו. נטיעה
8 מקטע רגליהון דקבצבאי - נטיעת ערלה שאמרה
9 תורה להמתין שלש שנים מלאבול פירות,
10 מקטע רגלי הקבצים הממחרין לאבול קדם
11 הפשט ונתהו, ופעמים שנמצאת טרפה. וכן
12 דובעלי נרות, שממדין ואינם יכולין להמתין
13 עד שתטבול. תרומם - חזון קטניה, שלש שנים
14 עדשה ורוב כמעה קטנה, והוא מר גאוה. עד
15 ששולקין אותו שבע פעמים ונעשה מתוך טוב
16 עד שאיכל למטעמים בקבו סעודה. מקטע
17 רגליהון דשגאיהון ישראל - דכתיבי שבעה עברה
18 וזה הדיא קרא, ולבסוף "ועיבוי את ה'".
19 פעמים - הוא חזר למוטב, וכן הטרחה את
20 בראן להביא עליהן פורענות, ולבעישי
21 כשבעת אלה, ולא חזר ביה. מאי ואל עבדו
22 - ולא קבלה הוא שחזר קובל עליהם
23 הקדיחני והקטינוי שבע פעמים בשבול
24 התרומסו, ואחרי כל זאת לא נחשבתו בעיניהם.
25 שחזר עיב - ונתנה לתורם שיעסקו בה, והיא
26 מוחתת כחם ומבטלת לבם. דתינתן של אלו -
27 מנהגם של אלו אש, שהם עוים כאש. מישיש
28 אש דת לזי - מימינו נתן לאלה הטרחה, מפני
29 שאש דת למד. ודבריה מקראות חסרים ביה.
30 עיב - קשים להצטע, אנדריש בלעז. צלף
31 באילנות - לא ידעתי מהו ענות של. אין תסומא
32 יוצא במקלו - דהוי דרו חלו, ואיבא ולחא
33 דיום טוב, ואין יוצאין בכסא - שטענען אית
34 בני אדם, והם ישיבים בקתרא. בגלודקי -
35 לפידיסטרייל, צריבין לו - בבית המדרש
36 לדרשה. מותר - לדעונו בו לנתיב לית
37 המדרש. אפיקתיה - בכסא. מהני לישלי -
38 מקומות סמוכין, ואין תרום שבת בעיניהם. להא
39 בר אמי - כך שמו. שליח ציון - רגיל היה
40 לעלות לירושלים. אפיך - הרבה בשבילי את
41 הדרך לחקוף ההר, ורך דרך סולם מעלות הר
42 של צור, ששם יושב רבי יעקב בר אדי. מה אתון
43 ביה - מה אתם אומרים בו, כי סליק - כלומר,
44 כי מטא לארץ ישראל ולאור שעה את צור.
45 אלינקי - שבבאילוש בלעז, שנתון זרוע על
46 כתף הימין וחיברו על כתפו, וזה בכסא יושב
47 על דשנתם. דמתחו דרו חלו פתורסיא,
48 ולהוליק למקום רחוק טפי משנשאים בין ידיך
49 בכסא. ליחא - שם אשתו של רב נחמן.
50 דבעיתה - ליפול. כשבתא דרגלא - שדרושין.
51 ככתפי להו - בבית המדרש עד מקומם. משום
52 בעיתותא דצבורא - שהיו נבעתים מן העבר
53 והלכך מכתפי להו עבדיהם ומליכין אותו מרן למקום. **משננה**
כבוד שנפל למור - כבוד כונן הוא נאשן כבוד בלא מום. מפני שקדשהו הוא קדוש. והשוחטו כשהוא חם ירו שוחט קדשים כשהוא רות. שנפל למור - וראו פן ימות
שם. מומחה - בקי במומין, להבחין בין מום קבוע למום עובר.

רבי בא בר מפל בעא קומי רבי זעירא: ויהא חייב על פל אחת, במה דתימא בשבת (שמות כ) לא תעשה כל מלאכה – בלל. (שם לה) לא תבערו אש בכל משבתים – פרט. והלא הבערה בכלל הנה, ויצא מן הכלל ללמוד, מה הבערה מיוחדת מעשה יחידים, ותיבין עליה בפני עצמה, אף כל מעשה ומעשה שיש בו, לחייב עליו בפני עצמו. וכא (שם כ) לא תעבדם, בלל. לא תשתחוה, פרט. והלא השתחויה בכלל הנה, ולמה יצאת מן הכלל? ללמוד לומר לך, מה השתחויה מיוחדת מעשה יחידים ותיבין עליה בפני עצמה, אף כל מעשה ומעשה שיש בה, לחייב עליו בפני עצמו!

אמר לך: בשבת – בלל במקום אחד ופרט במקום אחר, ובעבודה זרה – בלל שהוא בצד הפרט. אמר ליה: והקתיב (שם לד) לא תשתחוה לאל אחר – הרי שכלל במקום אחד ופרט במקום אחר! אמר ליה: מכיון שאין את ללמוד מצידו – אפילו במקום אחר אי את ללמוד.

חברייא אמרי: לא שנייא היא, בין שכלל במקום אחד ופרט במקום אחר, בין שכלל ופרט במקום אחד – בלל ופרט הוא. בשבת – בלל ואחר כך פרט. ובעבודה זרה – פרט ואחר כך בלל.

רבי יוסי אמר: לא שנייא, בין שכלל ואחר כך פרט, בין שפרט ואחר כך בלל – בלל ופרט הוא. בשבת – בלל בעבודתה, ופרט בעבודתה. ובעבודה זרה – בלל בעבודתה, ופרט למלאכת הגבות.

אמר רבי מנא: הבערה – שלא לצורך יצאת. השתחויה – לצורך יצאת, ללמוד על עצמה שאינה מעשה.

[דף כ"ה ע"א]

ותניא בהדא דתני הוקיה: (שמות כב) זבח לאלהים יחרם. יצאת וביחה – ללמוד על הכל. השתחויה – ללמוד על עצמה, שאינה מעשה. או חלף! דבר שהוא מעשה – מלמד, דבר שאינו מעשה – אינו מלמד.

אמר רבי ירמיה: הבערה לצורך יצאת, ללמוד על בתי דינין שלא יהו יושבין בשבת, מה טעמא? נאמר פאן: בכל משבתים. ונאמר להלן (במדבר לה): והיו אלה לכם לחקת משפט לדורתיכם בכל משבתים. מה מושבות שנאמר להלן – בתי דינין, אף מושבות שנאמר פאן – בבתי דינין הכותב מדבר!

אמר רבי שמואל בר אבדומא: מכיון דתימר לצורך יצאת, פמי שייצאת שלא לצורך.

ודבר שיצא שלא לצורך מלמוד? וכא תרצנין וזגין בכלל הוי, ויצאו מן הכלל, ויחלקו ולא יצטרפו! אלא, תמן כלל במקום אחד ופרט במקום אחר. וכא כלל ופרט במקום אחד. והא חברייא אמרי: לא שנייא בין כלל במקום אחד ופרט במקום אחר, בין שכלל ופרט במקום אחד – כלל ופרט הוא! אלא: תמן, כלל ואחר כך פרט. וכא, פרט ואחר כך כלל.

והא רבי יוסי אמר: לא שנייה, בין כלל ואחר כך פרט, בין פרט ואחר כך כלל – כלל ופרט הוא! תמן, שלא לצורך יצאו. ולמה יצאו? למעט העלים והולכים. והא תני משום רבי אליעזר: (שם ו) מכל אשר יעשה מנפן תינו מהרצנים ועד זג לא יאכל – אף העלים והולכים במשמעו! תמן לצורך נכללו, ברם הכא שלא לצורך נכללו, ולמה? לצירופין.

אזנה לאוכל נבילות מניין? (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה. עד פדון נבילה, טריפה מניין? אמר רבי יוחנן: נבילה ו"כלל" נבילה – לרבות הטריפה.

האוכל אבר מן החי מטריפה; רבי יסא אמר: אתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר: חייב שתים. רבי שמעון בן לקיש אמר: אינו חייב אלא אחת.

מה טעמא דרבי יוחנן? לא תאכל כל נבילה (שם יב) ולא תאכל הנפש עם הבשר.

מה טעמא דרבי שמעון בן לקיש? אמרו חברין קימי רבי יוסי: אתייה דרבי שמעון בן לקיש כהדא דתני רבי אליעזר בן יעקב: ובשר בשדה טרפה לא תאכלו (שמות כב) – אל תהא תולש ואוכל מן הבהמה בדרך שאתה תולש מהחלקע ואוכל. (מה טעמא דרבי שמעון בן לקיש, חברייה קימי רבי יוסי) רבי שמעון בן לקיש לא סבר במטריפה ברי יוחנן. אין יסבור בן, שיהא חייב שתים.

[דף כ"ה ע"ב]

אמר לון: אפילו דיסבור בן, לא יהא חייב אלא אחת, שנייא היא שחזר וכלל.

התיבון: (ויקרא ז) חלב לא תאכלו, (שם) ודם לא תאכלו, וכתוב (שם ג) כל חלב וכל דם לא תאכלו. מעתה, מפיון שחזר וכלל – לא יהא חייב אלא אחת! אמר לון: אילו היה כתיב חלב ודם, יאות, לית כתיב אלא: כל חלב וכל דם – לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

והא כתיב: (במדבר ו) וכל משרת ענבים לא ישטה, וכתוב: מהרצנים ועד זג לא יאכל, מעתה מפיון שחזר וכלל, לא יהא חייב אלא אחת. אמר לון: אילו היה כתיב מהרצנים וזג, יאות, לית כתיב אלא מהרצנים ועד זג – לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

רבי אומר לחברייא: הוו ידעו, דאיתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. אבר מן החי שחלקו ואכלו – דברי הכל פטור. מה פליגינן? בשחלקו בפיו ואכלו. רבי יוחנן עבד פיו כלפנים. רבי שמעון בן לקיש עבד פיו בלחיו. אמרין ליה: אתה מה אמר? אמר לון: אנא אמרי לכון הרי עולם פליגינן ואתון אמרין אבן! אין ביני, אפילו חלקו בהוץ ואכלו יהא חייב. למה? דרף אכילה היא.

גמלה שחלקה בפיו ואכלה – תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש.

רבי מיישא שאל לרבי זעירא: ענבה שחלקה בפיו ואכלה, תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש? אמר ליה: תמן, דבר שיש בו איסור וטומאה, מקום שבטלה טומאתו – בטלה איסורו. ברם הקא – יש כאן איסור ואין כאן טומאה.

רבי בא בן רבי מלך בעי:

[דף כ"ז ע"א]

פזית מצה שחלקו בפיו ואכלו – תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. אמר רבי יוסי בי רבי בון: בכל מקום לא נהנה חיבו פזית!

רבניו דקיסרין אמרי: רבי ניסא שאל: פרידים של רימון של ערלה שחלקו בפיו ואכלו, תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש? מה אנן קיימין? אי משום משקה, כבר תנינן: אין מטמא משם משקה אלא היצא מן הזיתים וזן הענבים! רבנן דקיסרין אמרי: תיפתר, שבילען.

טריפה שעשאה נבילה; רבי יסא בר ברתיה דרבי יסא בשם רבי ירמיה: איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אומר: חייב שתים, ורבי שמעון בן לקיש אומר: אינו חייב אלא אחת.

אמר רבי אלעזר בי רבי יוסי קומי רבי יוסי: ודא מסייעא לרבי יוחנן, (ויקרא ז) וכל נפש אשר תאכל כל נבילה מה תלמוד לומר וטריפה? אם טריפה הוה והלא כבר נאמר נבילה! אם טריפה מיתה הרי היא בכלל נבילה, וימר נבילה היא.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה: טעמא דרבי יוסי, לא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף, והלא אין לה מטמא אלא שמונה שרצים בלבד! אלא, כשיעור טומאותיהן – כה הוא שיעור אכילתן.

התיב רבי אלעזר: הרי איברי בהמה מהורין מטמאין כל שהו, ואכילתן פזית! וקבלה. מהו "וקבלה"? פאיניש דאמר בעל דינא קבליה. חזיה בר בא אומר: לא כל נבילה התורה השוות, כל האכילות

שבתורה פאחת. התיב רבי חנינה: הרי שמונה שרצים מטמאין בכעודשה, ואכילתן פזית בין לדם בין לבשר.

[דף כ"ז ע"ב]

רבי שמואל בר סוקרמי בעי: מעתה, האוכל אכר מן החי מן הטהורין – יהא חייב שתים, משום (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה, ומשום (שם יב) לא תאכל הנפש עם הבשר! ומשיבין טהורין על הטמאים! וכי רבי אליעזר לא השיב טהורין על הטמאים? מעתה האוכל אכר מן החי מן הטמאין יהא חייב שלש, משום לא תאכל כל נבילה, ומשום לא תאכל הנפש עם הבשר, ומשום (שם י) מבשרם לא תאכלו.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה: אכל חמש נמלים פאחת בהעלם אחד – חייב על כל אחת ואחת משום ברייה. רפסן ואכלן – אינו חייב אלא אחת, והוא – שיהא בהן פזית. אכל מן הריסוסין ויש בהן פזית – חייב, אכל מן הריסוסין פזית, ונמלה – חייב שתים. אין ביני, אכל מן הריסוסין פחות מפזית, והשלים להם נמלה – חייב שתים. אין ביני, אכל נמלה שיש בה פזית – חייב שתים. אף בצירופי גזיר בן, אכל מן הצירופין ויש בהן פזית – חייב. אכל מן הצירופין פזית, וענבה – חייב שתים, אין ביני אכל ענבה שיש בה פזית – חייב שתים.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האיסורין מצטרפין ללקות עליהן. פזית, ונמלה – חייב שתים. אין ביני אכל מן האיסורין פחות מפזית, והשלים להן נמלה – חייב שתים (אין ביני, אכל נמלה שיש בה פזית – חייב שתים).

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: ולאיסור משערין אותו כאילו בכצל כאילו בקפלוט. ואתייא ביי דמר רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה: נבילה שביטלה בשחוטטה – בטל מנעיה דכר תורה.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל נותני טעמים – אין לוקין עליהן עד שיטעום

[דף כ"ז ע"א]

טעם ממשו של איסור.

הותיב רבי חייא בר יוסף קומי רבי יוחנן: הרי בשר בחלב ולא טעם טעם ממשו של איסור, ואת אמר לוקה! וקבלה. ואמר רבי בון בר חייא קומי רבי יעירא: מאי "וקבלה"? כאינש דאמר בעל דיניה קבליה.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל נותני טעמים – אין לוקין עליהו, חוץ מנותני טעמים של נזיר.

אמר רבי זעירא: כל נותן טעם – אין לוקין עליהו עד שיטעום טעם ממנו של איסור. ונזיר – אפילו לא טעם טעם ממנו של איסור.

אמר רבי בא בר ממל: כל נותני טעמים – אין איסור והיתר מצטרפין, והנזיר – איסור והיתר מצטרפין.

מתניתא מסייעא לדין, ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לרבי זעירא: פזית יין שנפל לקדירה ואכל ממנה פזית – פטור, עד שיאכל פולה. על דעתיה דרבי בא בר ממל: מפיון שאכל ממנה פזית, יהא חייב.

מתניתא מסייעא לרבי בא בר ממל: מפושמע שנאמר: (במדבר ו) וכל משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל, וכי מה הניח הכתוב שלא אמר? אלא לפי שנאמר (שם) מכל אשר יעשה מגפן היין מהרצנים ועד וג לא יאכל, וכתוב (שם) מיין ושכר נזיר, מה תלמוד לומר וכל משרת ענבים לא ישתה? אלא, שאם שרה ענבים בפנים, ושרה פיתו כהן, ויש כהן כדי לצרף פזית – חייב.

מיפן את דן לכל האיסורין שבתורה, ומה היצא מן הגפן שאין איסורו עולם, ואין איסורו איסור הנזיר, ויש לו היתר אחר איסורו – עשה בו טעם בעיקרו; שאר איסורין שבתורה, שאיסורן איסור עולם, ואיסורן איסור הנזיר, ואין להן היתר אחר איסורן – דין הוא שנעשה כהן טעם בעיקרו! מיפן למדו חכמים לכל נותני טעמים – שהן אסורין. ומשיא על דרבי זעירא: ככל אתר את אמר: עד שיטעום, וכא את אמר: אפילו לא טעם.

משנה ראשונה, עד שישתה רביעית יין. דהוון דרשין "שכר", מה שכר שנאמר להלן – רביעית, אף כאן – רביעית. תרו לומר: לא יאכל לא ישתה! מה אכילה פזית, אף שתיה פזית.

רבי עקיבה אומר: אפילו שרה פיתו ביין ויש בה כדי לצרף פזית – חייב. אמר רבי הנגדה: והוא – דשרייה בפזית יין.

רבי אימי בשם רבי יוחנן: כוס מוזג – משום משרה לוקין עליו, תדא דאת אמר: בשלא התרו בו משום משרה, אכל אם התרו בו משום משרה, לא כדא.

פתיב: וכל משרת ענבים לא ישתה. אין לי אלא משרת ענבים, משרת הרצנים מניין? תלמוד לומר:

[דף כ"ז ע"ב]

משרת, וכל משרת - לרבות כל המשריות למשרה. משרת וזו ביון - מצטרפין, משרת ענבים בענבים - מצטרפין. משרת ענבים ביון מהו שייצטרפו?

אכל חצי זית וזו, וחצי (זית) זית משרה, אינו חייב. זה בפני עצמו וזה בפני עצמו - פטור; מפני שצירף, חייב. אכל פזית וזו וכזית משרה - אינו חייב אלא אחת. זה בפני עצמו וזה בפני עצמו - חייב שתים; מפני שצירף, לא יהא חייב אלא אחת.

הלכה ב' מתני' והייב על היין בפני עצמו, ועל הענבים בפני עצמו, ועל החרצנים בפני עצמו, ועל הזגין בפני עצמו. רבי לעזר בן עזריה אומר: אינו חייב עד שיאכל שני חרצנין וזגין.

איילו הן החרצנים ואילו הן הזגין? החרצנים אלו החרצנים, והזגין אלו הפנימיין; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר, שלא תמעה, כזוג של בהמה, החיצון זוג והפנימי עינבל.

גמרא פתיב: (במדבר ו) וענבים לחים ויבשים לא יאכל. ממשמע שנאמר ענבים אין אנו יודעין שהן לחין? מה תלמוד לומר ענבים לחים ויבשים? לחיב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

ואתנייא בהדא דתני חוקיה, מה אם במקום שלא עשה פסולת פרי כפרי - עשה לחים כיבשים, כאן שעשה פסולת פרי כפרי - אינו דין שנעשה לחין כיבשין! מה תלמוד לומר לחים ויבשים? לחיב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

ואתנייא בההיא דאמר רבי הילא: (דברים כד) לא יחבל רחים ורכב. ממשמע שנאמר רכב, אין אנו יודעין שהריחים בכלל? מה תלמוד לומר ריחים ורכב? לחיב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו.

לחים - לרבות את הבוסר. לחים - לרבות את הפסוד. מתניתא דרבי יוסי. דרבי יוסי אומר: סמדר, אסור בגזיר, מפני שהוא פרי.

יש אוכל אשכול, והייב משום ענבים לחים, ויבשים, וחרצנים, וזגין. שרייו לשם משרה. סחמו לשם יין. והתרו בו משום מכל אשר יצא מנפן היין וגו'.

אמר רבי בא בר אבא: טעמא דרבי לעזר בן עזריה, משום ביריה. ותני: חרצנים וזגין, להכיב את השלש שבנתיים.

והא תני בשם רבי לעזר: מכל אשר יעשה מנפן הניזן – אף העליז והלולבין במשמע? רבי לעזר רבי ישמעאל, רבי ישמעאל אמר: כלל ופרט – הכל בכלל, וכד רבה מן דרבי ישמעאל אמר: אפילו כלל ופרט הכל בכלל, לאיזה דבר נאמר הרצנין וזגין? להביא השלש שביתתים.

[דף כ"ח ע"א]

מה טעמא דרבי יוסי? אכל חצי זית הרצנים וזגין מענבה אחת. על דעתיה דרבי לעזר בן עזריה – חייב, על דעתיה דרבנן – פטור. מה טעמא דרבי יודה? אכל פזית הרצנים וזגין משתי ענבות. על דעתיה דרבי לעזר בן עזריה – אינו חייב אלא אחת, על דעתיה דרבנן – חייב שתים. אמר רבי אבון: אתייה דרבי לעזר בן עזריה רבי יוסי, אין תימר רבי יודה, אכל פזית שני וזגין וזגין.

הלכה ג' מתני' סתם נזירות – שלשים יום. גילח או שגילהוהו ליתסין – סותר שלשים יום. נזיר שגילה, בין בזוג בין בתער, או שסיפסם כל שהוא – חייב. נזיר חופף ומפספס, אכל לא סורק. רבי ישמעאל אומר: לא יחוף באדמה, מפני שהיא משרת את השער.

גמרא (במדבר ו) פתיב תער לא יעבר על ראשו. הא עבר – חייב. (שם) גדל פראע שער ראשו כפוח הוא גידול שיער? שלשים יום.

עד פדון נזיר טהור. נזיר טמא? (שם) וגלח ראשו ביום טהרתו, מה תלמוד לומר ביום השביעי יגלחנהו? מיפך, שהוא חוזר ומגלח.

וגלח – כולו ולא מקצתו. מיפך, שאם שייר שתי שערות – לא עשה כלום. תער לא יעבר על ראשו, אין לי אלא תער, מנין לרבות את המספסם ואת המספרים כבתער? תלמוד לומר לא יעבר על ראשו

[דף כ"ח ע"ב]

כל המעבירין במשמע, מיפך, שאינו סותר בו אלא תער בלבד.

רבי בא בר ממל ורבי אילא בעון קומי רבי יסא: לא יפתרו בו שלשים, אכל יפתרו בו שבעה! לא, בשאינו סותר בו לא שבעה ולא שלשים, אין תימר לא יפתרו בו שלשים, מה בין נזיר טהור מה בין נזיר טמא? תני קל וחומר בנזיר טהור, תני קל וחומר בנזיר טמא. קל בנזיר טהור – שאינו סותר

אֵלָא בְּתַעֲרָ. וְחֹמֶר – שְׁהוּא סוּתֵר בּוּ שְׁלִישִׁים. קַל בְּנֵזִיר טָמֵא – שְׁהוּא סוּתֵר בּוּ שְׁבַעַה. וְחֹמֶר – שְׁבַכּוּלֵן סוּתֵרִין בּוּ. אִין תִּימֵר לֹא יִסְתְּרוּ בּוּ שְׁלִישִׁים, מַה שְׁנֵי בֵּין נֵזִיר טְהוֹר לְנֵזִיר טָמֵא?
אֵית דְּבָעֵי מִימֵר: מַה שְׁנֵי בֵּין בְּמִסְפָּרִים לְבְּתַעֲרָ וְנֵזִיר טְהוֹר כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

תַּמּוֹן תַּנְיִנָּן: שְׁלִשָּׁה מַגְלָחִין, וְתַגְלָחְתָּן מִצֹּדֵה; הַנֵּזִיר וְהַמְצוֹרֵעַ וְהַלְוִיִּם. וְכוּלָּן שְׁגִילָחוּ שְׁלֹא בְּתַעֲרָ אוּ שְׁשִׁירוּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת – לֹא עָשׂוּ כְּלוּם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מִתְּנִיתָא בְּנֵזִיר טָמֵא, אֲכַל בְּנֵזִיר טְהוֹר, בִּיּוֹן שְׁגִילָח רֹב רֵאשׁוֹ, אִפִּילוּ שְׁלֹא בְּתַעֲרָ – יֵצֵא.

רַבִּי אִמִּי בְּהֵדָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (כְּן עֲזַרְיָה) בְּעֵי: כָּל עֲצָמוֹ אֵינּוּ קְרוּי תַעֲרָ, אֵלָא בְּנֵזִיר טְהוֹר תַעֲרָ לֹא יַעֲבֵר עַל רֵאשׁוֹ עַד מְלֵאת הַיָּמִים, הָא אִם הַשְּׁלִים, צְרִידָא תַעֲרָ! דִּילְמָא לֹא אֵיתְאֲמַרְתָּ אֵלָא בְּנֵזִיר טָמֵא בְּשְׁתֵּי שְׁעָרוֹת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא: נְחִיר אַתָּה, דְּהוּיִתוּן כְּיִמְיִן בְּנֵזִיר, וְאִמְרִינָן: לֹא שְׁנִייה בֵּין מִסְפָּרִים לְבְּתַעֲרָ, וְאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מִתְּנִיתָא בְּנֵזִיר טָמֵא. נֵזִיר טְהוֹר לְמַה לֹּא? נֵזִיר טְהוֹר מְגַלָּח לְאַחַר זְרִיקָה, בִּיּוֹן שְׁקַדְשָׁא – שְׁלֵמָה נְזוּר, בְּרַם בְּנִשׁוּר הוּא.

אַתָּה אָמַר בְּנֵזִיר טְהוֹר, רֹב רֵאשׁוֹ מַעֲכָב בּוּ, גִּילָח שְׁלִישׁוֹ

פְּרֻשַׁת נֵזִיר (במדבר ו')

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, אִישׁ אוּ אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא לְגִדֵּר נֶזֶר נֵזִיר לְחֹזֵר לַה':

(ג) מִיּוֹן וְשָׁכַר וַיִּיר, חֲמִיז יוֹן וְחֲמִיז שָׁכַר לֹא יִשְׁתַּח, וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתַּח, וְעֲנָבִים לַחִים וּבָשִׂים לֹא יֵאכְל:

(ד) כָּל יְמֵי נְזוּרוֹ, מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִנְּפִישׁוֹ, מִחֲרָצִים וְעַד זֶג, לֹא יֵאכְל:

(ה) כָּל יְמֵי נְזַר נְזוּרוֹ, תַעֲרָ לֹא יַעֲבֵר עַל רֵאשׁוֹ, עַד מְלֵאת הַיָּמִים אֲשֶׁר וַיִּיר לְה', קֹדֶשׁ יִהְיֶה, גִּדְל פְּרַע שְׁעַר רֵאשׁוֹ:

(ו) כָּל יְמֵי הַיִּירוֹ לַה', עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יֵבֵא:

(ז) לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ וּלְאֶחָיו וּלְאֶחָתוֹ לֹא יִטְמֵא לָהֶם בְּמַתָּם, כִּי נֶזֶר אֶלְקָיו עַל רֵאשׁוֹ:

(ח) כָּל יְמֵי נְזוּרוֹ, קֹדֶשׁ הוּא לַה':

(ט) וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו כְּפִתְעַ פְּתָאם, וְטָמֵא רֵאשׁ נְזוּרוֹ, וְגִלָּח רֵאשׁוֹ כַּיּוֹם טְהוֹרְתוֹ, בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְגִלָּחָהּ:

(י) וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה אל הכהן אל פתח אהל מועד:

(יא) ועשה הכהן אחד להפאת ואחד לעלה, וכפר עליו מאשר הטא על הנפש, וקדש את ראשו ביום ההוא:

(יב) והזיר לה' את ימי נזרו, והביא כבש בן שנתי לאשם, והנימים הראשנים ופלו, כי טמא נזרו:

(יג) וזאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו, וביא אתו אל פתח אהל מועד:

(יד) והקריב את קרבנו לה', כבש בן שנתי תמים אחד לעלה, וכבשה אחת בת שנתי תמימה להפאת, ואיל אחד תמים לשלמים:

(טו) וסל מצות סלת חלת בלילת בשמן, ורקיקי מצות משהים בשמן, ומנחתם ונספיהם:

(טז) והקריב הכהן לפני ה' ועשה את הפאתו ואת עלתו:

(יז) ואת האיל יעשה זבח שלמים לה' על סל הפאות, ועשה הכהן את מנחתו ואת נסכו:

(יח) ונזח הנזיר פתח אהל מועד את ראש נזרו, ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש אשר פתח זבח השלמים:

(יט) ולקח הכהן את הזרע בשלה מן האיל, וחלת מצה אחת מן הסל, ורקיק מצה אחד, ונתן על כפי הנזיר אחר התנזרו את נזרו:

(כ) והניח אותם הכהן תנופה לפני ה', קדש הוא לכהן, על תנוה התנופה ועל שוק התרומה, ואחר ישמה הנזיר יין:

(כא) וזאת תורת הנזיר אשר יזיר קרבנו לה' על נזרו, מלבד אשר תשיג ידו, כפי נדרו אשר יזיר, בן יעשה על תורת נזרו: פ

דף כ"ט ע"א

לא הספיק לגלוהו עד שנגדל בולו – מגלח השאר ודייו, או צריך לגלח את בולו?

את אמר: בנזיר טמא שתי שערות מעפבות בו, שתי שערות סותרות בו, ודכותה בנזיר טהור, שתי שערות מעפבות בו, שתי שערות סותרות בו? אמר רבי יוסי בי רבי בון: וכן הוא. ונתני בן: רבי שמעון בן יהודה אמר משם רבי שמעון: בשם ששתי שערות מעפבות בו, כך שתי שערות סותרות בו.

רבי ירמיה בעי: וגיילת את בולו ושנייר בו שתי שערות, והיה בהן גדי לכוף ראשו לעיקרו שני פעמים, ונגלח מהן פעם אחת, מאחר שגילח גדי סימן – וצא, או מאחר ששנייר גדי סימן – לא יצא?

רבי אילא אמר קומי רבי יוסי: למלכות – אחת, לעיפוב – שתיים, לקתירה – שלש.

מתניתא פליגא על רבי יוסי, והוא שסיפסם כל שהוא – חייב. אמר רבי אבא בר ממל: פתר ליה רבי יסא: כל שהוא מונה, וכל שהוא מונה.

מתניתא פליגא על רבי אילא, יש תולש שתי שערות – חייב עליהן משם ארבעה ליום, משם נזיר, משם מצורע, משם יום טוב, משם מקוה. לליום אתינן מיתני, אבל למלקות – לזקין אפילו על אחת! אית תניי תני: מפפסין בקליקין, ואית תניי תני: אין מפפסין. אמר רב הסדא: מאן דאמר: מפפסין – בקריא, מאן אמר: אין מפפסין – ברתש.

הלכה ד' מתני' נזיר שהיה שותה ביון כל היום – אינו חייב אלא אחת. אמרו לו: אל תשתה, אל תשתה, והוא שותה – חייב על כל אחת ואחת. היה מגלח כל היום – אינו חייב אלא אחת. אמרו לו: אל תגלח, אל תגלח, והוא מגלח – חייב על כל אחת ואחת. היה מיטמא למתים כל היום – אינו חייב אלא אחת. אמרו לו: אל תיטמא, אל תיטמא, והוא מיטמא – חייב על כל אחת ואחת.

גמרא נזיר והוא בבית הקברות, רבי יוחנן אמר: מתרין בו על תיון ועל התגלחת. רבי שמעון בן לקיש אומר: מאחר שאין מתרין בו על הטומאה, אין מתרין בו על תיון. גר"ש כו' ה"ל בפ"ק ג'.

היו לפניו צלוחיות שתיים, אחת של מים ואחת של יין, נטל ושתה אותה של מים, אמרו: הוי יודע, משאת שותה של מים את שותה של יין, ויש בה עשרה זיתים, ואתה מתחייב עשרה מלקיות – אינו מקבל התרייה בדעת הזאת. אבל אם היתה צלוחית אחת של יין והתחיל לשתות בה, אמרו לו: תהא יודע אם תשתה את כולה, יש בה עשרה זיתים, ותתחייב עשרה מלקיות – מקבל התרייה בדעת

[דף כ"ט ע"ב]

הזאת.

היו לפניו שני שפודין, אחת של שהוטה ואחת של נבילה, נטל לאכול אותה של שהוטה, אמרו לו: תהא יודע מה שאתה אוכל של שהוטה, אם את אוכל את הנבילה ויש בה עשרה זיתים ואתה מתחייב עליה עשרה מלקיות – אינו מקבל התרייה בדעת הזאת. אבל אם היה שפוד אחד של נבילה, התחיל לאכול בו, אמרו לו: תהא יודע משאת אוכל כולו ויש בה עשרה זיתים ואתה מתחייב עשרה מלקיות – מקבל התרייה בדעת הזאת.

הלכה ה' מתני' שלשה מינים אסורין בנזיר, הטומאה והתגלחת והיוצא מן הנפן.

הומר בטומאה ובתגלחת מבייצא מן הנפן, שהטומאה והתגלחת סותרים, והיוצא מן הנפן אינו כותר.

חומר בייצא מן הגפן מבטומאה ומבתגלחת, שהייצא מן הגפן לא הותר מכללו, והטומאה והתגלחת הותרו מכללן, בתגלחת מצוה ובמת מצוה.

חומר בטומאה מן התגלחת, שהטומאה סותרת את הכל והייבין עליה קרבן, והתגלחת אינה סותרת אלא עד שלשים יום, ואין הייבין עליה קרבן.

גמרא הטומאה, דכתיב (במדבר ו) כל ימי הזיורו לה' על נפש מת לא יבא. תגלחת, דכתיב (שם) כל ימי נדר נזרו תער לא יעבר על ראשו. הייצא מן הגפן, דכתיב (שם) מכל אשר יעשה מגפן תיין וגו'.

חומר בטומאה ובתגלחת מבייצא מן הגפן. הטומאה, דכתיב כל ימי הזיורו לה'. והתגלחת, דכתיב והימים הראשונים יפלו פי טמא נזרו.

חומר בייצא מן הגפן מבטומאה ובתגלחת. הוין בעיי מימר: בארבעה פוסות של (מים או של) וין אבל אם אמר: שבועה שאשתה ונזיר, אשתה אתא מימר לא ישתה?

הותר בתגלחת מצוה, לא סוף דבר כדי ליתן סימן לנגעו, אלא כדי ליתן סימן לנתקו ולידע אם פשה ואם לא פשה.

ובמת מצוה, הדיא היא דתנינן: היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה.

חומר בטומאה מבתגלחת. הטומאה – דכתיב, והימים הראשונים יפלו והביא כבש בן שנתו לאשם.

חומר בתגלחת, שעשה בה המגלח כמתגלח, והטמא לא עשה בה המטמא כמיטמא.

הלכה ו' מתני' תגלחת הטומאה ביצד? הויה מזה בשלישי ובשביעי, ומגלח בשביעי, ומביא קרבנותיו בשמיני. ואם גילח בשמיני – מביא קרבנותיו בו כיום; דברי רבי עקיבה.

אמר לו רבי טרפון: מה בין זה למצורע? אמר לו: שזה טהרתו תלויה בכימו, וזה טהרתו תלויה בתגלחתו, אינו מביא את קרבנותיו, אלא אם בן היה מעורב שמש.

[דף ל' ע"א]

גמרא כתיב (במדבר ו) והזיר לה' את ימי נזרו – מיום הבאת קרבנותיו; דברי רבי. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר: משעת תגלחתו. רבי זעירא בשם רב הושעיה: רבי הויה בשם רבי יוחנן: מה פליגינן? בשגילח בשביעי והביא קרבנותיו בשמיני, אבל אם גילח בשמיני והביא קרבנותיו בו ביום, כל עפא

מוֹדָה: כִּיּוֹם הַבָּאָת קִרְבָּנוֹתָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וְהוּא – שֶׁטָּבַל בְּשַׁבְּעִי, אֲבָל אִם טָבַל בְּשִׁמּוֹנִי – נַעֲשֶׂה שַׁבְּעִי שְׁמִינִי, וְשִׁמּוֹנִי שַׁבְּעִי, וְאִינוּ מוֹנֶה אֵלָּא מִן הַשַּׁבְּעִי בַלְבַּד.

נִיטְמָא וְהוֹר וְנִיטְמָא – מַכִּיא קִרְבָּן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: כְּרַבִּי יוֹסֵי בִּי רַבִּי יוֹדָה! בְּרַם כְּרַבִּי, הֵינְדָא הוּא עוֹמֵד בְּנְזִירוֹת בְּטוֹמְאָה. אָמַר רַבִּי אֵילָא: מַה פְּלִיגִינָא? לְמַנּוֹת לְנְזִירוֹת בְּטַהֲרָה, וְהוֹר לַח' אֶת יָמֵי נְזָרוֹ וְהִבִּיא. אָמַר רַבִּי: עַד שֶׁיָּבִיא מִשֵּׁשׁ. רַבִּי יוֹסֵי בִּי רַבִּי יוֹדָה אֹמְרָא: אֲפִילוּ נִרְאָה לְהִבִּיא קִרְבָּן טוֹמְאָה – כָּל עֲמָא מוֹדְיֵי שֶׁמַּכִּיא קִרְבָּן טוֹמְאָה!

וְתַנִּי בִּז: נִיטְמָא בְּשַׁבְּעִי, וְהוֹר וְנִיטְמָא בְּשִׁמּוֹנִי – מַכִּיא קִרְבָּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. עַל דַּעֲתִיּה דְרַבִּי זְעִירָא, כְּרַבִּי, נִדְחָה קִרְבָּן רַאשׁוֹן וּמַכִּיא קִרְבָּן שֵׁנִי. עַל דַּעֲתִיּה דְרַבִּי יוֹסֵי בִּי רַבִּי יוֹדָה, לֹא נִדְחָה. עַל דַּעֲתִיּה דְרַבִּי הֵילָא, דְכָרִי הַכֹּל לֹא נִדְחָה וּמַכִּיא אַחַר.

הַלְכָה ז' מִתַּנִּי תִּגְלַחַת הַטַּהֲרָה בִּיצֵד? הֵיךְ מַכִּיא שְׁלֹשׁ בְּהַמּוֹת, הַטָּאת עוֹלָה וְשִׁלְמִים, שׁוֹחֵט אֶת הַשְּׁלִמִים וּמְגַלַּח עֲלֵיהֶן; דְכָרִי רַבִּי יוֹדָה. רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמְרָא: לֹא הֵיךְ מְגַלַּח אֵלָּא עַל הַחַטָּאת, שֶׁהַחַטָּאת קוֹדֶמֶת בְּכָל מְקוֹם. וְאִם גִּילַח עַל אַחַת מִשְׁלֹשָׁתָן – יִצָּא.

[דף ל' ע"ב]

גְּמֵרָא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן ל׳וֹי אָמַר: (בַּמִּדְבָּר ו) וְאֶת הָאֵיל יַעֲשֶׂה וּגְוִי. מַה תִּלְמוּד לֹאֲמַר יַעֲשֶׂה? הַקִּדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה. הַתִּיב רַבִּי הֵינְנָא קוֹמֵי רַבִּי מְנָא: וְהָא כְּתִיב (שִׁם) וַעֲשֶׂה חֶכְמָן אֶת מִנְחָתוֹ וְאֶת נִסְכּוֹ, מַעֲתָה וַעֲשֶׂה הַקִּדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה? מַאי בְּדוֹן? אֲתָא רַבִּי הֵינְנָא בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן ל׳וֹי: שְׂאִם גִּילַח עַל אַחַת מִשְׁלֹשָׁתָן – יִצָּא.

רַבִּי זְעִירָא בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי מְנָא: מַאֲן תִּנָּא כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה קוֹדְמוֹת לְאֲשֻׁמוֹת? רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר: דְכָרִי הַכֹּל הוּא, כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה קוֹדְמוֹת לְאֲשֻׁמוֹת.

הַלְכָה ח' מִתַּנִּי רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמְרָא: הַכִּיא שְׁלֹשׁ בְּהַמּוֹת וְלֹא פִירְשׁ; הִרְאוּהָ לַחַטָּאת – תִּיקָרַב הַטָּאת, לְעוֹלָה – תִּיקָרַב עוֹלָה, לְשִׁלְמִים – תִּיקָרַב שְׁלִמִים.

הֵיךְ נוֹטֵל שְׁעַר רֹאשׁ נְזָרוֹ וּמְשַׁלַּח תַּחַת הַדּוּד. וְאִם גִּילַח בַּמְּדִינָה – מְשַׁלַּח תַּחַת הַדּוּד. בְּמַה דְכָרִים אֲמוּרִים? בְּתִגְלַחַת הַטַּהֲרָה, אֲבָל בְּתִגְלַחַת הַטּוֹמְאָה – לֹא הֵיךְ מְשַׁלַּח תַּחַת הַדּוּד. רַבִּי מֵאִיר אֹמְרָא: הַכֹּל מְשַׁלְּחִין תַּחַת הַדּוּד, חוּץ מִן הַטּוֹמָא שֶׁבַּמְּדִינָה לְכָד.

גמרא הוון בעי מימר: בשלא פירש, הא בתוך ביתו פירש. אמרין: אפילו בתוך ביתו לא פירש, לפה? בהמה אין עליה הלכות סתומות בתחילה.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: מובלו ברוטב, מה טעמא? ונתן על האש – אף הובח יהא באש. תני: הכל משלחין תחת הדוד, הויז מן הטמא שבגבולין, הטמא שבמקדש – תחת הדוד של אשם מביא; דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר: תהור – כך וכך מביא, הטמא – כך וכך אינו מביא, וחקמים אמרים: הטמא שבמקדש ותהור שבגבולין – אינו מביא, אין לה משלח תחת הדוד אלא המגלה בטהרה.

פתח אהל מועד (במדבר ו), רבנן אמרין: עד שיהא ראוי וסמוך. ורבי מאיר אומר: ראוי אף על פי שאינו סמוך, סמוך אף על פי שאינו ראוי.

[דף ל"א ע"א]

הלכה ט' מתני' היה מבשל את השלמים, או שולקן. וכהן נוטל את הנזרע בשלה מן האיל, וחלה מצה אהת מן הפל, ורקוק מצה אחד. ונתן על כפי הנזיר, ומניפו, ואחר כך הותר הנזיר לשתות ביין וליטמא למתים. רבי שמעון אומר: ביין שנוזק עליו אחד מן הדמים – הותר הנזיר לשתות ביין ולהיטמא למתים.

גמרא מתניתא אמרה: השלוק קרוי מבושל, דתנינן, היה מבשל השלמים או שולקן. וקרייה אמרה: שהצלי קרוי מבושל, דכתיב (דברי הימים ב לה) ויבשלו הפסח באש. אין תימר שלא פהלקה! רבי יונה בוצרייה אומר: כמשפט.

ומתניתא אמרה: שהשלוק קרוי מבושל, והא תנינן: הנזר מן המבושל – מותר בצלי ובשלוק! אמר רבי יוחנן: הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם. אמר רבי יאשיה: הלכו בנדרים אחר לשון תורה.

מה נפיק מביניהון? אומר: קונם וין שאיני טועם בהג; על דעתיה דרבי יוחנן – אסור ביום טוב האחרון. על דעתיה דרבי יאשיה – מותר. אוף רבי אושעיא מודה שהוא אסור, לא אומר רבי יאשיה אלא להומרין.

רבי חייה בר בא אומר: רבי יוחנן אכל הליטא ואמר: לא טעמית מזון בהדין יומא. והתנן: הנזר מן המזון – מותר במים ובמלח! פתר לה ברבי יאשיה, דאמר: הילכו בנדרים אחר לשון התורה.

מניין שכל הדברים קרויין מוזון? אמר רבי אחא בר עזילא: (בראשית מוה) ועשר אתנת נשאת בר ולקחם ומוזון וגו'. מוה תלמוד לומר ומוזון? אלא מיכן, שכל הדברים קרויין מוזון.

פתיב (במדבר ו) ולקח הכהן את הזרע בשלה מן האיל. אי בשלה, יכול בפני עצמה? תלמוד לומר, מן האיל. הוא ביצד? הותקה, עד שהוא מניח בה בשעורה.

ולא הקודש בולע מן החול, ולא החול בולע מן הקודש?

הילפיי שאל לרבי יוחנן ולרבי שמעון בן לקיש: טבל, מהו שיזכר ביותר ממאתים? אמר ליה: אין טבל ביותר ממאתים. והא תנינן: כל המחמין והמטבל והמדמע, אין תימר: ולמאה ולמאתים, אפילו לא חימין! אפילו לא טיבל!

אלא, בענבים

[דף ל"א ע"ב]

אנן קיימין. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: בשלא צימקו, אבל אם צימקו – יש טבל ביותר ממאתים. רבי הויה בשם רבי יוחנן: בשלא בישלו, אבל אם בישלו – יש טבל ביותר ממאתים.

רבי יסא ורבי יהושע בן לוי בשם בר פדיוה: כל נותני טעמים – אחד ממאה. רבי הויה בשם רבי הושעיה בן לוי בשם בר פדיוה: כל נותני טעמים – אחד מששים.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק לרבי הויה בר אבא: הא רבי יסא פליג עליך! והא מתניתא פליגא על תריכון: כל המחמין מטבל מדמע, אין תימר: למאה ממאתים, אפילו לא חימין, אפילו לא טיבל! אלא, ביותר אנן קיימין! אמר רבי ירמיה: תיפתר: בשר בבשר. אמר רבי יוסי: הוא בשר בבשר, הוא שאר כל האיסורין, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: ולאפור, משערין אותו בילז בצל בילז קפלוט.

מאי כדון? אהן אמר: נותני טעמים אחד ממאה, ואהן אמר: נותני טעמים אחד מששים? ושניהן למידין מאיל גזיר, מאן דאמר: נותני טעמים אחד ממאה – את עושה את הזרוע אחד ממאה לאיל, ומאן דאמר: נותני טעמים אחד מששים – את עושה את הזרוע אחד מששים לאיל. מאן דאמר: נותני טעמים אחד ממאה – את מוציא את הזרוע (מן) העצמות. ומאן דאמר: נותני טעמים אחד מששים – אין את מוציא את הזרוע מן העצמות.

ובשם שאות מוציא את העצמות מן הזרוע, כך את מוציא מן האילו! לית יכיל, דתני: אין טינופת של תרומה מצטרפת עם התרומה לאסור את החולין, אבל טינופת של חולין מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

רב ביבי בעי: טינופת של תרומה מהו שתצטרף עם החולין להעלות את התרומה? מן מה דאמר רב הונא: קליפין איסור מצטרפין להתיר, תדא אמרה: טינופת של תרומה מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

תני רבי הונא: כל מה שאסרתי לך במקום אחר – התרתי לך כאן. לפי שבכל מקום, מאה – אסור, מאה ועוד – מותר, וכא, אפילו מאה – מותר.

רב אמר: תנופה – מעבכת בנזיר. והתני: תורת הנזיר, בין שיש לו כנפים בין שאין לו כנפים. דאמר רב: בנזיר שיש לו. ותני: הן: הראוי לתנופה – תנופה מעבכת בו, שאין ראוי לתנופה – אין תנופה מעבכת בו.

שמואל אמר:

[דף ל"ב ע"א]

שיער מעבכת בנזיר, בתנופות וכבהונות של מצורע. והתני (ויקרא יד, ב) תורת המצורע – בין שיש לו בהונות, בין שאין לו בהונות! פתר לה רבי אליעזר דאמר: נתן על מקומו.

הלכה י' מתני' גילח על זבה, ונמצא פסול – תגלהתו פסולה וזבחי לא עלו. גילח על החטאת שלא לשמה, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמה – תגלהתו פסולה וזבחי לא עלו לו. גילח על העולה ועל השלמים שלא לשמן, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן – תגלהתו פסולה וזבחי לא עלו לו. רבי שמעון אומר: אותו הזבח לא עלה לו, ושאר כל הזבחים עלו לו. ואם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר – תגלהתו כשרה, ויביא שאר הזבחים.

גמרא עלת לו ויתגלהתו. אין תימר: לא עלת לו ויתגלהתו, אפילו זבחי לא עלו לו.

רבי יוחנן בעי: מהו על שלמי חגיגה לגלח רבי שמעון? ולא מתניתא היא? רבי שמעון אומר: אותו הזבח לא עלה לו, ושאר כל הזבחים עלו לו, ואפילו שחטן לא בשלמי נדבה הן? תדא אמרה: שהוא מגלח על שלמי נדבה, רבי שמעון.

מסכת ספח פרק שלישי

א. לולב דוחה את השבת בתחלתו וערכה בסופו. פעם אחת חל שביעי של ערבה בשבת, והביאו מרביות של ערבה מערב שבת והניחום בעזרה, והכירו בהם ביתוסין, ונטלום, וכבשום תחת אבנים. למחר, הכירו בהן עמי הארץ, שמטום מתחת האבנים, והביאום הכהנים ונקפום בצדי המזבח, לפי שאין ביתוסין מודים שחבוט ערבה דוחה שבת.

ב. ערבה - הלכה למשה מסיני. אבא שאול אומר: מן התורה, שנאמר (ויקרא כג, מ): "וערבי נחל" - שתים, אחת ללולב ואחת למזבח. רבי אליעזר בן יעקב אומר: כך היו אומרים: "ליה ולך מזבח". רבי יוחנן אומר משום רבי שמעון בן יהוצדק: שמונה עשר ימים בשנה יחיד גומר בהן את ההלל, ואלו הן: שמונת ימי החג, ושמונת ימי החנכה, ויום-טוב ראשון של פסח, ויום-טוב של עצרת, ובגולה עשרים ואחד יום, תשעת ימי החג, ושמונה ימי החנכה, ושני ימים של פסח, ושני ימים של עצרת.

ג. למה נקרא שמו 'שער המים'? שבו מכניסין צלוחית של מים של נסוף בחג. רבי אליעזר בן יעקב אומר: בו "מים מפכים" (יחזקאל מז, ב) - מלמד שמפכסין ויוצאין כמו הפך הזה, ועתידין להיות יוצאין מתחת מפתן הבית. וכן הוא אומר (שם מז, ג): "בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף באמה ויעברני במים מי אפסים" - מכאן שמתר לעבר עד ברפים. "וימד אלף ויעברני במים מי מתנים" - מכאן שמתר לעבר עד מתנים. מכאן ואילך: "וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבר". דבר אחר: מי ברפים - שמתברכין והולכין, יכול לא יעברנו ברגל אבל יעברנו בסיחון? תלמוד לומר: "כי גאו המים מי שחוו", יכול לא יעברנו בסחו אבל יעברנו בספינה קטנה? תלמוד לומר: "כי גאו המים מי שחוו" - מלשט. יכול לא יעברנו בספינה קטנה, אבל יעברנו בספינה

גדולה? תלמוד לומר (ישעיה לג, כא): "בל תלך בו אני שיט". יכול לא יעברנו בספינה גדולה אבל יעברנו בבורני גדולה? תלמוד לומר: "וצי אדיר לא יעברנו". ואומר (זכריה יד, ח): "והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים" וגו'. יכול יתערכו בם מעינות אחרים? תלמוד לומר (זכריה יג, א): "ביום ההוא יהיה מקור נפתח" וגו' - מקום אחד - "לחטאת ולנדה". ולאן הולכין? לים הגדול, ולימה של טבריא, ולימה של סדום - כדי לרפאות את מימן שנאמר (יחזקאל מז, ח): "ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה ויורדו על הערבה ויבאו הימה אל הימה" וגו'. המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה - זה ימה של סדום. "ויורדו על הערבה" - זה ימה של טבריא. ויבאו הימה אל הימה המוצאים ונרפאו המים - זה הים הגדול. ואומר (יחזקאל מז, ט): "והיה כל נפש חיה אשר ישרך אל כל אשר יבוא שם נחלים יחיה והיה הדגה רבה מאד כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל". ואומר (שם, שם יא): "והיה ועמדו עליו דוגים". ואומר: "בצאתו וגבאיו" וגו'. ואומר (שם, שם יא): "ועל הנחל יעלה על שפתו" וגו' - מלמד שכל מימי בראשית עתידין להיות יוצאין כמפי הפך הזה. וכך היתה הבאר שהיתה עם ישראל במדבר דומה, לסלע מלא נקבים ככברה, מפרפרת ועולה כמפי הפך הזה, עולה עמהן להרים ויורדת עמהן לגאיות, מקום שישראל שורין - הוא שורה כנגדן, במקום גבוהה כנגד פתחו של אהל מועד, נשיאי ישראל באין וסובבין אותה במקלותיהן, ואומרים עליה את השירה (במדבר כא, יז): "עלי באר ענו לה, עלי באר". והמים מבעבעין ועולין כעמוד למעלה, וכל אחד ואחד מושך במקלו, איש לשבטו ואיש למשפחתו, שנאמר (במדבר כא, יח): "באר חפרוה שרים" וגו'. וגם היא סובבת את כל מחנה ישראל, ומשקה את כל הישימון, שנאמר (במדבר כא, כ): "ונשקפה על פני הישימון"

והיא נעשה נחלים, שנאמר (תהלים עח, כ) :
 "ונחלים ישטפו". הן יושבין באיספקאות,
 ובאין זה אצל זה, שנאמר (תהלים קה, מא) :
 "הלכו בציות נהר". העולה דרך ימין - עולה
 דרך ימין. העולה דרך שמאל - עולה דרך
 שמאל. כן העמוד של מים - מתמצין אליו
 והוא נעשית נחל גדול, והולכין לים הגדול,
 ומביאין מהן כל חמדת העולם, שנאמר
 (דברים ב, ז) : "זה ארבעים שנה ה' אלהיך
 עמך לא חסרת דבר".

ד. שני ספלים של כסף היו בראש המזבח :
 אחד של מים ואחד של יין, מזרחי של יין
 מערבי של מים, ודרך הרגילה של יין
 למזרחו, ערה של מים בתוך של יין, או של
 יין בתוך של מים - יצא. רבי יהודה אומר :
 של סיד היו, אלא שמשחרין מפני היין,
 ומגקבין כמין שני חוטמין דקין, שבהן
 יורדין לשיתין ונבלעין בתוכו, שנאמר
 (במדבר כח, ז) : "בקדש הסך נסך" - שעשה
 לו מקום שיבלע בקדשה. רבי יוסי אומר :
 שיתין מחוללין ויורדין עד התהום, ונבראו
 מששת ימי בראשית, ועליהן כרה דוד ששה
 עשר אלף אמה, שנאמר (ישעיה ה, א-ב) :
 אשירה נא לידי שירת דודי לכרמו וגו',
 ויעזקהו ויסקלהו כו', ויך מגדל בתוכו - זה
 היכל. יקב חצב בו - זה מזבח. וגם יקב -
 אלו השיתין. רבי אלעזר בן רבי צדוק
 אומר : לול קטן היה בין כבש ולמזבח,
 במערכו של כבש. אחת לשבעים שנה -
 פרחי כהונה יורדין לשם ומלקטין משם יין
 קרוש, שדומה לעגולי דבלה, ובאין
 ושורפין אותו בקדשה, שנאמר (במדבר כח,
 ז) : "בקדש הסך נסך שכר לה"; כשם
 שנסוכו בקדשה - כך שרפתו בקדשה.

ה. מאימתי מנסכין אותן עם איברי התמיד ?
 מעשה בצדוקי אחד שנסך על גבי רגליו,
 ורגמיהו כל העם באתרוגיהן, ואותו היום
 נפגמה קרן המזבח, ובטלה עבודה, והביאו
 בול של מלח וסתמוהו, לא מפני שהכשר
 לעבודה, אלא מפני שלא יראה מזבח פגום,
 שכל מזבח, שאין לו, לא כבש, ולא יסוד,

ולא רבוע - פסול. רבי יוסי ברבי יהודה
 אומר : אף הסוכב.

ו. נסוף המים - כל שבעה. רבי יהודה אומר :
 כל שמנה, אלא שרבי יהודה אומר בלוג
 היה מנסך כל שמנה. וחכמים אומרים :
 שלשה לוגין. נמצאת אומר : המרבה במים
 - ממעט בימים, והמרבה בימים - ממעט
 במים.

ז. מי החג - חייבין עליהן : משום לן, יוצא
 וטמא. לפיכך, אם לנו או שיצאו, או
 שנטמאו - יוצא לבית השרפה. אבל חבית
 וצלוחית עצמן - מועלין בהן, מפני שגופן
 הקדש. רבי מאיר אומר משום רבי עקיבא :
 מפני מה אמרה תורה הביאו עמר בפסח ?
 מפני שהפסח זמן תבואה היא. אמר הקדוש
 ברוך הוא : הקריבו לפני עמר בפסח, כדי
 שתתברך לכם תבואה שבשדות. ומפני מה
 אמרה תורה : הביאו שתי הלחם בעצרת ?
 מפני שעצרת זמן פרות האילן הוא. אמר
 הקדוש ברוך הוא : הקריבו לפני שתי
 הלחם בעצרת, כדי שיתברכו לכם פרות
 האילן. ומפני מה אמרה תורה : ינסכו מים
 לפני בחג ? כדי שיתברכו לכם גשמי שנה.
 ואומר (זכריה יד, יז-יח) : והיה אשר לא
 יעלה מאת משפחות הארץ אל ירושלם
 להשתחות למלך ה' צבאות ולא עליהם
 יהיה הגשם ; ואם משפחת מצרים לא תעלה
 ולא באה ולא עליהם.

מסכת סכה פרק רביעי

א. בראשונה היו נשים מבפנים ואנשים
 מבחוץ, והיו באין לידי קלות ראש, התקינו,
 שיהו נשים יושבות מבחוץ ואנשים
 מבפנים, ועשו גזוזטראות בעזרה, כנגד
 שלש רוחות, ועדין היו באין לידי קלות
 ראש, התקינו, שיהיו נשים יושבות
 מלמעלה ואנשים מלמטה.

ב. חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין
 לפניהם באבוקות, והיו אומרים דברי
 תשבחות. מה היו אומרים ? אשרי מי שלא
 חטא ! וכל מי שחטא - ימחל לו. ויש מהן

זקנים של סנהדרין גדולה, כל אחת ואחת אינה פחותה מעשרים ואחד רבוא פכרי זהב, ובמה של עץ באמצעותה, וחזן הכנסת עומד עליה, והסודרין בידו, וכיון שהגיע לענות "אמן", הלה מניף בסודר, וכל העם עונים "אמן". ולא היו יושבין מערבין, אלא זהבים בפני עצמן, וכספים בפני עצמן, ונפחים בפני עצמן, טרסיים בפני עצמן, וגרדיים בפני עצמן, וכשעני נכנס לשם - היה מכיר בעלי אמנותו ונפנה לשם, ומשם פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו.

ה. ולוים בכנורות, ונבלים וכל כלי שיר, מהן אומרים (תהלים קלד, א): "שיר המעלות הנה ברכו" וגו'. ומהן היה שהיו אומרים (שם, שם ב): "שאו ידיכם קדש" וגו'. וכשנפטרו זה מזה, היו אומרים (שם, שם ג): "ברכה ה' מציון וגו', וראה בני" וגו'. שתי חצוצרות בידם, קרא הגבר, תקעו והריעו ותקעו, הגיעו לשער המים, תקעו והריעו ותקעו. רבי יהודה אומר: אין פחות משבע, ולא יותר על עשרה. שלש לפתיחת שערים. האומר על פתיחתן - אינו אומר על נעילתן. האומר על נעילתן - אינו אומר על פתיחתן. שלש למעלה העשירית. האומר למעלה עשירית - אינו אומר על גבי המזבח, האומר על גבי המזבח - אינו אומר למעלה עשירית.

ו. שלש להבטיל את העם מן המלאכה, כיצד? חזן הכנסת נוטל חצוצרת, ועולה לראש הגג גבוה שבעיר, התחיל לתקוע תקיעה ראשונה, הסמוכין לעיר בטלין. הסמוכין לתחום מתכנסין ובאין לתוך התחום, ולא היו נכנסין מיד, אלא ממתנין עד שיבואו כלן ויתכנסו כלן בבת אחת, ועדין חגיות פתוחין ותריסין מנחין, התחיל לתקוע תקיעה שניה, נסתלקו התריסין וננעלו החגיות, ועדין חמין על גבי הכירה וקדרות מנחות על גבי כירה. התחיל לתקוע תקיעה שלישית - סלק המסלק, והטמין

שהיו אומרים: אשרי ילדותנו שלא בישא את זקנותנו, אלו חסידים ואנשי מעשה. ויש מהן שהיו אומרים: אשרי זקנותנו שכפרה על ילדותנו, אלו בעלי תשובה. אלו ואלו אומרים: אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא - ישוב וימחל לו. אמרו עליו על הלל הזקן, כשהיה שמח בשמחת בית השואבה, אמר כן: אם אני כאן - הכל כאן, ואם אין אני כאן - מי כאן? הוא היה אומר: למקום שאני אוהב - שם רגלי מוליכות אותי, אם תבוא לביתי - אני אבא אל ביתך. אם אתה לא תבא אל ביתי - לא אבוא אל ביתך. הלל הזקן אומר: למקום שלבי אוהב - לשם רגלי מוליכות אותי. אם אתה תבא לביתי - אני אבא לביתך, אם אתה לא תבא לביתי - אני לא אבא לביתך, שנאמר (שמות כ, כא): "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיו".

ג. אמרו עליו על רבי שמעון בן גמליאל, כשהיה שמח בשמחת בית השואבה, היה נוטל שמונה אבוקות של אור, וזורק אותן, ואין נוגעות זו בזו, וכשהוא משתחוה, נועץ שני גודליו בארץ, ושוחה ונושק את הרצפה וזוקף, ואין כל בריה יכולה לעשות כן. אמר רבי עקיבא בן חנניא: כשהיינו שמחים בשמחת בית השואבה - לא ראינו שנה בעיינו, כיצד? שעה ראשונה, תמיד של שחר, משם לתפלה, משם לקרבן מוסף, משם לבית המדרש, משם לאכילה ושתייה, משם לתפלת המנחה, משם לתמיד של בין הערבים, מכאן ואילך לשמחת בית השואבה.

ד. רבי יהודה אומר: כל מי שלא ראה דינפלוסטיני של אלכסנדריא של מצרים - לא ראה כבודן של ישראל. אמרו: כמין בסילקין² גדולה היה, סטיו לפניו מסטיו, פעמים שהיה בה ששים רבוא על ששים רבוא, כפלים פיוצאי מצרים. והיו בה קתדראות של זהב, כנגד שבעים ואחד

² פלטריין.

¹ אולם ואכסדרה כפולה.

מוציאין שתיים שתיים, אלא אחד אחד בכל בלבד, במה דברים אמורים? בכריא, אבל בחולה, אפלו שנים מוציאין, והיחידים מוציאין שתיים, ואין מונין להן אלא אחת.

י. רבי יהודה אומר: לא היה פיס למתה אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמו: 'זכה עמי במתה'. יום-טוב אחרון של חג: פיס לעצמו, זמן לעצמו, רגל לעצמו, קרבן לעצמו, שיר לעצמו, ברכה לעצמו, שנאמר (מלכים-א ח, טו): "ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך", יכול לא היה טעונין לינה? תלמוד לומר (דברי הימים-ב ז, י): "וביום עשרים ושלשה לחדש השביעי שלח את העם לאהליהם". הא כיצד? נפטר מבעוד יום והשכימו והלכו להם.

יא. התמידין, והנדרים, והנדבות, והבכורות, והמעשרות, ומוספי שבת, חטאת הצבור, ועולותיהן, ועולות חובה של יחיד - עבודתן ואכילתן במשמר הקבוע. שתי הלחם - עבודתן ואכילתן בכל המשמרות, מפני שהן באין חובת הרגל. לחם הפנים - עבודתן במשמר הקבוע, ואכילתו בכל המשמרות. כיצד הוא עושה? נותן חצי חלה לכל משמר ומשמר, והן מתחלקין ביניהן. רבי יהודה אומר: המחלק עומד על הרבד שבאולם, מפריש ומניח, מפריש ומניח, וכל אחד ואחד בא ונוטל חלקו, ולבעלי מומין שבכהונה - מוציאין להם חלקם בחוץ, מפני שאין יכולין להכנס בין האולם ולמזבח.

יב. משמר היוצא - מקריב תמיד של שחר ומוספין, הנכנס - מקריב תמיד של בין הערבים. ובזיכין - ארבעה כהנים היו נכנסים, שנים ממשמר זו ושנים ממשמר זו. ולחם הפנים - מפני מה משמר הנכנס חולק בצפון? מפני שקרוב לעבודה! עשרים וארבע טבעות היו שם, כנגד עשרים וארבע משמרות כהונה, עשרים וארבע חלונות היו שם כנגד עשרים וארבע משמרות כהונה.

המטמין, והדליק המדליק, ושוהה כדי צלית דג קטן, או כדי להדביק פת בתנור.

ז. שלש להבדיל בין קדש לחול, כיצד? חזן הכנסת נוטל חצוצרת, ועולה לגג גבוה שבעיר, נוטל לקרות, מעבירין ממנו תבשיל מעל גבי הכירה, וטומנין לו מיחם, ומדליקין לו את הנו, גמר מלקרות, אפלו מיחם בידו - אין טומנו, אלא מניחו על הארץ. אמר רבי יוסי בן רבי חנינא: שמעתי, שאם בא להדליק אחר שש תקיעות - מדליק, שהרי נתנו חכמים שעור לחזן בית הכנסת להוליך שופרו לביתו. אמר לו: אם כן, נתת דבריך לשעורין! אלא מקום צנוע יש לו לחזן בית הכנסת בראש הגג, ששם מניח שופרו, לפי שאין מטלטלין לא את השופרות ולא את החצוצרות.

ח. יום-טוב שחל להיות בערב שבת - תוקעין ולא מבדילין, מוצאי שבת - מבדילין ולא תוקעין, יום הכפורים שחל להיות ערב שבת - לא היו תוקעין. ובמוצאי שבת - לא היו מבדילין, כיצד תוקעין? תוקע פשוטה ואינו מריע, החליל דוחה את השבת בתחלתו; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. וחכמים אומרים אף יום-טוב אינו דוחה.

ט. כל המשמרות שונות ומשלשות בפרים, חוץ משתיים אחרונות, ששונות ולא משלשות. רבי אלעזר בן פרטא ורבי אליעזר בן יעקב אמרו: לא היה פיס לחלבי שעיר, אלא מי שמעלה אברי הכבש הוא מעלה את חלבי שעיר. אבא יוסי בן חנן אומר: לא היה פיס אלא לראשי משמרות, ושאר כל משמרות חוזרות חלילה. רבי אליעזר בן אנטיגנוס אומר: לא היה פיס אלא ליום-טוב הראשון של חג בלבד, ושאר כל ימי החג חוזרות חלילה. כיצד מפייסין? נכנסין ללשפת הגזית, וכמין בסילקי גדולה היתה, פיס במזרחה, וזקן יושב במערבה, והכהנים מוקפין ועומדין כמין כוליא, והממנה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהם, ויודעין שממנו פיס מתחיל. ולא היו

תוספתא

השלים

בכזית. איזהו שאור? המחמץ את אחרים. איזהו חמץ? המתחמץ מאחרים. מאימתי קרוי שאור? משיפסל מאכילת כלב. אפר שהסיקו ביום-טוב - אין מכסין בו ביום-טוב, לפי שאינו מן המוכן. היתה לו עפר בתוך ביתו להטיח בו גגו, סיד לסוד בו ביתו - אין מכסין בו.

ד. רבי יוסי אומר: כוי אין שוחטין אותו ביום-טוב מפני שהוא ספק, ואם שחטו - אין מכסין את דמו, מקל וחמר ממילה. אמר רבי יוסי: ומה מילה שנדאה דוחה שבת, אין ספקה דוחה את יום-טוב, כסוי הדם שאין ודאו דוחה שבת - אינו דין שאין ספקה דוחה את יום-טוב? אמרו לו: תקיעת שופר שבגבולין תוכיח! שאין ודאה דוחה שבת, אפלו הכי ספקן דוחה את יום-טוב, הן יוכיחו לכסוי הדם, שאף על פי שאין ודאו דוחה את השבת - שיהא ספקו דוחה את יום-טוב. השיב רבי אליעזר בנו של רבי אלעזר הקפר ברבי תשובה: מה למילה, שכן אינה נוהגת בלילי ימים טובים, תאמר בכסוי שנוהג בלילי יום-טוב? אמר רבי אבא: זה אחד מן הדברים שאמר רבי חייא - אין לי עליהם תשובה, והשיב רבי אלעזר הקפר ברבי תשובה.

ה. אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים בית שמאי ובית הלל שמוליכין את הסלם משוכך לשוכך, לא נחלקו, אלא להחזיר, שפית שמאי אומרים: אין מחזירין, ובית הלל אומרים: אף מחזירין. רבי יהודה אומר, עזריה אומר: מטלטלין את הסלם. במה דברים אמורים? בסלם של שוכך, אבל בסלם של עליה - דברי הכל אסור לטלטל, אפלו בעליה. רבי דוסא אומר: מטהו מחלון לחלון. אחרים אומרים משום רבי דוסא: אף מדדין בו.

ו. רבי שמעון אומר: בית שמאי אומרים: לא יטול אדם גזל עד שיקשר. ובית הלל אומרים: עד שינענע, והמקשרין והמנוענעין, בבורות ובבתיים ובשיחין ובמערות - מתרין. ובאילנות - אסורים.

יג. בלגה - לעולם חולקת בדרום וטבעתה קבועה, וחלונה סתומה, מפני מרים בת בלגה, שהמירה דתה ונשאת לסרדיוט - אחד ממלכי נכרים, וכשנכנסו נכרים להיכל, היתה מבועטת על גבי המזבח ואמרה: לוקיס! לוקיס! אתה החרבת ממונם של ישראל, ולא עמדת להם בעת צרתם. ויש אומרים: משמרתו שוהה לבוא, ונכנס ישב אחיו עמו, ושמש תחתיו, אף על פי ששכני רעים לא נשתכרו, שכני בלגה נשתכרו! והלךך, לעולם חולקת בדרום וישב אחריו בצפון.

מסכת יום-טוב (ביצה) פרק ראשון

א. ביצה שנולדה ביום-טוב, אחרים אומרים משום רבי אליעזר: תאכל היא ואמה. נולדה בשבת - תאכל ביום-טוב, נולדה ביום-טוב - תאכל בשבת. רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר: עדין היא מחלקת, שפית שמאי אומרים: תאכל, ובית הלל אומרים: לא תאכל. כשם שאסורה לאכל - כך אסורה לטלטל, וספקה אסורה. וכשם שספקה אסורה - כך כל ספק מוכן אסור. נתערבו במאה - פלן אסורות. אפרוח שנולד ביום-טוב - מתר. עגל שנולד ביום-טוב - מתר. זה מוכן אגב אמו, וזה מתיר עצמו בקדרה. אפרוח שנולד ביום-טוב - מתר לשחטו ביום-טוב, מפני שהוא מתיר את עצמו.

ב. השוחט את התרנגולת, ומצא בה ביצים גמורות - הרי אלו מתרות לאכלן ביום-טוב. ביצה שיצאה רבה מערב יום-טוב - מתרת לאכלה ביום-טוב. נולדה בשבת - תאכל ביום-טוב, ביום-טוב - תאכל בשבת. רבי יהודה אומר בשם רבי אליעזר: עדין מחלקת במקומה, כשם שאסורה לאכל - כך אסורה לטלטל, כשם שספקה אסור - כך ספק מוכן אסור, נתערבה במאה - כלם אסורות.

ג. בית שמאי אומרים: שאור בכזית וחמץ בככותבת. ובית הלל אומרים: זה וזה

משום שְׁמָא יַעֲלָה וַיִּתְלַשׁ. וְהַמְקַשְׂרִין וְהַמְנוּעֲנֵעִין, בְּכָל מְקוֹם – אֲסוּרִין מִשׁוּם גְּזוּל.

ז. זמן בתוך הקן ומצא לפניה – אסורין. על פתחה – מתרין. אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים בית שמאי ובית הלל, על שהזמינן בתוך הקן ומצא לפני הקן שהן אסורין. במה דברים אמורים? ביוני שובך ויוני עליה, וצפרים שקננו בטפיחים ובכירה, אבל ארזין, ותרגולין, ויוני הרדסיאות, ותייה שקננה בפרדס – מתרין ואין צריכין זמון, מפני שהן ברשות אדם. וצפור דרור – צריכה לקשר בכנפיה שלא תחליף באמה. ושויס, שאם קצב עליו בשר – שאסור לטלטלו. ושויין, שאין מולחין עליו בשר ביום-טוב, אבל מולחין עליו בשר לצלי. ותייה שקננה בפרדס – צריכה זמון, מפני שאינה ברשות אדם.

ח. אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים בית שמאי ובית הלל, שמסלקין את התרסין ביום-טוב. לא נחלקו, אלא להחזיר, שבית שמאי ואמרים: אין מחזירין, ובית הלל ואמרים: מחזירין; במה דברים אמורים? בשיש להם ציר, אבל אין להם ציר, דברי הכל: מתר. דלת שיש לה ציר – פותחין ונועלים בה ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת.

ט. אמר רבי שמעון בן גמליאל: מודים בית שמאי ובית הלל, שמוליכין כלים מלאים לצרף, וריקנין למלאותן, על מה נחלקו? על ריקנים שלא לצרף, שבית שמאי אסרין, ובית הלל מתירין. יוצא אדם במפתח שבאצבעו לרשות הרבים, ואינו חושש. דלת שיש לה ציר – פותחין ונועלין בה בשבת, ואין צריך לומר ביום-טוב. נשבר צירה – אין פותחין ואין נועלין בה ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת.

י. אמר רבי יהודה: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל, על מתנות שמוליכין כשהורמו מערב יום-טוב עם המתנות שהורמו ביום-טוב מהיום. על מה נחלקו? להוליכם בפני

עצמן, שבית שמאי אומרים: אין מוליכין, ובית הלל אומרים: מוליכין. וכך היו בית שמאי דנין: חלה ומתנות מתנה לכהן, ותרומה מתנה לכהן, כשם שאין מוליכין את התרומה – כך אין מוליכין את המתנות. אמרו להם בית הלל: לא! אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה, תאמרו במתנות שזכאי בהרמתן? אמר רבי יוסי: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המתנות שמוליכין, לא נחלקו אלא על התרומה, שבית שמאי אומרים: אין מוליכין, ובית הלל אומרים: מוליכין. וכך היו בית הלל דנין: חלה ומתנות מתנה לכהן, ותרומה מתנה לכהן, כשם שמוליכין את המתנות – כך מוליכין את התרומה, אמרו להם בית שמאי: לא! אם אמרתם במתנות שזכאי בנייהרמתן, תאמרו בתרומה שאינו זכאי בהרמתה? אחרים אומרים: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על התרומה שאין מוליכין, לא נחלקו אלא על המתנות, שבית שמאי אומרים: אין מוליכין, ובית הלל אומרים: מוליכין.

יא. הלש עסה ביום-טוב, בין טמאה בין טהורה – מתר לטלטלה, ומתר להפריש ממנה חלה. לשה מערב יום-טוב, ושכח ולא הפריש ממנה חלה – אסור לטלטלה, ואסור להפריש ממנה חלה.

יב. אמר רבי מאיר: מודים בית שמאי ובית הלל, שהתבלין נדוכין במדוך של עץ ומלח עמקו, על מה נחלקו? על המלח בפני עצמו, שבית שמאי אומרים: בפך ובעץ פרוז לצלי, ובית הלל אומרים: לכל דבר. והפלפלין – הרי הן כתבלין. בית שמאי אומרים: מוליכין תבלין ומדוך אצל מדוכה, ולא מדוכה אצלן. ובית הלל אומרים: מוליכין זה אצל זה, וזה אצל זה, ואין חוששין.

יג. בית שמאי אומרים: מוליכין סכין וטבח אצל בהמה, ולא בהמה אצלו. ובית הלל אומרים: מוליכין זה אצל זה, וזה אצל זה

לדיות. שְׁעוּרִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִן לְבַהֲמָה. אֵין עוֹשִׂין טִיסְנִי, וְאֵין כּוֹתְשִׁין בְּמִכְתָּשֶׁת בְּיוֹם-טוֹב, וְאֵין כּוֹתְשִׁין אֶת הַמֶּלַח בְּמִדּוּךְ שֶׁל עֵץ, אֲבָל מְרַסֵּק הוּא בִיד שֶׁל סִכּוּן וּבְעֵץ הַפְּרוּר וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין מוֹלִיכִין טֶבַח וְסִכּוּן אֶצֶל בְּהֵמָה, וְלֹא בְּהֵמָה אֶצֶל טֶבַח וְסִכּוּן. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: מוֹלִיכִין זֶה אֶצֶל זֶה. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין מוֹלִיכִין תְּבַלִּין וּמְדוּךְ אֶצֶל מְדוּכָה, וְלֹא מְדוּכָה אֶצֶל תְּבַלִּין וּמְדוּךְ. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: מוֹלִיכִין זֶה אֶצֶל זֶה וְאֵין חוֹשֵׁשִׁין.

מִסְכֵּת יוֹם-טוֹב (בִּיצָה) פֶּרֶק שְׁנִי

א. יוֹם-טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, אֵין מְעַרְבִין, לֹא עֲרוֹבֵי תַחֲמוּמִין וְלֹא עֲרוֹבֵי חֲצוֹת. רַבֵּי אוֹמַר: מְעַרְבִין עֲרוֹבֵי חֲצוֹת, אֲבָל לֹא עֲרוֹבֵי תַחֲמוּמִין, מִפְּנֵי שֶׁאַתָּה אוֹסְרוֹ בְּדִבְרֵי הָאֱסוּר לוֹ, וְאֵי אַתָּה אוֹסְרוֹ בְּדִבְרֵי הַמִּתְּרָ לוֹ. מְעַרְבִין בַּפֶּת לַשַּׁבָּת, וּבַתְּבַשִּׁיל לְיוֹם-טוֹב. תְּבַשִּׁיל שְׁאֵמְרוֹ, אֶפְלוֹ צְלִי, אֶפְלוֹ כְּבוּשׁ, אֶפְלוֹ שְׁלוּק וּמִבְשָׁל, אֶפְלוֹ קוֹלִיִּיס הָאֵיסְפִּינִין שֶׁנִּתְּנוּ עֲלֵיו חֲמִין מְעַרְבֵי יוֹם-טוֹב, תַּחֲלֹתוֹ וְסוּפוֹ - אֵין לוֹ שְׁעוֹר.

ב. הַעוֹשֶׂה תְּבַשִּׁיל מְעַרְבֵי יוֹם-טוֹב - הֲרִי זֶה אוֹפֵה וּמִבְשָׁל עֲלֵיו לַשַּׁבָּת, וּמְטַמֵּן עֲלֵיו אֶת הַחֲמִין, וְרִשְׁאֵי לְאוֹכְלוֹ מִבְּעוֹד יוֹם, וְרִשְׁאֵי לִתְנוּ בְּמַתְנָה. אֲכָלוּ - רִשְׁאֵין בְּנֵי חֲצַר לַעֲשׂוֹת תְּבַשִּׁיל, וְלֶאֱפֹת וּלְבַשָּׁל עֲלֵיו לַשַּׁבָּת, וְרִשְׁאֵין לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁתוּף לְמִבּוּי. הֲרִי שֶׁשָּׁכַח וְלֹא עָרַב, אַחֲרֵים שֶׁעָרְבוּ מִתְּרִים לַעֲשׂוֹת לוֹ, הוּא עֲצָמוֹ שֶׁשָּׁכַח וְלֹא עָרַב - מִתֵּר לְמִלְאוֹת לוֹ חֲבִית שֶׁל מַיִם, וְלִהְדָּלִיק לוֹ אֶת הַנֵּר.

ג. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר: מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל שְׁנֵי תְּבַשִּׁילִין שֶׁצָּרִיךְ, עַל מַה נִּחְלָקוּ? עַל הַדָּג וּבִיצָה שֶׁעֲלִיו,

וְאֵין חוֹשֵׁשִׁין. אֵין עוֹשִׂין טִיסְנִי³, וְאֵין כּוֹתְשִׁין בְּמִכְתָּשֶׁת בְּיוֹם-טוֹב, וְאֵין כּוֹתְשִׁין אֶת הַמֶּלַח בְּמִדּוּךְ שֶׁל עֵץ, אֲבָל מְרַסֵּק הוּא בִיד שֶׁל סִכּוּן, וּבְעֵץ הַפְּרוּר, וְאֵין חוֹשֵׁשׁ. אֵין מְרַסְקִין דְּבַלָּה וּגְרוּגְרוֹת וְחֲרוֹבִין לְפְנֵי הַזְּקֵנִים בַּשַּׁבָּת, אֲבָל מְרַסֵּק הוּא בִיד שֶׁל סִכּוּן וּבְעֵץ הַפְּרוּר וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. הַמוֹלֵל מְלִילוֹת מְעַרְבֵי שַׁבָּת - מִנְּפַח מִיד לִיד וְאוֹכֵל, אֲבָל לֹא בְקִנּוּן וּבַתְּמַחוּי. הַמוֹלֵל מְלִילוֹת מְעַרְבֵי יוֹם-טוֹב - לְמַחֵר מִנְּפַח עַל יַד עַל יַד וְאוֹכֵל, אֶפְלוֹ בְקִנּוּן, אֶפְלוֹ בַתְּמַחוּי, אֲבָל לֹא בַשְּׁבֵלָא וְלֹא בְנִפְהָ וְלֹא בַפְּכֵרָה כְּדִרְךָ שְׁעוֹשֶׂה בַחֹל. הַמוֹלֵל מְלִילוֹת בַּשַּׁבָּת - מִנְּפַח עַל יַד עַל יַד וְאוֹכֵל, אֲבָל לֹא בְקִנּוּן וְלֹא בַתְּמַחוּי.

ד. הַבוֹרֵר קִטְנִית בְּיוֹם-טוֹב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אִם הָיוּ צְרוּרוֹת מְרַבִּין עַל הָאוֹכְלִין - בוֹרֵר אֶת הָאוֹכְלִין, וּמְנִיחַ אֶת הַפְּסֻלָּת. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: בוֹרֵר אֵיזָה מִזֶּהן שִׁירְצָה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: לֹא נִחְלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל, שֶׁהַתְּבַלִּין נְדוּכִין כְּדִרְכָן וּמִלַּח עִמָּהֶם בְּמִדּוּךְ שֶׁל עֵץ, לֹא נִחְלָקוּ אֲלֵא לְדוֹכֵן בְּפְנֵי עֲצָמָן, שְׁבֵית שְׁמַאי אוֹמְרִים: מִלַּח בַּפֶּךָ וּבְעֵץ הַפְּרוּר לְצִלֵי אֲבָל לֹא לְקִדְרָה. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: לְכָל דָּבָר. וְהַפְּלִילִין - הֲרִי הֵן כְּתַבְלִין. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק: שֶׁל בֵּית רַבִּין גְּמִיאֵל הָיוּ מְבִיאִין דְּלִי מְלֵא עֲדָשִׁים, וְהָיוּ נִצּוֹפִין עֲלֵיו מַיִם, וְנִמְצָא אֲכָל מִלְמַטָּה וּפְסֻלַּת מִלְמַעְלָה. וְרַבִּי יְהוּדָה מִתֵּיר בַּשַּׁחַר וְאוֹסֵר בַּלָּבָן, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ בִּיצַת הַגִּיר⁴. רַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר בַּשַּׁחַר, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ לַצַּחְצָחוֹ.

טו. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: מוֹלִיכִין מִנְּעֵל שַׁחַר וְלֹא מִנְּעֵל לְבָן, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ אוֹמֵן. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמַר: מְשַׁלְחִין חֲטִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֵאֲכָל עֲסִיסוֹת. פּוֹל, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֵאֲכָל

⁴ גיר - מִיּוֹן קֶרְקַע הַמְּשֻׁחָר (רִשְׁיִי בִיצָה טו ע"א).

³ הֵינוּ שְׁכּוֹתֵשׁ אֶת הַחֲפָטָה עַד שֶׁנִּחְלָקְתָּ לְאַרְבַּעָה, וְלָפִי שְׁכִבְתִּישָׁה זֹו הִיא טֵרַח גְּדוֹל - אֵין עוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּיוֹם-טוֹב אֶפְלוֹ בְּמִכְתָּשֶׁת קִטְנָה.

ו. כלים שְׁנַטְמָאוּ בָּאב הַטְמָאָה - אין מטבילין אותו ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת. בולד הַטְמָאָה - מטבילין אותו בשבת, ואין צריך לומר ביום-טוב. אָבֵל מְמַלָּא הוּא כּוֹס דְּלֵי, כּוֹס וְקִיתוֹן, לְשִׁתוֹת, וְחוֹשֵׁב עֲלֵיהֶן וּמְטַבִּילֵן וְטוֹבֵל כְּדָרְכוּ, מְטַמְּאָה חֲמוּרָה, ואין צריך לומר מְטַמְּאָה קֵלָה.

ז. אין משתטפין בחמין שהוחמו ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת, אָבֵל רוּחֵץ הוּא פְּנִיו יָדָיו וְרַגְלָיו בְּחֻמִּין שֶׁהוּחְמוּ מֵעֶרֶב שַׁבַּת - בשבת, ואין צריך לומר בחמין שהוחמו מערב יום-טוב - ביום-טוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: טרקלין שהסיקה מערב יום-טוב - מטיל בה ביום-טוב. לא הסיקה מערב יום-טוב - לא יטיל בה ביום-טוב. עושין כל צרכי מילה, דברים שאין עושין לה בשבת - עושין לה ביום-טוב. שוחקין לה כמון, וטורפין לה יין ושמן. רבן שמעון בן גמליאל אומר: ובלבד שלא יקרע לה סמרטוטין בתחלה. מרגילין ביום-טוב ואין מרגילין בחול, בככור ובפסולי המקדשין.

ח. של בית רבן גמליאל לא היו זוקפין את המנורה ביום-טוב. ומעשה ברבן גמליאל וזקנים, שהיו מסבין ברומי, ונפלה מנורה בלילי יום-טוב, ועמד רבי עקיבה וזקפה. אָמַר לִיה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל: עֲקִיבָה! מַה לָּךְ, אֲתָה מְכַנֵּס רֵאשֶׁף בֵּין הַמַּחְלָקֶת? אָמַר לוֹ: לְמַדְתָּנוּ רַבֵּנוּ - "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת", אִף עַל פִּי שֵׁאתָה אוֹסֵר וְהֵן מַתִּירִין, הֲלֹכָה כְּדַבְרֵי הַמְּרַבִּין! רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבֵּן גַּמְלִיאֵל: מְטַלְטִין אֶת הַמְּנוֹרָה בְּיוֹם-טוֹב, אָבֵל אֵין זוֹקֶפִין אוֹתָהּ.

ט. של בית רבן גמליאל היו מכבדין בין המטות. אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי צְדוֹק: פְּעָמִים הִרְבֵּה אֶכְלָנוּ בְּבֵית רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, וְלֹא רָאִינוּ שֶׁהֵן מְכַבְּדִין בֵּין הַמַּטּוֹת! אֱלֹא סְדִינֵין הָיוּ פּוֹרְסִין מֵעֶרֶב יוֹם-טוֹב, כְּשֶׁאוֹרְחִין בָּאֵין

שְׁבִית שְׂמָאֵי אוֹמְרִים: תְּבַשִּׁיל אַחַד. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: שְׁנֵי תְּבַשִּׁילִין. וּמוֹדִים, שְׂאֵם בִּשְׁל שְׁנֵי מִינֵין בְּקִדְרָה, או שְׂפָרֶפֶר בִּיצָה עַל גְּבֵי הַדָּג, או שְׂרֶסֶק קְפֻלוֹטוֹת תַּחַת הַדָּג - שֶׁהֵן שְׁנֵי תְּבַשִּׁילִין. אֵין אוֹפִין מִיוֹם-טוֹב לְמוֹצָאֵי יוֹם-טוֹב, אָבֵל מְמַלָּאָה אִשָּׁה כָּל הַקִּדְרָה בְּשׂוֹר, אֶפְלוּ לֹא תֹאכַל מִמֶּנָּה אֱלֹא דָּבָר מְעֻט, וּמְמַלָּא לוֹ מִחֵם מַיִם, אֶפְלוּ לֹא שִׁתָּה הַיִּמְנוּ אֱלֹא כּוֹס אַחַד. אָבֵל הָאוֹפָה - אֵינוּ אוֹפָה אֱלֹא כְּדִי צָרְכוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: מְמַלָּאָה אִשָּׁה כָּל הַתְּנֹור פֶּת, מִפְּנֵי שֶׁהַפֶּת נֶאֱפָה יָפָה בְּזִמְן שֶׁהַתְּנֹור מְלֹא.

ד. אין עושין, לא לאכילת כותי, ולא לאכילת כלבים ביום-טוב. מעשה בשמעון בן התימני, שלא בא בלילי יום-טוב לבית המדרש. בשחרית מצאו רבי יהודה בן בבא. אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מָה לֹא בָאתָ אִמָּשׁ לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ? אָמַר לוֹ מִצְוָה אַחַת אָרַע לִי וְעִשִּׂיתִיו, בְּלִשׁוֹת שֶׁל נְכָרִים נִכְנָסָה לְעִיר, וְהָיִינוּ מַתְּיָרָאִין שְׂמָא יִצְרִיבוּ אֶת בְּנֵי הָעִיר, עֲשִׂינוּ לָהֶם עֵגֶל, וְהֶאֱכִלְנוּם, וְהִשְׁקִינוּם, וּפְטָרְנוּם לְשִׁלוֹם. אָמַר לוֹ: תְּמַהֲנִי עֲלֶיךָ אִם לֹא יֵצֵא שְׂכָרְךָ בְּהַפְסָדְךָ, שֶׁהָרִי אִמְרָה תוֹרָה: "לֶכֶם" - וְלֹא לְכָלְבִים'.

ה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: מוֹדִים הָיוּ בֵּית שְׂמָאֵי וּבֵית הַלֵּל, שְׂאֵין כֶּהֵן טוֹבֵל לְתַרוּמָתוֹ בּוֹ בְּיוֹם. אָבֵל מְטַבִּילִין מִגֵּב לְגֵב וּמִחֲבוּרָה לְחֲבוּרָה בְּיוֹם-טוֹב. כִּיצַד מִגֵּב לְגֵב? הַרְוֵצָה לְעֵשׂוֹת גִּתּוֹ עַל גֵּב כֶּדוֹ, וּכְדוֹ עַל גֵּב גִּתּוֹ. כִּיצַד מִחֲבוּרָה לְחֲבוּרָה? רִצָּה שְׁלֹא לְעֵשׂוֹת עֵסְתוֹ עַל גֵּב כֶּדוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ - הָרִי זֶה מְטַבִּיל אֶת כָּלָיו, אֵין מְטַבִּילִין אֶת הַכָּלִי עַל גֵּב מִימּוֹ לְטַהֲרוֹ, ואֵין מְשִׁיקִין אֶת הַמַּיִם בְּכָלִי אֲכֹן לְטַהֲרוֹ, אָבֵל לֹא לְהַטְבִּילֵן.

מסכת יום-טוב (ביצה) פרק שלישי

א. ביכרין של חיה ועופות ושל דגים - אין צדין מהם ביום-טוב ואין נותנין לפניהן מזונות. אבל צדין מהן מערב יום-טוב, ונותנין לפניהם מזונות. רבן שמעון בן גמליאל, ולא ראינו שהיו מכניסין את המגמר במגופה, אלא ערסקאות של ברזל, היו מביאין ומעשנין אותן מערב יום-טוב, ופוקקין נקביהן, וכשאורחים נכנסין - פותחין את נקביהם, ונמצא הבית מתגמר מאליו. אמרו לו: אם כן, אף בשבת מתר לעשות כן.

ב. שוחטין מן הנגרים ביום-טוב, אבל לא מן המצודות, ולא מן המכמורות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שפרסוהו מערב יום-טוב, ובא ומצאו מקלקל, בידוע שמערב יום-טוב נצודו, ומת. בא ומצאן כמות שהוא - הדבר ידוע שביום-טוב נצודו, אסורין.

ג. אותו ובנו שנפלו לבור. רבי אליעזר אומר: מעלה את הראשון על מנת לשחטו, ושחטו, והשני - עושה לו פרנסה במקומו, כדי שלא ימות. רבי יהושע אומר: מעלה את הראשון על מנת לשחטו, ואין שחטו, ומערים ומעלה את השני על מנת לשחטו. רצה לשחט, רצה שלא לשחוט אחד מהן - הרשות בידו.

ד. בכור שנפל לבור. רבי שמעון אומר: אף על פי שמומו נכר מערב יום-טוב, ולא התירו ממחה - אין שוחטין אותו ביום-טוב, לפי שאינו מן המוכן. עושין פרנסה לנחיל של דבורים, בשביל שלא יכרוחו. אבל אין צדין אותן בתחלה ביום-טוב, כיצד? אין נמנין על הבהמה בתחלה ביום-טוב. לא יאמר אדם לחברו: "הריני עמך בסלע, הריני עמך בשנים", אלא אומר לו: "הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע". וחכמים אומרים: אין משגיחין בכף מאזנים כל עקר. אבל שוקל בידו ומניח. ואם היה טבח אומן, אל ישקל בידו, מפני שידו כמשקל, אבל חותף בכלי ונותן לזה ולזה.

ונכנסין - מסלק את הסדינין, ונמצא הבית מתכבד מאליו.

י. של בית רבן גמליאל היו מכניסין את המגמר במגופה. אמר רבי אלעזר בן רבי צדוק: פעמים הרבה אכלנו בבית רבן גמליאל, ולא ראינו שהיו מכניסין את המגמר במגופה, אלא ערסקאות של ברזל, היו מביאין ומעשנין אותן מערב יום-טוב, ופוקקין נקביהן, וכשאורחים נכנסין - פותחין את נקביהם, ונמצא הבית מתגמר מאליו. אמרו לו: אם כן, אף בשבת מתר לעשות כן.

יא. איזהו גדי מקלס? כלו צלי, ראשו וכרעיו וקרבו, בשל הימנו כל שהוא, שלק הימנו כל שהוא - אין זה גדי מקלס. עושין גדי מקלס ביום-טוב הראשון, וביום-טוב האחרון של חג. עגל מקלס ביום הראשון של פסח, אבל לא גדי מקלס. אמר רבי יוסי: תודוס איש רומי הנהיג את בני רומי לקח טלאים בלילי פסחים, ולעשותן מקולסין. אמרו לו: אף הוא קרוב להאכיל גדושים בחוץ, מפני שקורין אותן 'פסחים'.

יב. של בית רבן גמליאל היו שוחקין את הפלפלין ברחים שלהן. אמר רבי אלעזר בר צדוק: פעם אחת היה אבא מסב לפני רבן גמליאל, והביאו לפניו אנגריין ואכסגרוון, ועליהן פלפלין שחוקות, ומשך אבא את ידו מהן. אמרו לו: אל תחוש להן, מערב יום-טוב הן שחוקות! איזהו קרוד? אלו קטנים שעושין חבורה. קרצוף - אלו הן גדולים שאין עושין חבורה. רבי שמעון אומר: גזור אדם מטה פסא וספסל וקתדרא אצלו בשבת, ואין צריך לומר ביום-טוב. דלת הנגרות ומחצלת הנגרה, וקנקלא הנגרה - פותחין ונועלין בהם בשבת, ואין צריך לומר ביום-טוב.

ל'כשארצה אטל' – הרי זה מתר. אין מביאין עצים, לא בחבל, ולא בקפה, ולא במחצלת. אבל מביא במטפחת ובחיקו.

ח. אמר רבי שמעון בן גמליאל: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המכנסין שבקרפף שמביאין, ועל המפזרין שבשדה שאין מביאין. על מה נחלקו? על המפזרין שבקרפף ועל המכנסין שבשדה, שבית שמאי אומרים: לא יביאו, ובית הלל אומרים: יביאו. אמר רבי נתן: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מפזרין שבקרפף ועל מכנסין שבשדה שביבאו, על מה נחלקו? על המפזרין שבשדה, שבית שמאי אומרים: לא יביאו, ובית הלל אומרים: יביאו.

ט. המטה והכסא והספסל וקתדרא ועריסה שנתפרקה. וכן קורה ששברה, וכן סוואר של קורות ששבר – אין מסיקין מהן ביום-טוב, לפי שאינו מן המוכן. אגוזין ושקדין שאכלן מערב יום-טוב – מסיקין בקליפיהן ביום-טוב. אגוזין ושקדין עצמן – אין מסיקין בהן ביום-טוב, לפי שאינו מן המוכן. מודים חכמים לרבי מאיר, בחותמות שבקרקע, שבשבת מפקפק ומתיר, אבל לא מפקיע ולא חותף. וביום-טוב מפקפק ומתיר, מפקיע וחותף. ושככלים מתיר, בשבת מתיר ואין צריך לומר ביום-טוב. קורע אדם את העור שעל פי החבית של יין, ושל מוריס, ובלבד שלא יתפון לעשות זינוק.⁷

י. אין פוחתין לפסין סתומין,⁸ ורפן שמעון בן גמליאל מתיר בלפסין חנויות.⁹ אין מכבין את הבקעת לחוס עליה, אם בשביל שלא יעשן הבית, או בשביל שלא תקדיח

ה. הולך אדם אצל רועה הרגיל אצלו, ואומר לו: 'תן לי גדי אחד או טלה אחד'. אצל טבח הרגיל אצלו, ואומר לו: 'תן לי כף אחת או ירך אחת'. אצל נחתום הרגיל אצלו, ואומר לו: 'תן לי כפר אחד או גלוסקא אחת'. אצל פטם הרגיל אצלו, ואומר לו: 'תן לי תור אחד או גוזל אחד, או תרנגלת אחת'. אצל חנוני הרגיל אצלו, ואומר לו: 'תן לי עשרים ביצים, או חמשים אגוזין, עשרה אפרסקין, חמשה רמונים ואתרוג אחד, ובלבד שלא יזכור לו שם מקח'. רבי שמעון בן אלעזר אומר: ובלבד שלא יזכור לו שם מגין.

ו. לא יתן אדם לפני בניו ולפני בהמתו, לא במדה ולא במשקל, ולא במגן, אבל קודח בסאה או בתרוב, ונותן לפני בהמתו. קודח במניקתו ונותן לפני בניו, ובלבד שלא יתפון לכך. אמרו עליו על רבי אלעזר בר צדוק, ועל אבא שאול בן בטנית שהיו חנונים בירושלים כל ימי חייהם, והיו ממלאין מדותיהם מערב יום-טוב, ונותנין ללקוחות ביום-טוב. רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר: אף בחלו של מועד עושין כן, מפני בטול בית המדרש. וחכמים אומרים: אף בחול עושין כן מפני מצוי המדות. אף הוא כנס שלש מאות גרבי יין מברורי המדות, וחרביו כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות, והביאו לפני הגזברים בירושלים. אמרו להם: אי אתם זקוקין לכך. אמרו להם: אף אנו אין רצוננו בכך! אמרו להן: הואיל והחמתם על עצמכם ושל רבים הם – עשו מהם צרכי רבים.

ז. אין נוטלין עצים מן הספה, אפלו ביום-טוב האחרון של חג. אבל אם אמר:

⁷ רעיו מרוב.
⁸ ביצי טיט שבדד היוצר עשיות בתכנית קערה
 אבל לא נחקק תוכה.
⁹ קערות של החקלאים בני הכפרים שאינם מקפידים שתהיינה חקוקות כקערות שלנו, ואוכלים מעליהן בשעורן סתומות, ולכן אין דהיקת האגרוף לתוכה הביצת טיט – תקון מנא.

אותם, לא בחרסית, ולא באדמה, ולא בסיד. ואין מספרין את הראש ואת הכרעים. ואין מספרין את הירק בתספרת שלו, אבל מספרין את הקונדס ואת העכביות. ומסיקין ואופין בפורני¹¹, ומחמין חמין באנטיכ¹², ואין מסיקין את הפורני לאפות בו בתחלה.

יד. ששה דברים נאמרו בפתילה, שלשה להחמיר ושלשה להקל. אלו שלשה להחמיר: אין גודלין אותה בתחלה ביום-טוב, ואין מהבהבין אותה באור. ואין חותכין אותה לשנים או לשלשה. להקל - שורין אותה בשמן, וממעכין אותה ביד, וחותכין אותה באור, כפי שתי נרות.

מסכת יום-טוב (ביצה) פָּרָק רביעי

א. היה אוכל בענבים מערב יום-טוב, והותיר והעלן לגג לעשות מהן צמוקין. בתאנים, והותיר והעלן לגג לעשות מהן גרוגרות - לא יאכל מהן ביום-טוב עד שיזמין מבעוד יום, לפי שאינן מן המוכן. סוכי תאנים¹³ ובהן תאנים, מכבדות-תמרים ובהם תמרים, הכניסן לעצים - אין אוכלים מהן ביום-טוב. למאכל בהמה - אוכל מהן ביום-טוב. ומתחילין באוצר בתחלה, ומשילין פרות דרך ארבה ביום-טוב. אין משלשלין אותן דרך חלונות, אבל מורידין אותן דרך סלמות.

ב. ארבע רשיות וארבע מצוות הן, האורג שני חוטין, בין בבגדי קדש בין בבגדי הדיוט. והפוחב שתי אותיות, בין בכתבי קדש בין בכתבי הדיוט - בשבת חייב חטאת, וביום-טוב לוקה ארבעים. והאורג חוט אחד, בין בבגדי קדש בין בבגדי הדיוט.

¹¹ תנורים שלֵנו הגדולים ופיהם בצדקם, ולא היישינו לטְרָחָה אם יש לו אורחים רבים ולא פני ליה בתנור.

¹² כלי גדול ונפיש טְרַחִיָה.

¹³ ענפי תאנים קצוצים מן האילן.

את התבשיל - מתר. לא יתן אדם אבן על גבי בקעת כדי לשוברָה, אבל מכניסה בחור ושוברָה, אין עושין פחמין ביום-טוב, אפלו לאותו היום. אבל ממתיקין את החרדל בגחלת. אין מנפחים במפות, אבל נופחים בשפופרת. אין עושין את השפוד, ואין מחדדין אותו. אין פוצעין את הקנה לצלות בו מליח, אבל פוצעין את האגוז במטפחת, ואינו חושש שמא יקרע.

יא. התנור והפירים החדשים - הרי הן ככל הכלים ומטלטלין אותן. אבל אין סכין אותן שמן, ואין עושין אותן במטלית, ואין מפגינן אותן בצונן כדי לחסמן¹⁰, ואם בשביל לאפות בהן - מתר. אין יוצאין בכסא, אחד אנשים ואחד נשים, ולא סומא במקלו, ולא רועה בתמילו ביום-טוב. רבי אליעזר בן רבי ישמעאל אומר: אף אין מנהיגין את הבהמה במקל ביום-טוב.

יב. רבי אליעזר אומר: נוטל אדם קיסם משלפניו לחצות בו שניו. וחכמים אומרים: לא יטול אלא מאבוס של בהמה. ושוין, שלא יקטמנו. ואם קטמו לחצוץ בו שניו, ולפתח בו הדלת בשבת, בשוגג - חייב חטאת. במזיד ביום-טוב - לוקה ארבעים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: אחד זה ואחד זה, אינו אלא משום שבות. רבי אליעזר אומר: מגבב מן החצר ומדליק, שכל מה שבחצר מוכן. ובלבד שלא יעשה צבורין צבורין. ורבי שמעון מתיר, שכל שבחצר מוכן.

יג. מולגין את הראש ואת הפרעים, ומהבהבין אותן באור, אבל אין טופלין

¹⁰ להפיג את החם שלהם על ידי מים צוננים,

שעל ידי זה הם מתקשים ומתחזקים, שהם מתכנסם לתוכו, על ידי הופכו הפא לו מבחוץ ואינו מתפוצר, ואסור משום תקון מנא.

והכותב אות אחת, בין בכתבי קדש בין בכתבי הדיוט - בשבת חייב חטאת, ביום-טוב לוקה ארבעים; דברי רבי אליעזר. וחקמים אומרים: בין בשבת ובין יום-טוב - אינו חייב אלא משום שבות.

ג. אלו הן משום שבות: לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה, ולא שטיין על פני המים, ולא מספקין, ולא מטפחין, ולא מרקדין. ואלו הם משום רשות: לא דנין, ולא מקדשין, ולא חולצין, ולא מיבמין. ואלו הן משום מצוה: לא מקדישין, ולא מעריכין, ולא מחרימין, ולא מגביהין תרומה ומעשרות. וכל אלו ביום-טוב אמרו, קל וחמר בשבת! ואין בין יום-טוב לשבת אלא אכל נפש בלבד. וכלן שעשאן ישראל, בין אנוסין, בין שוגגין, בין מזידין, בין מטעין - מה שעשה עשוי, בשבת, ואין צריך לומר ביום-טוב.

ד. בהמה והכלים - כרגלי הבעלים. המוסר בהמתו לבנו או לרועה - הרי זה כרגליו. כלים המיוחדים לאחד מן האחים שבבית - הרי אלו כרגליו. ושאינן מיוחדים - למקום שפלג הולכין, מהלך. בצפון כרגליו של זה בדרום, בדרום כרגליו של זה בצפון, אם מצעו את התחום - לא יזוז ממקומו.

ה. חמור - כרגלי חמור, פרה - כרגלי האפר. בהמה - כרגלי הרועה. רבי דוסא אומר: הלוקח בהמה מחברו בערב יום-טוב, אף על פי שלא מסרה לו אלא ביום-טוב - הרי היא כרגלי הלוקח. והמוסר בהמה לרועה מן הרועה, אף על פי שלא הודיע עליה לרועה - הרי היא כרגלי הרועה. הלוקח בהמה מחברו מערב יום-טוב - כרגלי הלוקח. ביום-טוב - כרגלי המוכר.

ו. הלוקח בשור מן הטבח מערב יום-טוב - כרגלי הלוקח. וביום-טוב - כרגלי המוכר. השואל חלוק מחברו מערב יום-טוב - כרגלי השואל. ביום-טוב - כרגלי המשאיל. שנים ששאלו חלוק אחד בשתפות, אחד לילך בו שחרית לבית המדרש, וזה לילך בו

ערכית לבית המשתה - כרגלי המשאיל. האשה ששאלה מחברתה תכלין, מים ומלח, מערב יום-טוב - כרגלי השואלת. ביום-טוב - כרגלי המשאלת. נתנה לעסתה הרי אלו כרגלי שתייהן. רבי יהודה פוטר במים, מפני שנבלעין בעסה.

ז. הגחלת כרגלי הבעלים, ושלחבתו בכל מקום. חמשה דברים נאמרו בגחלת (א): גחלת של הקדש - מועלין בה. שלחבת - לא נהנין ולא מועלין בה. (ב): גחלת של עבודת כוכבים - אסורה. ושלחבת - מתרת. (ג): המוציא גחלת לרשות הרבים - חייב. שלחבת - פטור. (ד): המודר הנאה מחברו - אסור בגחלתו, ומתר בשלחבתו. (ה): מברכין על השלחבת ואין מברכין על הגחלת.

ח. בור של שני שבטים - משלשל וממלא הימנו בשבת. בור שבין שני תחומין - אין ממלאין ממנו בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים. הנהרות ומעינות המושכין - הרי הן כרגלי כל אדם.

ט. מי שהיו פרותיו בעיר אחרת, וערכו בני אנשי אותה העיר לבוא אצלו - לא יביאו לו מפרותיו, אלא אם כן היו רגליו מעורבות לשם. ואם יש שם אפוטרופוס - מביאין על פי אפוטרופוס. מי שזמן אצלו אורחים - לא יוליכו בידיהן מנות, אלא אם כן זכה להם אחר במתנותיהן מערב יום-טוב. מה הן מוציאיין מבית המשתה? חתיכה וגלוסקמא ומצה מתבלת. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מקום שנהגו לחלק אגוזין וקליות - יוליכו בנו ובתו הקטנים. מוליכין עמו לבית האבל ולבית המשתה ולבית השמחה. במקום שנהגו, לא יתן אדם ממנתו לבנו ולבתו של בעל הבית מפני הכבוד.

י. אין חפין¹⁴ ואין מתגדרין ביום-טוב, ואין שפין כלי כסף בגרתיקין¹⁵, ואין מדיחין את הכלים בנתר ביום-טוב, אבל מדיחין אותן במלח ובמרסן בשבת. ואין צריך לומר ביום-טוב. אלו הן מדבריות: היוצאות בפסח ונכנסות ברביעה. ביתות: אלו שלנו בתוך התחום. רבי אומר: אלו ואלו היוצאות חוץ לתחום, אף על פי שלא נכנסו לתוך התחום אלא משחשכה - מתר לשחטן ביום-טוב. אלו הן מדבריות: הרועות באפר לעולם.

מסכת ראש השנה פרק ראשון

א. ניסן - ראש השנה למלכים, ולרגלים, ולחדשים, ולעבורין, ולתרומת שקלים. ויש אומרים: אף לשכירות בתים. כיצד למלכים? מת באדר, ועמד אחר תחתי באדר - מונין שנה לזה ולזה. מת בניסן, ועמד אחר תחתי בניסן - מונין שנה לזה ולזה. מת באדר, ועמד אחר תחתי בניסן - הראשונה נמנית לראשון, והשניה נמנית לשני.

ב. כיצד לרגלים? אחד הנודר, ואחד המעריך, ואחד המקדיש - אינו עובר משום "בל תאחר" עד שיעברו עליו רגלי השנה כלה. רבי שמעון אומר: שלש רגלים כסדרן, וחג המצות ראשון. וכן היה רבי שמעון אומר: פעמים שהן שלשה, ופעמים שהן ארבעה, פעמים שהן חמשה. כיצד? נדר לפני הפסח, עד שיעברו עליו: הפסח, ועצרת, והחג; נדר לפני עצרת, עד שיעברו עליו: עצרת, והחג, והפסח, והעצרת, והחג; נדר לפני החג, עד שיעברו עליו: החג, והפסח, ועצרת, והחג.

ג. כיצד לחדשים? זה שנאמר "בחדש הראשון, ובחדש השני", אין מתחילין

למנות אלא מראשון, שנאמר (שמות יב): "החדש הזה לכם ראש חדשים". שלומב"ר

ד. כיצד לתרומת שקלים? כל קרבנות צבור קרבין באחד בניסן, אם בא חדש בזמנו - קרבין מן החדשה. ואם לאו - קרבין מן הישנה.

ה. כיצד לשכירות בתים? המשפיר בית לחברו לשנה - מונה שנים עשר חדש מיום ליום. אם אמר: 'לשנה זו', אפלו לא שכר ממנו אלא באחד באדר - אין לו אלא עד אחד בניסן.

ו. באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: באחד בתשרי. אמר רבי שמעון בן עזאי: הואיל ואלו אומרים באחד באלול, ואלו אומרים באחד בתשרי, והא האלויליים מתעשרין לעצמן. כיצד? נולדו ה' באב, וה' באלול, ה' באלול, וה' בתשרי - אין מצטרפין. ה' בתשרי, וה' באב - הרי אלו מצטרפין.

ז. תשרי - ראש השנה לשנים, ולשמיטין, וליובלות, ולנטיעה, ולירקות, ולמעשרות, ולגדרים. כיצד לשנים ולשמיטין וליובלות? אין מתחילין למנות לשנים ולשמיטין וליובלות אלא מתשרי.

כיצד לנטיעה? אחד הנוטע, ואחד המבריק, ואחד המרכיב שלושים יום לפני ראש השנה - עלתה לו שנה, ומתה לקימן בשביעית. פחות מכאן - לא עלתה לו שנה, ואסור לקימן בשביעית. ופרות נטיעה זו אסורים עד חמשה עשר בשבט, אם ערלה - עולה, אם רבעי - רבעי.

ח. כיצד לירקות? לקט ירק בערב ראש השנה עד שלא בא השמש, וחזר ולקט אחר משבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה

¹⁵ עפר שגדל בחבית של יין וקורים לו 'אלום', והוא עפר תקיין כלי כסף, וגורר אותו, שהכסף הוא רך ויש בנה משום ממהק שהוא אב מלאכה.

¹⁴ אין משפשים את הגוף בכח בשבת ויום טוב.

ביום הכפורים. רבי יוסי אומר: אדם נדון בכל יום, שנאמר (איוב ז): "ותפקדנו לבקרים". רבי נתן אומר: אדם נדון בכל שעה, שנאמר: "לרגעים תבחנונו".

יג. על ששה חודשים השלוהין יוצאין. רבי התקין שיהו יוצאין אף על אדר שני, מפני הפורים.

יד. בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם. פעם אחת שכרו ביתוסין שני עדים לבא להטעות את החכמים, לפי שאין הביתוסין מודים שתהא עצרת אלא אחד בשבת, בא אחד ואמר עדותו והלך לו, ובא השני ואמר: עולה הייתי במעלה אדמים, וראיתי רבוץ בין שני סלעים, ראשו דומה לעגל, אזניו דומה לגדי, קרניו דומה לצבי, וזנבו מנחת בין ירכותיו, ראיתי ונרתעתי ונפלתי לאחוריי, והרי מאתים וזו צרורין לי בפונדתי. אמרו לו: מאתים וזו נתונין לך במתנה, והשוכרך ימתח על העמוד; מה ראית לזקק לך? אמר להם: מפני ששמעתי שביתוסין מבקשין להטעות את חכמים, אמרתי: "מוטב אלך אני ואודיע את חכמים".

טו. אם אין מכירין אותו - משלחין עדיו עמו, אפלו בשבת. מעשה ברבי נהוראי, שבא עם העד בשבת לאושא והעיד בו. בראשונה היו משיאין משואות בראשי הרים הגבוהים, בהר המשחה, בסרטבא, בגדפינא, בחברון, בבית בלתינ. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף חרום, וכיר, וגדר וחקרותיה.

טז. מאימתי משיאין על החדש? לאור עבורו! כיצד? חל להיות ערב שבת ושבת, משיאין עליו למוצאי שבת, ואם בא בזמנו - משיאין עליו, ואם לאו - אין משיאין עליו. על כל ראשי חודשים היו משיאין משואות. אמר אחד: לפניך ראיתי - לא אמר כלום. לאחריה - דבריו קימין. לצפונה - לא אמר כלום. לדומה - דבריו קימין. אחד אומר: "ראיתי גבוה שתי מרדעות", ואחד אומר:

על זה, מפני שזה חדש וזה ישן. היתה שניה ונכנסת שלישית, הראשון מתעשר מעשר שני, והשני מתעשר מעשר עני. לקט אתרוג בערב ט"ו בשבט עד שלא בא השמש, וחרור ולקט אחר משבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה על זה, מפני שזה חדש וזה ישן. היתה שלישית ונכנסה רביעית - הראשון מתעשר מעשר עני, והשני מתעשר מעשר שני.

טז. כיצד לנדרים? המודר הנאה מחברו לשנה - מונה שנים עשר חדש מיום ליום, אם אמר "לשנה זו" - אפלו לא נדר הימנו אלא באחד באלול - אין לו אלא עד א' בתשרי.

י. בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, שנאמר (תהלים לג): "היוצר יחד לבם" וגו'. ואומר (שם פא): "תקעו בחדש שופר", ואומר: "כי חק לישראל הוא" וגו'. קדושהו בית דין - הדין נכנס לפניו, ואם לאו - אין הדין נכנס לפניו. וכן אתה מוצא בעמר של מן, אם בא חדש בזמנו - היה מתעכב לשלשה ימים, ואם לאו - היה מתעכב יותר.

יא. אמר רבי יהודה משום רבי עקיבא: אמרה תורה - הבא שעורין בפסח שהוא פרק שעורין, כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות. הבא חטים ובכורים בעצרת שהוא פרק אילן, כדי שיתברכו לכם פרות אילן. נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו עליכם מי גשמים, אמרו לפני מלכיות וזכרונות ושופרות, מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם. זכרונות - כדי שיבא זכרוכם לפני לטובה, אמרו לפני שופרות - כדי שתעלה תפלתכם בתורעה לפני.

יב. הכל נדונין בראש השנה וגזר דינם נחתם ביום הכפורים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: הכל נדונין בראש השנה, וגזר דינו של כל אחד ואחד נחתם בזמנו. בפסח - על התבואה, בעצרת - על פרות האילן, בחג - על המים; וגזר דינו של אדם נחתם

"שְׁלֹשָׁה" - עֲדוּתָן קִימָת. אֶחָד אוֹמֵר:
 "שְׁלֹשָׁה", וְאֶחָד אוֹמֵר: "חֲמִשָּׁה" - אֵין
 מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אֲבָל מִצְטָרְף הוּא עִם
 אֲחֵרִים. אֶחָד אוֹמֵר: "רְאִיתִי מְטָה וְאֶחָד
 אוֹמֵר רְאִיתִי זָקוּף" - אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם
 זֶה, אֲבָל מִצְטָרְף הוּא עִם אֲחֵרִים. רְאִיתִי
 חֲצִי בַעֲנָן לֹא אָמַר כָּלוּם חֲצִי בַעֲשִׂישָׁה לֹא
 אָמַר כָּלוּם חֲצִי בְּמֵים לֹא אָמַר כָּלוּם רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר: אִם לֹא נִרְאָה
 בְּזַמְנֹו - אֵין מְקַדְּשִׁין אוֹתוֹ, שְׁכָכָר קִדְּשׁוּהוּ
 שְׁמֵים. וְכֵן הִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי צְדוֹק
 אוֹמֵר: אֵין הַשְּׁלוּחִין יוֹצְאִין לְסוּרְיָא, עַד
 שִׁישְׁמְעוּ מִפִּי בֵּית דִּין לְמַחֲרָ.

יז. לְמָה לֹא נִתְפָּרְשׁוּ שְׁמוֹתָן שֶׁל זְקָנִים?
 שְׁלֹא יְהֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר: 'הֲרִינִי בָּא
 לְהִקְיֵשׁ אֶת רַבִּי פְּלוֹנִי לְאֶלְדָּד וּמִידָד, וְאֶת
 רַבִּי פְּלוֹנִי לְגַדְבּ וְאֶבִּיהוּא'.

וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל א יב): "ה' אֲשֶׁר
 עָשָׂה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן", וְאוֹמֵר (שָׁם):
 "וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יִרְבְּעֵל וְאֶת בְּדָן וְאֶת יַפְתָּח
 וְאֶת שְׁמוּאֵל". "יִרְבְּעֵל" - זֶה גְּדַעוֹן. "בְּדָן"
 - זֶה שְׁמִשׁוֹן. "יַפְתָּח" - כְּמִשְׁמַעוֹ. וְאוֹמֵר
 (תְּהִלִּים צט): "מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנִי" וְגו';
 שְׁקַל הַכְּתוּב שֶׁלֹּשָׁה קָלִי עוֹלָם בֵּין שְׁלֹשָׁה
 גְּדוּלֵי עוֹלָם, לְלַמֶּדֶךָ, שְׁבֵית דִּינוֹ שֶׁל יִרְבְּעֵל
 גְּדוּל לְפָנֵי הַמְּקוֹם כְּבֵית דִּינוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. וּבֵית
 דִּינוֹ שֶׁל יַפְתָּח גְּדוּל לְפָנֵי הַמְּקוֹם כְּבֵית דִּינוֹ
 שֶׁל שְׁמוּאֵל, לְהוֹדִיעֶךָ שְׁכָל מִי שֶׁנִּתְמַנֶּה
 פָּרָנָס עַל הַצְּבוּר, אֶפְלוֹ קַל שְׁבָקָלִים, שְׁקוּל
 כְּאִבִּיר שְׁבֵאבִירִים! וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים
 יז): "וּבֵאתְ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשּׁוֹפֵט"
 - אֵין לָךְ אֶלָּא שׁוֹפֵט שְׁבָדוֹרֶךָ; וְאוֹמֵר
 (קִהְלֵת ז): "אֵל תֹּאמַר מֶה הִיָּה וְגו',
 שֶׁהֵימִים הֵרְאִשׁוּנִים הָיוּ טוֹבִים".

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר' תה"ר

יואל רוטה

שליט"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו: subscribe@kerenhadfusa.org

<p>19</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יג 13</p>	<p>עלות השחר _____ 5:28 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:57 בבלי: ביצה יט • ירושלמי: נזיר כה • תוספתא: סכה ג נ"ך: דברי הימים א י"א • רמב"ם: שמיטה ויובל י</p>
<p>20</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יד 14</p>	<p>ערב סוכות עלות השחר _____ 5:29 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:56 בבלי: ביצה כ • ירושלמי: נזיר כז • תוספתא: סכה ד נ"ך: דברי הימים א י"ב יג • רמב"ם: שמיטה ויובל יא</p>
<p>21</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>טו 15</p>	<p>א' דסוכות, למען אמיתך עלות השחר _____ 5:30 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:54 בבלי: ביצה כא • ירושלמי: נזיר כז • תוספתא: יום טוב (ביצה) א נ"ך: דברי הימים א י"ז טו • רמב"ם: שמיטה ויובל יב</p>
<p>22</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>טז 16</p>	<p>ב' דסוכות, אבן שתיח עלות השחר _____ 5:31 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:52 בבלי: ביצה כב • ירושלמי: נזיר כח • תוספתא: יום טוב (ביצה) ב נ"ך: דברי הימים א י"ז ט"ו • רמב"ם: שמיטה ויובל יג</p>
<p>23</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יז 17</p>	<p>א דחור"מ סוכות, אערך שועי עלות השחר _____ 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:50 בבלי: ביצה כג • ירושלמי: נזיר כט • תוספתא: יום טוב (ביצה) ג נ"ך: דברי הימים א י"ח ט"ז • רמב"ם: בית הבחירה א</p>
<p>24</p>	<p>הילולא דרביז"ל ששי Friday</p>	<p>יח 18</p>	<p>ב דחור"מ סוכות, קל למושעות עלות השחר _____ 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:49 בבלי: ביצה כד • ירושלמי: נזיר ל • תוספתא: יום טוב (ביצה) ד נ"ך: דברי הימים א כ-כא • רמב"ם: בית הבחירה ב</p>
<p>25</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>יט 19</p>	<p>שבת חול המועד סוכות, אום נצורה עלות השחר _____ 5:34 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:47 בבלי: ביצה כה • ירושלמי: נזיר לא • תוספתא: ראש השנה א נ"ך: דברי הימים א כב-כג • רמב"ם: בית הבחירה ג</p>

דַּעַר רַבִּי זְאֵנְט אַז מַעַן קַעַן זײַך גאַרנישט פאַרשטעלן די גרױסקײט און טײַערקײט פּונעם אַתרוג. מַעַן זעט אַז אײדן נעבן אױס אסאך געלט פאַר די מצוה, מער זײ פאַר אַנדערע מצוה, ווייל דאַס איז עפעס גאַר אַ ספּעציעלע חשױבע מצוה. (שיחות הר"ן סימן קכ"ה)